

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2024/792

z dnia 29 lutego 2024 r.

w sprawie ustanowienia Instrumentu na rzecz Ukrainy

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 212 oraz art. 322 ust. 1,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

uwzględniając opinię Europejskiego Trybunału Obrachunkowego ⁽¹⁾,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽²⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Od wybuchu w dniu 24 lutego 2022 r. niczym niesprowokowanej i nieuzasadnionej wojny napastniczej Rosji przeciwko Ukrainie Unia, jej państwa członkowskie i europejskie instytucje finansowe uruchomiły bezprecedensowe wsparcie na rzecz gospodarczej, społecznej i finansowej odporności Ukrainy. Wsparcie to łączy wsparcie z budżetu Unii, w tym wyjątkową pomoc makrofinansową oraz wsparcie z Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI) i Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju (EBOR), w pełni lub częściowo gwarantowane przez budżet Unii, a także dalsze wsparcie finansowe ze strony państw członkowskich.
- (2) W dniu 23 czerwca 2022 r. Rada Europejska postanowiła przyznać status kraju kandydującego Ukrainie, która wyraziła silną wolę połączenia rekonstrukcji z reformami na swojej europejskiej drodze. Dalsze silne wsparcie Ukrainy jest dla Unii priorytetem o kluczowym znaczeniu i właściwą odpowiedzią na zdecydowane polityczne zobowiązanie Unii do wspierania Ukrainy tak długo, jak będzie to potrzebne.
- (3) Zapewnienie przez Unię pomocy makrofinansowej w wysokości do 18 mld EUR na 2023 r. na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2463 ⁽³⁾ zostało uznane za właściwą odpowiedź na lukę w finansowaniu Ukrainy w 2023 r. i pomogło zmobilizować znaczne finansowanie od innych darczyńców i międzynarodowych instytucji finansowych. Było to jednym z głównych czynników wspomagających makroekonomiczną i finansową odporność Ukrainy w kluczowym momencie.
- (4) Unia zapewni również znaczące wsparcie finansowe za pomocą dodatkowego pakietu łączącego środki finansowe w ramach Instrumentu Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – „Globalny wymiar Europy” (ISWMR – „Globalny wymiar Europy”) ustanowionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/947 ⁽⁴⁾ oraz pożyczki udzielane przez EBI. Stałego wsparcia udzielają ponadto władze, społeczności, organizacje pozarządowe i grupy wolontariuszy w państwach członkowskich.

⁽¹⁾ Dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym.

⁽²⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 27 lutego 2024 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) oraz decyzja Rady z dnia 28 lutego 2024 r.

⁽³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2463 z dnia 14 grudnia 2022 r. ustanawiające instrument wsparcia dla Ukrainy na 2023 r. (pomoc makrofinansowa +) (Dz.U. L 322 z 16.12.2022, s. 1).

⁽⁴⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/947 z dnia 9 czerwca 2021 r. ustanawiające Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – Globalny Wymiar Europy, zmieniające i uchylające decyzję Parlamentu Europejskiego i Rady nr 466/2014/UE oraz uchylające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1601 i rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 480/2009 (Dz.U. L 209 z 14.6.2021, s. 1).

- (5) Ponadto Rada zdecydowała o pozabudżetowych środkach pomocy mających na celu wsparcie ukraińskich sił zbrojnych w ramach Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju ustanowionego decyzją Rady (WPZiB) 2021/509 ⁽⁵⁾, w wysokości 6,1 mld EUR a w decyzji Rady (WPZiB) 2022/1968 ⁽⁶⁾ ustanowiła misję w zakresie pomocy wojskowej dla Ukrainy w wysokości 0,1 mld EUR na pokrycie wspólnych kosztów. Unia i jej państwa członkowskie udzieliły również bezprecedensowej pomocy rzeczowej w sytuacjach nadzwyczajnych za pośrednictwem Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności ustanowionego decyzją Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1313/2013/UE ⁽⁷⁾, co stanowiło największą operację w sytuacji nadzwyczajnej od czasu utworzenia tego mechanizmu.
- (6) Ponadto korytarze solidarnościowe między UE a Ukrainą ustanowione w maju 2022 r. przyczyniły się do wygenerowania dla ukraińskiej gospodarki do końca maja 2023 r. wywozu o szacunkowej wartości 31 mld EUR.
- (7) Wojna napastnicza Rosji przeciwko Ukrainie spowodowała w Ukrainie szkody w wysokości ponad 270 mld EUR według stanu na dzień 24 lutego 2023 r., a koszty rekonstrukcji szacuje się na 384 mld EUR; spowodowała także utratę dostępu do rynków finansowych i znaczny spadek dochodów publicznych, podczas gdy znacznie wzrosły wydatki publiczne na zaradzenie sytuacji humanitarnej i zachowanie ciągłości działania służb publicznych. Szacunki te, jak również informacje analityczne ze wszystkich innych odpowiednich i późniejszych źródeł, stanowią właściwą podstawę do ustalenia odnośnych potrzeb w zakresie finansowania na nadchodzące lata, w tym z uwzględnieniem kwestii regionalnych i sektorowych.
- (8) W dniu 30 marca 2023 r. Międzynarodowy Fundusz Walutowy (MFW) oszacował lukę w finansowaniu państwa do 2027 r. na 75,1 mld EUR i uzgodnił z Ukrainą czteroletni program o wartości 14,4 mld EUR w celu ugruntowania strategii politycznych, które podtrzymują stabilność fiskalną, zewnętrzną, cenową i finansową oraz wspierają ożywienie gospodarcze, zakładając jednocześnie poprawę zarządzania i wzmocnienie instytucji z myślą o propagowaniu długoterminowego wzrostu w kontekście powojennej rekonstrukcji i ścieżki akcesyjnej Ukrainy prowadzącej do członkostwa w Unii.
- (9) W kontekście wojny napastniczej Rosji przeciwko Ukrainie utrzymuje się luka odpowiadająca niezaspokojonym potrzebom Ukrainy w zakresie finansowania. W związku z tym potrzebne jest znaczne i elastyczne wsparcie dla rządu Ukrainy, tak by mógł on podtrzymać pełnienie swoich funkcji, zapewniać usługi użyteczności publicznej, a także wspierać odbudowę, rekonstrukcję i modernizację kraju.
- (10) Ze względu na szkody wyrządzone ukraińskiej gospodarce, społeczeństwu i infrastrukturze przez rosyjską wojnę napastniczą Ukraina będzie wymagała znacznego wsparcia i zdolności instytucjonalnych w celu podtrzymania swoich funkcji, a także pomocy krótkoterminowej i wsparcia na rzecz szybkiej odbudowy, rekonstrukcji i modernizacji kraju. Ukraina będzie potrzebowała kompleksowego wsparcia na potrzeby lepszego odbudowywania poprzez odbudowę ukierunkowaną na ludzi, która stworzy podstawy dla wolnego i dobrze prosperującego kraju o prężnie rozwijającej się kulturze i odpornej gospodarce, mocno zintegrowanego z europejską i światową gospodarką, zakorzenionego w unijnych wartościach i czyniącego postępy na drodze do członkostwa w Unii.
- (11) W tym kontekście niezbędne jest ustanowienie wyjątkowego średnioterminowego jednolitego instrumentu, który połączy dwustronne wsparcie udzielane Ukrainie przez Unię, zapewniając koordynację i efektywność. W związku z tym konieczne jest stworzenie Instrumentu na rzecz Ukrainy (zwanego dalej „Instrumentem”) na okres 2024–2027, zapewniającego równowagę między elastycznością i możliwością programowania reakcji Unii mającej na celu wypełnienie luki w finansowaniu Ukrainy, zaspokojenie potrzeb odbudowy, rekonstrukcji i modernizacji, przy jednoczesnym wspieraniu starań Ukrainy w zakresie reform realizowanych w ramach jej ścieżki akcesyjnej prowadzącej do członkostwa w Unii.
- (12) Ze względu na swój wyjątkowy charakter ważne jest, aby Instrument opierał się na spójnym i uporządkowanym pod względem priorytetów planie rekonstrukcji Ukrainy (zwanym dalej „Planem Ukrainy”), który powinien zostać przygotowany przez rząd Ukrainy – przy należyтым zaangażowaniu Rady Najwyższej Ukrainy i przedstawicieli organizacji społeczeństwa obywatelskiego –, zapewniać ustrukturyzowane i przewidywalne ramy odbudowy, rekonstrukcji i modernizacji Ukrainy, jasno powiązane z wymogami przystąpienia do Unii.

⁽⁵⁾ Decyzja Rady (WPZiB) 2021/509 z dnia 22 marca 2021 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju oraz uchylenia decyzji (WPZiB) 2015/528 (Dz.U. L 102 z 24.3.2021, s. 14).

⁽⁶⁾ Decyzja Rady (WPZiB) 2022/1968 z dnia 17 października 2022 r. w sprawie misji Unii Europejskiej w zakresie pomocy wojskowej dla Ukrainy (EUMAM Ukraine) (Dz.U. L 270 z 18.10.2022, s. 85).

⁽⁷⁾ Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1313/2013/UE z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 924).

- (13) Wsparcie unijne dla Ukrainy w latach 2024–2027 powinno być udzielane przede wszystkim i głównie w ramach Instrumentu, tak by uniknąć ewentualnego nakładania się działań z innymi programami, w szczególności Instrumentem Pomocy Przedakcesyjnej ustanowionym na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1529 ⁽⁸⁾, i zapewnić spójne podejście za pomocą ujednoliconego instrumentu, z zastąpieniem lub, w stosownych przypadkach, uzupełnieniem działań w ramach istniejących instrumentów. Wsparcie w ramach Instrumentu nie przesądza o przyszłej pomocy dla Ukrainy i jej możliwości uczestnictwa w unijnych programach na mocy wieloletnich ram finansowych na okres po 2027 r.
- (14) W tym względzie wsparcie unijne w ramach Instrumentu powinno zastąpić wsparcie dwustronne udzielane na podstawie ISWMR – „Globalny wymiar Europy”. Istotne jest jednak, aby zapewnić Ukrainie możliwość dalszego korzystania ze wsparcia regionalnego, tematycznego, szybkiego reagowania i innych form wsparcia w ramach ISWMR – „Globalny wymiar Europy”, w szczególności programów współpracy transgranicznej, a bardziej ogólnie, możliwość dalszego rozwoju współpracy regionalnej, makroregionalnej i transgranicznej oraz dalszego rozwoju terytorialnego, także dzięki wdrażaniu unijnych strategii makroregionalnych.
- (15) Pomoc humanitarną, obronę i wsparcie na rzecz państw członkowskich, które udzielają ochrony osobom uciekającym przed wojną w Ukrainie, należy zapewniać w adekwatny i spójny sposób poza zakresem Instrumentu. Ukraina może nadal korzystać z odpowiednich istniejących programów unijnych w ramach budżetu Unii, takich jak ISWMR – „Globalny wymiar Europy” w odniesieniu do działań, o których mowa w motywie 14, z Europejskiego Instrumentu Współpracy Międzynarodowej w dziedzinie Bezpieczeństwa Jądrowego ustanowionego rozporządzeniem Rady (Euratom) 2021/948 ⁽⁹⁾, pomocy humanitarnej zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 1257/96 ⁽¹⁰⁾ oraz działań w ramach wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, a także środków w ramach Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju poza budżetem Unii.

Ponadto podmioty ukraińskie mogą uczestniczyć w programach Unii z zakresu polityki wewnętrznej, takich jak program „Horyzont Europa” ustanowiony rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/695 ⁽¹¹⁾, program badawczo-szkoleniowy Euratomu ustanowiony rozporządzeniem Rady (Euratom) 2021/765 ⁽¹²⁾, program „Cyfrowa Europa” ustanowiony rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/694 ⁽¹³⁾, program Fiscalis na rzecz współpracy w dziedzinie opodatkowania ustanowiony rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/847 ⁽¹⁴⁾,

⁽⁸⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1529 z dnia 15 września 2021 r. ustanawiające Instrument Pomocy Przedakcesyjnej (IPA III) (Dz.U. L 330 z 20.9.2021, s. 1).

⁽⁹⁾ Rozporządzenie Rady (Euratom) 2021/948 z dnia 27 maja 2021 r. w sprawie ustanowienia, na podstawie Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej, Europejskiego Instrumentu Współpracy Międzynarodowej w dziedzinie Bezpieczeństwa Jądrowego uzupełniającego Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – Globalny Wymiar Europy oraz uchylenia rozporządzenia (Euratom) nr 237/2014 (Dz.U. L 209 z 14.6.2021, s. 79).

⁽¹⁰⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1257/96 z dnia 20 czerwca 1996 r. dotyczące pomocy humanitarnej (Dz.U. L 163 z 2.7.1996, s. 1).

⁽¹¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/695 z dnia 28 kwietnia 2021 r. ustanawiające program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont Europa” oraz zasady uczestnictwa i upowszechniania obowiązujące w tym programie oraz uchylające rozporządzenia (UE) nr 1290/2013 i (UE) nr 1291/2013 (Dz.U. L 170 z 12.5.2021, s. 1).

⁽¹²⁾ Rozporządzenie Rady (Euratom) 2021/765 z dnia 10 maja 2021 r. ustanawiające program badawczo-szkoleniowy Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej na lata 2021–2025 uzupełniający program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont Europa” oraz uchylające rozporządzenie (Euratom) 2018/1563 (Dz.U. L 167 I z 12.5.2021, s. 81).

⁽¹³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/694 z dnia 29 kwietnia 2021 r. ustanawiające program „Cyfrowa Europa” oraz uchylające decyzję (UE) 2015/2240 (Dz.U. L 166 z 11.5.2021, s. 1).

⁽¹⁴⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/847 z dnia 20 maja 2021 r. ustanawiające program „Fiscalis” na rzecz współpracy w dziedzinie opodatkowania i uchylające rozporządzenie (UE) nr 1286/2013 (Dz.U. L 188 z 28.5.2021, s. 1).

program „Cła” na rzecz współpracy w dziedzinie cel ustanowiony rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/444 ⁽¹⁵⁾, program Erasmus+ ustanowiony rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/817 ⁽¹⁶⁾, Program UE dla zdrowia ustanowiony rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/522 ⁽¹⁷⁾, program „Kreatywna Europa” ustanowiony rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/818 ⁽¹⁸⁾,

Program działań na rzecz środowiska i klimatu (LIFE) ustanowiony rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/783 ⁽¹⁹⁾, Program na rzecz jednolitego rynku ustanowiony rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/690 ⁽²⁰⁾, Unijny Mechanizm Ochrony Ludności, instrument „Łącząc Europę” ustanowiony rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1153 ⁽²¹⁾, Program UE w zakresie zwalczania nadużyć finansowych ustanowiony rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/785 ⁽²²⁾, a także inne odpowiednie programy zgodnie z ich odpowiednimi zasadami, celami i odnośnymi umowami o stowarzyszeniu.

- (16) Instrument powinien przyczynić się do wypełnienia luki w finansowaniu Ukrainy do 2027 r., zapewniając bezwrotne wsparcie i wysoce preferencyjne pożyczki w przewidywalny, ciągły, uporządkowany i terminowy sposób. Wsparcie w ramach Instrumentu powinno pomóc w utrzymaniu stabilności makrofinansowej w Ukrainie i złagodzić jej ograniczenia w zakresie finansowania zewnętrznego.
- (17) Ważne jest, aby rozpocząć inwestycje w zrównoważoną odbudowę, rekonstrukcję i modernizację Ukrainy w ramach Instrumentu w trybie pilnym, aby pomóc zapewnić godne warunki życia ukraińskiej ludności oraz, w miarę możliwości, odbudować infrastrukturę krytyczną, tworzyć miejsca pracy i dochody oraz stopniowo zmniejszać wielkość potrzebnej pomocy międzynarodowej, a jednocześnie łagodzić szkody dla środowiska – na tyle, na ile jest to możliwe w kraju ogarniętym wojną – i wspierać Ukrainę w zielonej transformacji.
- (18) Średnioterminowa perspektywa przewidziana w Planie Ukrainy w drodze pojedynczego instrumentu powinna również zachęcić Ukrainę do skierowania inwestycji i reform ku przejściu na zieloną, zrównoważoną, cyfrową i inkluzywną gospodarkę oraz pomóc zmobilizować podobnie myślących darczyńców, także z sektora prywatnego, do wnoszenia wieloletnich wkładów we wsparcie Ukrainy. Na ile to możliwe, inwestycje powinny być zgodne z dorobkiem Unii w zakresie klimatu i środowiska oraz spójne z wdrażaniem krajowego planu Ukrainy w dziedzinie energii i klimatu.

⁽¹⁵⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/444 z dnia 11 marca 2021 r. w sprawie ustanowienia programu „Cła” na rzecz współpracy w dziedzinie cel oraz uchylenia rozporządzenia (UE) nr 1294/2013 (Dz.U. L 87 z 15.3.2021, s. 1).

⁽¹⁶⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/817 z dnia 20 maja 2021 r. ustanawiające „Erasmus+”: unijny program na rzecz kształcenia i szkolenia, młodzieży i sportu oraz uchyłające rozporządzenie (UE) nr 1288/2013 (Dz.U. L 189 z 28.5.2021, s. 1).

⁽¹⁷⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/522 z dnia 24 marca 2021 r. w sprawie ustanowienia Programu działań Unii w dziedzinie zdrowia („Program UE dla zdrowia”) na lata 2021–2027 oraz uchylenia rozporządzenia (UE) nr 282/2014 (Dz.U. L 107 z 26.3.2021, s. 1).

⁽¹⁸⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/818 z dnia 20 maja 2021 r. ustanawiające program Kreatywna Europa (2021–2027) i uchyłające rozporządzenie (UE) nr 1295/2013 (Dz.U. L 189 z 28.5.2021, s. 34).

⁽¹⁹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/783 z dnia 29 kwietnia 2021 r. ustanawiające Program działań na rzecz środowiska i klimatu (LIFE) i uchyłające rozporządzenie (UE) nr 1293/2013 (Dz.U. L 172 z 17.5.2021, s. 53).

⁽²⁰⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/690 z dnia 28 kwietnia 2021 r. ustanawiające program na rzecz rynku wewnętrznego, konkurencyjności przedsiębiorstw, w tym małych i średnich przedsiębiorstw, dziedziny roślin, zwierząt, żywności i paszy, oraz statystyk europejskich (Program na rzecz jednolitego rynku) oraz uchyłające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 99/2013, (UE) nr 1287/2013, (UE) nr 254/2014 i (UE) nr 652/2014 (Dz.U. L 153 z 3.5.2021, s. 1).

⁽²¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1153 z dnia 7 lipca 2021 r. ustanawiające instrument „Łącząc Europę” i uchyłające rozporządzenia (UE) nr 1316/2013 i (UE) nr 283/2014 (Dz.U. L 249 z 14.7.2021, s. 38).

⁽²²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/785 z dnia 29 kwietnia 2021 r. ustanawiające Unijny program zwalczania nadużyć finansowych i uchyłające rozporządzenie (UE) nr 250/2014 (Dz.U. L 172 z 17.5.2021, s. 110).

- (19) Działania na rzecz odbudowy, rekonstrukcji i modernizacji powinny opierać się na odpowiedzialności Ukrainy, ścisłej współpracy i koordynacji z krajami i organizacjami wspierającymi oraz postępach Ukrainy na ścieżce akcesyjnej prowadzącej do członkostwa w Unii. Oczekuje się, że w tym procesie ważną rolę odegrają też administracja lokalna i regionalna Ukrainy, jak również ukraińskie organizacje społeczeństwa obywatelskiego, uczestnicząc w projektowaniu działań i ich kontroli. Współpraca partnerska i programy oparte na partnerstwie między miastami i regionami w Unii i w Ukrainie już ułatwiły dostarczanie pomocy humanitarnej i innych form pomocy do Ukrainy, a tym samym stanowią podstawę do wzbogacenia i przyspieszenia procesu odbudowy, rekonstrukcji i modernizacji.
- (20) Unia powinna również wspierać ścisłe konsultacje z władzami lokalnymi i regionalnymi i ich włączenie w prace – przy czym przez władze te należy rozumieć wiele różnych szczebli i funkcji rządu poniżej szczebla krajowego, w tym regiony, gminy, rejony i hromady oraz ich stowarzyszenia – oraz ścisłe konsultacje i udział ukraińskich organizacji społeczeństwa obywatelskiego. Unia powinna zachęcać do ich znaczącego udziału w odbudowie, rekonstrukcji i modernizacji Ukrainy w oparciu o zrównoważony rozwój i poprzez realizację celów zrównoważonego rozwoju na szczeblu lokalnym i regionalnym. Unia powinna dostrzec i wspierać liczne funkcje pełnione przez władze lokalne i regionalne jako promotorów inkluzywnego terytorialnego podejścia do rozwoju lokalnego, uwzględniającego procesy decentralizacji, uczestnictwo organizacji społeczeństwa obywatelskiego i społeczności lokalnych, przejrzystość i rozliczalność, a także powinna nadal zwiększać swoje wsparcie dla budowania potencjału władz lokalnych i regionalnych, w tym na rzecz realizacji projektów w ramach Instrumentu, zgodnie z zasadą samorządu lokalnego określonej w Europejskiej karcie samorządu lokalnego, której Ukraina jest stroną.
- (21) Unia powinna udzielać Ukrainie – korzystając z doświadczenia państw członkowskich – wsparcia w zakresie transformacji w związku z przystąpieniem. Wsparcie to powinno w szczególności obejmować wymianę doświadczeń zdobytych przez państwa członkowskie w trakcie ich własnych procesów reform.
- (22) Wsparcie w ramach Instrumentu powinno również opierać się na synergii z kluczowymi organizacjami wspierającymi reformy i rekonstrukcję Ukrainy, takimi jak Grupa EBI, międzynarodowe instytucje finansowe, w tym Bank Światowy, Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju oraz MFW, europejskie wielostronne instytucje finansowe, w tym EBOR oraz Bank Rozwoju Rady Europy, a także dwustronne instytucje finansowe, takie jak banki rozwoju i agencje kredytów eksportowych, i maksymalizować takie synergii.
- (23) Biorąc pod uwagę niepewność związaną z wojną, Instrument powinien być w stanie zapewnić Ukrainie wsparcie w należycie uzasadnionych wyjątkowych okolicznościach, w szczególności w przypadku znacznego pogorszenia się sytuacji wojennej, oraz w celu utrzymania stabilności makrofinansowej i zapewnienia osiągnięcia celów Instrumentu. Takiego wyjątkowego finansowania należy udzielać w odniesieniu do pojedynczych okresów nieprzekraczających trzech miesięcy i wyłącznie w drodze decyzji wykonawczej Rady na wniosek Komisji, jeżeli zostanie stwierdzone, że Ukraina nie jest w stanie spełnić warunków związanych z formami wsparcia udzielanego w ramach Instrumentu, gdy jest beneficjentem wsparcia, i powinno ono zostać wstrzymane, gdy tylko spełnienie tych warunków stanie się ponownie możliwe. Takie wyjątkowe finansowanie nie powinno wpływać na finansowanie z innych konkretnych instrumentów unijnych, które należy uruchomić w przypadku klęsk żywiołowych lub innych sytuacji wymagających pomocy humanitarnej lub ochrony ludności. W razie potrzeby wyjątkowe finansowanie mogłoby być dostępne w ramach Instrumentu przed przyjęciem Planu Ukrainy i zawarciem umowy ramowej. Finansowanie to mogłoby stanowić uzupełnienie wyjątkowego finansowania pomostowego, stosownie do przypadku.
- (24) Ramy polityki rozszerzenia określone przez Radę Europejską i Radę, Układ o stowarzyszeniu między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Ukrainą, z drugiej strony ⁽²³⁾ (zwany dalej „układem o stowarzyszeniu”), w tym pogłębiona i kompleksowa strefa wolnego handlu, umowy wielostronne, których Unia jest stroną, oraz inne umowy ustanawiające prawnie wiążące stosunki z Ukrainą, a także rezolucje Parlamentu Europejskiego, komunikaty Komisji oraz wspólne komunikaty Komisji i Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa powinny stanowić ogólne ramy polityki służące wykonaniu niniejszego rozporządzenia. Komisja powinna zapewnić spójność między wsparciem udzielanym w ramach Instrumentu a ramami polityki rozszerzenia.

⁽²³⁾ Dz.U. L 161 z 29.5.2014, s. 3.

- (25) Art. 49 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) stanowi, że każde państwo europejskie, które respektuje wartości poszanowania godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, praworządności, jak również poszanowania praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości, i zobowiązuje się wspierać te wartości, może złożyć wniosek o członkostwo w Unii. Wartości te są wspólne państwom członkowskim w społeczeństwie opartym na inkluzywności, pluralizmie, niedyskryminacji, tolerancji, sprawiedliwości, solidarności oraz na równości płci.
- (26) Państwo europejskie, które złożyło wniosek o przystąpienie do Unii, może zostać jej członkiem dopiero wtedy, gdy zostanie potwierdzone, że spełnia ono całkowicie kryteria przystąpienia ustalone podczas szczytu Rady Europejskiej w Kopenhadze w czerwcu 1993 r. (zwane dalej „kryteriami kopenhaskimi”) i o ile Unia ma zdolność do przyjęcia nowego członka. Kryteria kopenhaskie odnoszą się do stabilności instytucji, które gwarantują demokrację, praworządność, prawa człowieka oraz poszanowanie i ochronę mniejszości, istnienie funkcjonującej gospodarki rynkowej oraz możliwości radzenia sobie z presją konkurencyjną i siłami rynkowymi wewnątrz Unii, a także zdolność do przyjęcia nie tylko praw, lecz także obowiązków wynikających z Traktatów, w tym do realizacji celów unii politycznej, gospodarczej i walutowej.
- (27) Wsparcie starań Ukrainy na rzecz zreformowania jej systemu politycznego, prawnego i gospodarczego z myślą o członkostwie w Unii leży we wspólnych interesach Unii i Ukrainy. Przyznanie Ukrainie statusu kraju kandydującego jest geostrategiczną inwestycją Unii w pokój, bezpieczeństwo, stabilność i dobrobyt w Europie i daje Unii lepszą pozycję, by mierzyć się z globalnymi wyzwaniami. Takie uznanie zwiększa również możliwości gospodarcze i handlowe, co jest korzystne zarówno dla Unii, jak i Ukrainy, a jednocześnie wspiera stopniowe przemiany zachodzące w tym kraju. Perspektywa członkostwa w Unii ma ogromny transformacyjny wpływ i prowadzi do pozytywnych przemian demokratycznych, politycznych, gospodarczych i społecznych.
- (28) Przyjęcie podstawowych unijnych wartości i zobowiązanie się do ich przestrzegania to decyzja, którą musi podjąć Ukraina aspirująca do członkostwa w Unii. W związku z tym ważne jest, aby Ukraina przyjęła na siebie odpowiedzialność i zobowiązała się w pełni do przestrzegania unijnych wartości, a także do podtrzymywania ładu światowego opartego na zasadach i wartościach oraz zdecydowanie realizowała niezbędne reformy w interesie swoich mieszkańców.
- (29) Rekonstrukcja po szkodach spowodowanych wojną napastniczą Rosji nie może ograniczać się do przywrócenia tego, co zostało zniszczone, do stanu sprzed wojny. Rekonstrukcja oferuje możliwość wsparcia Ukrainy w procesie integracji z rynkiem wewnętrznym i przyspieszenia zrównoważonej transformacji zielonej i cyfrowej, zgodnie z politykami Unii, przy jednoczesnym sprzyjaniu integracji gospodarczej z Unią i promowaniu rozwoju społeczno-gospodarczego i współpracy transgranicznej. Instrument powinien zatem promować rekonstrukcję w sposób, który zmodernizuje i ulepszy gospodarkę Ukrainy, opierając się na unijnych regułach i normach, inwestując w transformację Ukrainy w kierunku zrównoważonej, zielonej, cyfrowej i inkluzywnej gospodarki, a tym samym przynosząc korzyści całemu społeczeństwu, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb grup szczególnie wrażliwych. Proces przywracania dziedzictwa kulturowego do wcześniejszego stanu powinien się opierać na krajowych, międzynarodowych i europejskich praktykach, na dokumentach ustanawiających standardy, zasadach, takich jak „Nowy europejski Bauhaus”, oraz na zdobytych doświadczeniach i powinien być spójny z europejskimi zasadami jakości dotyczącymi działań finansowanych z unijnych środków, które mają potencjalny wpływ na dziedzictwo kulturowe. Szczególną uwagę należy zwrócić na zapewnienie zrównoważoności i adekwatnej ochrony działań finansowanych w ramach Instrumentu w świetle ryzyk w cyberprzestrzeni i ogólnego krajobrazu zagrożeń.
- (30) Zgodnie z potrzebą wspierania odbudowy i rekonstrukcji Ukrainy w sposób zrównoważony i nieulegający dezaktualizacji Instrument nie powinien wspierać działań ani środków, które promują inwestycje w paliwa kopalne lub które nie są zgodne z zasadą „nie czyni poważnych szkód”, w tym w odniesieniu do różnorodności biologicznej lub klimatu, chyba że takie działania lub środki są absolutnie niezbędne do osiągnięcia celów Instrumentu – w stopniu, w jakim jest to możliwe w kraju ogarniętym wojną. Takie działania lub środki mogą dotyczyć na przykład kontynuowania działalności gospodarczej lub zaspokajania pilnych potrzeb w zakresie odbudowy i rekonstrukcji. Powinny one uwzględniać potrzebę odbudowy i modernizacji infrastruktury oraz odnowy środowiska naturalnego zniszczonego w wyniku wojny, z zapewnieniem ich odporności. W stosownych przypadkach powinny im towarzyszyć odpowiednie środki w celu uniknięcia tych skutków, zapobieżenia im lub ich ograniczenia i w miarę możliwości skompensowania wszelkich szkodliwych skutków.

- (31) Instrument powinien przyczyniać się do przestrzegania Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu ⁽²⁴⁾ i porozumienia paryskiego przyjętego na mocy tej konwencji ⁽²⁵⁾ (zwanego dalej „porozumieniem paryskim”), Konwencji ONZ o różnorodności biologicznej ⁽²⁶⁾ i Konwencji ONZ w sprawie zwalczania pustynnienia w państwach dotkniętych poważnymi suszami i/lub pustynnieniem, zwłaszcza w Afryce ⁽²⁷⁾, nie powinien zaś przyczyniać się do degradacji środowiska ani szkodzić środowisku lub klimatowi. W szczególności środki finansowe przydzielone w kontekście Instrumentu powinny być spójne z długoterminowym celem zakładającym utrzymanie wzrostu średniej temperatury na świecie znacznie poniżej 2 °C powyżej poziomu sprzed epoki przemysłowej i dążenie do ograniczenia wzrostu temperatury do 1,5 °C powyżej poziomu sprzed epoki przemysłowej. Powinny też być spójne z celem, jakim jest zwiększenie zdolności do przystosowania się do negatywnych skutków zmiany klimatu i podniesienie odporności na zmianę klimatu, a także ze wsparciem ochrony różnorodności biologicznej, gospodarki o obiegu zamkniętym i zerowego poziomu emisji zanieczyszczeń. Szczególną uwagę należy zwrócić na działania, które przynoszą dodatkowe korzyści i służą osiągnięciu wielorakich celów, w tym w odniesieniu do klimatu, różnorodności biologicznej i środowiska. W świetle ogromnych szkód środowiskowych spowodowanych przez wojnę napastniczą Rosji Instrument mógłby pomóc zmierzyć się z wynikającymi z tego wyzwaniami. W miarę możliwości Instrument powinien mieć wpływ na łagodzenie skutków zmiany klimatu i przystosowywanie się do niej, do ochrony środowiska, w tym ochrony różnorodności biologicznej, i do zielonej transformacji lub powinien pomóc zmierzyć się z wynikającymi z tego wyzwaniami. Wpływ ten powinien, w stopniu, w jakim jest to możliwe w kraju ogarniętym wojną, stanowić co najmniej 20 % ogólnej kwoty odpowiadającej wsparciu przewidzianemu w ramach inwestycyjnych dla Ukrainy i inwestycjom w ramach Planu Ukrainy. Środki te powinny być obliczane na podstawie – stosownie do przypadku – współczynników stosowanych w istniejących metodykach związanych z klimatem i różnorodnością biologiczną, w szczególności takich, jak metoda przewidziana w załączniku VI do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 ⁽²⁸⁾ i metodyki stosowane w dodatkowych obszarach interwencji, dostosowanych w kontekście Instrumentu.
- (32) Instrument powinien mieć na celu zwiększenie świadomości na temat przestępstw przeciwko środowisku i skuteczniejsze zwalczanie tych przestępstw w Ukrainie, poprzez wspieranie wdrażania Protokołu z Kijowa w sprawie rejestrów uwalniania i transferu zanieczyszczeń oraz zapewnienie zgodności z przepisami dotyczącymi ochrony środowiska.
- (33) Środki finansowane w ramach Instrumentu powinny – w stopniu, w jakim jest to możliwe w kraju ogarniętym wojną – być spójne z unijnymi normami klimatycznymi i środowiskowymi. Środki te powinny również uwzględniać kwestie dotyczące zmiany klimatu, ochrony środowiska, praw człowieka, pokoju, demokracji, równości płci i niedyskryminacji oraz – w stosownych przypadkach – zmniejszania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi, a także postępy w realizacji celów zrównoważonego rozwoju. Udzielając wsparcia w ramach niniejszego Instrumentu, należy również kierować się zasadą niepominania nikogo oraz dążyć do zapewnienia zrównoważonej i dostosowanej do potrzeb alokacji i wykorzystywania zasobów.
- (34) W wykonywaniu niniejszego rozporządzenia należy kierować się zasadami równości, inkluzywności i niedyskryminacji, opracowanymi w strategiach Unii równości. Należy przy tym zapobiegać przemocy wobec kobiet, przemocy ze względu na płeć i przemocy domowej oraz zwalczać te zjawiska. Należy zachęcać kobiety do znaczącego udziału w procesach decyzyjnych, wspierać i propagować równość płci, wzmocnienie pozycji kobiet i dziewcząt oraz wspierać ochronę i promowanie ich praw, z uwzględnieniem unijnych planów działania w sprawie równości płci oraz odpowiednich konkluzji Rady i konwencji międzynarodowych. Instrument powinien pomóc w sprostaniu wyzwaniom społecznym i zdrowotnym, w tym w zakresie zdrowia psychicznego, ponieważ jest ono niezbędne do zapewnienia zdrowego społeczeństwa w okresie powojennym i ze szczególnym uwzględnieniem dzieci. Wdrażanie Instrumentu powinno być zgodne z Konwencją ONZ o prawach osób niepełnosprawnych ⁽²⁹⁾ i zapewniać zaangażowanie odpowiednich zainteresowanych stron w procesy decyzyjne, a także dostępność inwestycji i pomocy technicznej. Instrument powinien być zgodny z Konwencją ONZ o prawach dziecka i wspierać dzieci i młodzież, ponieważ są one kluczowymi inicjatorami zmian i wnoszą wkład w realizację Agendy 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju.

⁽²⁴⁾ Dz.U. L 33 z 7.2.1994, s. 13.

⁽²⁵⁾ Dz.U. L 282 z 19.10.2016, s. 4.

⁽²⁶⁾ Dz.U. L 309 z 13.12.1993, s. 3.

⁽²⁷⁾ Dz.U. L 83 z 19.3.1998, s. 3.

⁽²⁸⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Dz.U. L 57 z 18.2.2021, s. 17).

⁽²⁹⁾ Dz.U. L 23 z 27.1.2010, s. 35.

- (35) Wzmocnienie praworządności, w tym niezawisłości sądownictwa, wsparcie dla działań służących deoligarchizacji i walka z korupcją, w szczególności z korupcją na wysokim szczeblu, praniem pieniędzy, unikaniem opodatkowania, uchylaniem się od opodatkowania, oszustwami podatkowymi i przestępczością zorganizowaną, poprawa przejrzystości, co obejmuje również publiczny dostęp do informacji, dobre rządy na wszystkich szczeblach oraz udział organizacji społeczeństwa obywatelskiego, w tym organizacji praw człowieka, ochrona wolnych i pluralistycznych mediów oraz wzmocnienie reformy administracji publicznej, w tym w dziedzinie zamówień publicznych, konkurencji i pomocy państwa pozostają kluczowymi wyzwaniami i mają dla Ukrainy zasadnicze znaczenie w kontekście zbliżania się do Unii i przygotowania do pełnego przyjęcia obowiązków związanych z członkostwem w Unii. Z uwagi na bardziej długotrwały charakter reform przeprowadzanych w tych obszarach i na konieczność wykazania postępów, wsparcie w ramach Instrumentu powinno jak najszybciej zostać wykorzystane do rozwiązania tych kwestii.
- (36) Zgodnie z zasadą demokracji uczestniczącej oraz z myślą o wzmocnieniu mechanizmów kontroli i równowagi Unia powinna zachęcać Ukrainę do wzmocnienia zdolności parlamentarnych, nadzoru parlamentarnego, procedur demokratycznych i sprawiedliwej reprezentacji, a także do znaczącego udziału regionów i gmin oraz społeczeństwa obywatelskiego na wszystkich etapach procesu demokratycznego, co umożliwi lepszą kontrolę demokratyczną. W Planie Ukrainy należy wykazać, w jaki sposób zaplanowano i osiągnięto znaczący udział zainteresowanych stron za pośrednictwem konsultacji przy zagwarantowaniu odpowiednich ram czasowych, przejrzystości oraz jasnych procedur i działań następczych w związku z przekazanymi informacjami. Zgodnie porządkiem konstytucyjnym Ukrainy Rada Najwyższa powinna być informowana i konsultowana na wszystkich etapach stosowania Instrumentu. Należy uwzględniać wyniki wszelkich debat na temat Planu Ukrainy prowadzonych na forum Rady Najwyższej Ukrainy lub wszelkie wydane przez nią opinie w tej kwestii.
- (37) Zacieśniona współpraca strategiczna i operacyjna dotycząca bezpieczeństwa pomiędzy Unią a Ukrainą ma kluczowe znaczenie dla skutecznego i efektywnego zwalczania zagrożeń dla bezpieczeństwa, w tym zagrożeń hybrydowych, takich jak cyberzagrożenia, a także dla odporności na dezinformację, zagraniczne manipulacje informacjami i ingerencje w informację oraz dla zagrożeń związanych z przestępczością zorganizowaną i zagrożeń terrorystycznych.
- (38) Działania realizowane w ramach Instrumentu powinny również – zgodnie z art. 21 ust. 2 lit. c) TUE oraz celami i zasadami Karty Narodów Zjednoczonych wspierać, w stosownych przypadkach, środki budowania zaufania i procesy, które promują sprawiedliwość, poszukiwanie prawdy, kompleksową odbudowę pokonfliktową na rzecz inkluzywnego i pokojowego społeczeństwa oraz reparacje i gwarancje niepowtórzenia, a także gromadzenie dowodów zbrodni popełnionych podczas wojny oraz, stosownie do sytuacji, udostępnianie odnośnych ustaleń. Szczególną uwagę należy zwrócić na wspieranie formalnej, nieformalnej i pozaformalnej edukacji na rzecz pokoju.
- (39) Wsparcie w ramach Instrumentu powinno być udostępniane z zastrzeżeniem spełnienia warunku wstępnego, zgodnie z którym Ukraina ma nadal respektować skuteczne mechanizmy i instytucje demokratyczne, m.in. wielopartyjny system parlamentarny i praworządność, oraz gwarantować poszanowanie praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości.
- (40) Wsparcia w ramach Instrumentu, w tym na drodze Ukrainy do przystąpienia, należy udzielać na potrzeby osiągnięcia ogólnych i szczegółowych celów, na podstawie ustalonych kryteriów opatrzonych jasnymi warunkami.
- (41) Do ogólnych celów Instrumentu powinny należeć m.in.: pomoc Ukrainie w radzeniu sobie ze społecznymi, gospodarczymi, psychologicznymi i środowiskowymi konsekwencjami wojny przez wkład w rekonstrukcję, w tym pokojową odbudowę, rekonstrukcję, odnowę i modernizację kraju; wspieranie spójności społecznej i terytorialnej, odporności demokratycznej, gospodarczej, środowiskowej oraz stopniowej integracji z Unią i światową gospodarką i rynkami, a także pozytywnej konwergencji gospodarczej, społecznej i środowiskowej z normami unijnymi, oraz przygotowanie Ukrainy do przyszłego członkostwa w Unii przez wspomaganie jej procesu akcesyjnego. Cele te należy osiągać we wzajemnie uzupełniający się sposób.

- (42) Zgodnie z Europejskim filarem praw socjalnych Instrument powinien wspierać solidarność, integrację i sprawiedliwość społeczną, aby tworzyć wysokiej jakości miejsca pracy i generować zrównoważony i inkluzywny wzrost gospodarczy, zapewniać równość szans, kształcenia i ochrony socjalnej oraz dostęp do nich, chronić grupy znajdujące się w trudnej sytuacji i podnosić poziom życia. Instrument powinien również wносить wkład w walkę z ubóstwem i bezrobociem oraz prowadzić do tworzenia wysokiej jakości miejsc pracy oraz włączenia i integracji grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji. Instrument powinien zapewniać możliwości inwestowania w umiejętności, w tym przez kształcenie i szkolenie zawodowe, w celu przygotowania siły roboczej do transformacji cyfrowej i zielonej. Powinien również umożliwić poprawę dialogu społecznego, infrastruktury i usług.
- (43) Instrument powinien zapewniać spójność i komplementarność z ogólnymi celami działań zewnętrznych Unii określonymi w art. 21 TUE, m.in. z poszanowaniem podstawowych praw i zasad, a także ochroną i propagowaniem praw człowieka, demokracji i podstawowych zasad praworządności, w tym w zakresie przeciwdziałania korupcji, sądownictwa, administracji publicznej, dobrych rządów oraz przejrzystości i rozliczalności.
- (44) Biorąc pod uwagę niepewność związaną z rosyjską wojną napastniczą, Instrument powinien być elastyczny i umożliwiać Unii zaspokojenie potrzeb Ukrainy za pomocą zróżnicowanego zestawu narzędzi, który zapewnia finansowanie państwa ukraińskiego, wsparcie krótkoterminowych priorytetów w zakresie odbudowy i rekonstrukcji, wsparcie inwestycji i dostępu do finansowania, a także pomoc techniczną i budowanie zdolności oraz inne odpowiednie działania.
- (45) Wsparcie unijne powinno być zorganizowane wokół trzech filarów, a mianowicie filaru wsparcia finansowego dla Ukrainy w celu realizacji reform i inwestycji, a także utrzymania stabilności makrofinansowej kraju, zgodnie z Planem Ukrainy; filaru ram inwestycyjnych dla Ukrainy w celu zmobilizowania inwestycji i zwiększenia dostępu do finansowania; oraz filaru pomocy akcesyjnej w celu wykorzystania fachowej wiedzy technicznej i budowania potencjału.
- (46) Potrzeby w zakresie odbudowy, rekonstrukcji i modernizacji Ukrainy są znaczne i nie można ich pokryć wyłącznie z budżetu Unii, dlatego pewną rolę w zaspokajaniu ich powinny odegrać zarówno inwestycje publiczne, jak i prywatne. Instrument powinien umożliwiać terminowe uruchomienie zarówno publicznych, jak i prywatnych inwestycji i przewidywać opcję zwiększenia wsparcia inwestycji w długoterminową rekonstrukcję, gdy pozwolą na to okoliczności, biorąc również pod uwagę zdolność Ukrainy do wdrażania i absorpcji. Uruchomienie inwestycji prywatnych za pośrednictwem Instrumentu powinno przyczynić się do długoterminowej konkurencyjności i innowacyjności Ukrainy.
- (47) Rosja musi zostać w pełni pociągnięta do odpowiedzialności i zapłacić za ogromne szkody spowodowane jej wojną napastniczą przeciwko Ukrainie, stanowiącą jawne pogwałcenie Karty Narodów Zjednoczonych. Unia i jej państwa członkowskie powinny, w ścisłej współpracy z innymi partnerami międzynarodowymi, dalej wspólnie pracować na rzecz osiągnięcia tego celu, zgodnie z prawem unijnym i międzynarodowym, mając na uwadze poważne naruszenie przez Rosję zakazu użycia siły zapisanego w art. 2 ust. 4 Karty Narodów Zjednoczonych oraz zasad odpowiedzialności państwa za działania niezgodne z prawem międzynarodowym, w tym obowiązku rekompensaty za wyrządzone szkody możliwe do oszacowania w kategoriach finansowych. Ważne jest między innymi, aby poczynić postępy, w koordynacji z międzynarodowymi partnerami, w pracach dotyczących sposobu, w jaki wszelkie nadzwyczajne przychody będące w posiadaniu podmiotów prywatnych i pochodzące bezpośrednio z immobilizowanych aktywów rosyjskich mogłyby zostać przeznaczone na wspieranie Ukrainy oraz jej odbudowy i rekonstrukcji, w sposób który jest zgodny z mającymi zastosowanie zobowiązaniami umownymi i z poszanowaniem prawa unijnego i międzynarodowego.
- (48) Całkowita maksymalna kwota wsparcia unijnego przeznaczona w ramach Instrumentu powinna wynosić 50 mld EUR w cenach bieżących na okres 2024–2027, dla wszystkich rodzajów wsparcia. W świetle zmieniających się okoliczności i celów samego Instrumentu wsparcie unijne musi zapewniać równowagę między elastycznością a możliwością programowania.

- (49) Jeśli chodzi o wsparcie unijne inne niż w formie pożyczek, niniejsze rozporządzenie powinno być finansowane z Rezerwy na rzecz Ukrainy i być stosowane zgodnie z nią, jak przewidziano w rozporządzeniu Rady (UE, Euratom) 2020/2093 ⁽³⁰⁾, do kwoty 17 mld EUR w okresie 2024–2027. Ta maksymalna kwota nie stanowi dla Parlamentu Europejskiego i Rady podczas corocznej procedury budżetowej głównej kwoty odniesienia w rozumieniu pkt 18 Porozumienia międzyinstytucjonalnego z 16 grudnia 2020 r. pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą Unii Europejskiej i Komisją Europejską w sprawie dyscypliny budżetowej, współpracy w kwestiach budżetowych i należytego zarządzania finansami, oraz w sprawie nowych zasobów własnych, w tym również harmonogramu wprowadzania nowych zasobów własnych ⁽³¹⁾. Potencjalne dochody mogłyby zostać wygenerowane na mocy odpowiednich aktów prawnych w odniesieniu do wykorzystania nadzwyczajnych przychodów będących w posiadaniu podmiotów prywatnych, które to dochody pochodzą bezpośrednio z aktywów immobilizowanych Banku Centralnego Rosji.
- (50) Zgodnie z art. 10b rozporządzenia (UE, Euratom) 2020/2093 uruchomienie Rezerwy na rzecz Ukrainy powinno pozwolić na zapewnienie maksymalnej rocznej kwoty na wsparcie inne niż w formie pożyczek w wysokości 5 mld EUR. Niewykorzystana część maksymalnej rocznej kwoty wsparcia w innej formie niż pożyczki powinna pozostać dostępna przez pozostałą część okresu, na który ustanowiono Instrument.
- (51) W ramach unijnych środków ograniczających przyjętych na podstawie art. 29 TUE i art. 215 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) środki finansowe ani zasoby gospodarcze nie mogą być udostępniane, bezpośrednio lub pośrednio, wyznaczonym osobom prawnym, podmiotom lub organom lub na ich rzecz. Takie wyznaczone osoby prawne, podmioty lub organy oraz osoby prawne, podmioty lub organy będące ich własnością lub przez nie kontrolowane nie mogą być zatem wspierane z Instrumentu.
- (52) Środki na zobowiązania i odpowiadające im środki na płatności z Rezerwy na rzecz Ukrainy powinny być uruchamiane corocznie w budżecie poza pułapami wieloletnich ram finansowych.
- (53) W odniesieniu do części wsparcia w ramach Instrumentu udzielanej w formie pożyczek należy przedłużyć gwarancję budżetową Unii, aby pokryć pomoc finansową udostępnianą Ukrainie, zatwierdzoną zgodnie z art. 220 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 ⁽³²⁾. W związku z tym rozporządzenie (UE, Euratom) 2020/2093 uruchamia niezbędne środki w budżecie Unii poza pułapami wieloletnich ram finansowych na pomoc finansową dla Ukrainy dostępną do końca 2027 r.
- (54) Przy poszanowaniu zasady jednoroczności budżetu Unii należy zapewnić możliwość zastosowania mechanizmów elastyczności zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) 2018/1046 w ramach innych obszarów polityki, mianowicie w odniesieniu do przeniesień i ponownych przydziałów środków finansowych, aby zadbać o efektywne wykorzystanie unijnych środków finansowych, maksymalnie zwiększając w ten sposób pulę środków finansowych Unii dostępnych w ramach Instrumentu.
- (55) Ograniczenia kwalifikowalności w procedurach wyboru w ramach Instrumentu powinny być dozwolone, w stosownych przypadkach, ze względu na szczególny charakter działalności lub gdy działalność ma wpływ na bezpieczeństwo lub porządek publiczny.
- (56) Aby zapewnić efektywne wdrożenie Instrumentu, Ukraina musi zagwarantować publiczny dostęp do informacji o możliwościach finansowania w ramach Instrumentu oraz zapewnić wolną i uczciwą konkurencję podczas procesu przetargowego i procesu przyznawania dotacji prowadzonych w ramach Instrumentu. Instrument powinien przyczynić się do ułatwienia integracji Ukrainy z europejskimi łańcuchami wartości, w wyniku czego wszystkie dostawy i materiały finansowane i zamawiane w ramach Instrumentu powinny pochodzić z państw członkowskich, Ukrainy, partnerów z Bałkanów Zachodnich, Gruzji i Mołdawii, umawiających się stron Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym, oraz krajów, które – biorąc pod uwagę wielkość ich gospodarek – udzielają Ukrainie wsparcia na

⁽³⁰⁾ Rozporządzenie Rady (UE, Euratom) 2020/2093 z dnia 17 grudnia 2020 r. określające wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027 (Dz.U. L 433I z 22.12.2020, s. 11).

⁽³¹⁾ Dz.U. L 433 I z 22.12.2020, s. 28.

⁽³²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylające rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012 (Dz.U. L 193 z 30.7.2018, s. 1).

poziomie porównywalnym do wsparcia udzielanego przez Unię i dla których Komisja ustanowiła wzajemny dostęp do pomocy zewnętrznej w Ukrainie, chyba że dostawy i materiały nie mogą być pozyskane na rozsądnych warunkach w żadnym z tych państw. W tym drugim przypadku Komisja powinna na bieżąco przekazywać Radzie stosowne informacje.

- (57) Unia powinna dążyć do jak najefektywniejszego wykorzystania dostępnych zasobów w celu optymalizacji wpływu prowadzonych przez nią działań zewnętrznych. Cel ten należy osiągnąć przez zapewnienie spójności, zgodności i komplementarności z pozostałymi unijnymi instrumentami finansowania zewnętrznego, a także przez synergie z innymi politykami i programami Unii. Aby zmaksymalizować efekt połączonych interwencji z myślą o osiągnięciu wspólnego celu, w Instrumencie powinna zostać zapewniona możliwość wnoszenia wkładów do działań podejmowanych w ramach innych programów bez powodowania przy tym powielania środków wsparcia.
- (58) Unia powinna propagować wielostronne i oparte na zasadach i wartościach podejście do globalnych dóbr i wyzwań, a także współpracować w tym zakresie z państwami członkowskimi, krajami partnerskimi, organizacjami międzynarodowymi i innymi darczyńcami.
- (59) Ze względu na potrzebę koordynacji międzynarodowego wsparcia na rzecz odbudowy, rekonstrukcji i modernizacji Ukrainy należy umożliwić wnoszenie wkładów we wdrażanie Instrumentu przez państwa członkowskie, państwa trzecie, organizacje międzynarodowe, międzynarodowe instytucje finansowe lub wkładów z innych źródeł. Takie wkłady powinny być wdrażane na tych samych zasadach i warunkach oraz powinny stanowić zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel w rozumieniu art. 21 ust. 2 lit. a) ppkt (ii) oraz lit. d) i e) rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046. Wsparcie w ramach Instrumentu powinno w miarę możliwości być włączone do międzynarodowych wysiłków służących określeniu architektury finansowej na rzecz odbudowy Ukrainy oraz skoordynowane z odpowiednimi darczyńcami i międzynarodowymi instytucjami finansowymi.
- (60) Komisja oraz państwa członkowskie powinny zapewnić spójność, jednolitość, komplementarność i przejrzystość swojego wsparcia, w szczególności przez regularne konsultacje oraz częste wymiany informacji z odpowiednimi zainteresowanymi stronami, w tym na poziomie lokalnym i regionalnym, na poszczególnych etapach cyklu udzielania wsparcia. W świetle obecności różnych darczyńców międzynarodowych należy również poczynić kroki niezbędne do zapewnienia lepszej koordynacji z innymi darczyńcami i komplementarności wobec nich, w tym przez regularne konsultacje i kontakty strategiczne. W tym względzie wielostronną platformę koordynacji darczyńców na rzecz Ukrainy należy wykorzystywać jako już ugruntowane forum takiej wymiany.
- (61) Do niniejszego rozporządzenia zastosowanie powinny mieć horyzontalne zasady finansowe przyjęte przez Parlament Europejski i Radę na podstawie art. 322 TFUE. Zasady te zostały ustanowione w rozporządzeniu (UE, Euratom) 2018/1046 i określają w szczególności procedury uchwalania i wykonywania budżetu w drodze dotacji, nagród, zamówień, zarządzania pośredniego, instrumentów finansowych, gwarancji budżetowych, pomocy finansowej i zwrotu kosztów ekspertom zewnętrznym oraz organizują kontrolę odpowiedzialności podmiotów finansowych.
- (62) Rodzaje finansowania oraz metody wykonywania określone na podstawie niniejszego rozporządzenia powinny być wybierane na podstawie stopnia, w jakim umożliwiają osiągnięcie celów Instrumentu i uzyskanie wyników, z uwzględnieniem w szczególności kosztów kontroli, obciążeń administracyjnych oraz spodziewanego ryzyka braku zgodności. Powinno to obejmować uwzględnianie korzystania z płatności ryczałtowych, stawek zryczałtowanych i kosztów jednostkowych, a także finansowanie niepowiązane z kosztami, o których mowa w art. 125 ust. 1 lit. a) rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046.
- (63) Należy zawrzeć umowę ramową z Ukrainą, aby ustalić zasady współpracy finansowej między Unią a Ukrainą, w tym niezbędne mechanizmy kontroli i audytu wydatków, oraz zapewnić, aby Ukraina była w stanie zagwarantować wysoki poziom ochrony interesów finansowych Unii, porównywalny do poziomu przewidzianego w rozporządzeniu (UE, Euratom) 2018/1046 i innych powiązanych przepisach Unii (zwaną dalej „umową ramową”). W stosownych przypadkach, w zależności od danego filaru, aby określić warunki uwalniania środków finansowych, należy również zawrzeć z Ukrainą umowy w sprawie finansowania i umowy pożyczki.

- (64) Na zasadzie odstępstwa od art. 209 ust. 3 akapit pierwszy, drugi i czwarty rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 należy uznać, że spłaty i dochody wygenerowane przez instrument finansowy wspierany na mocy niniejszego rozporządzenia powinny stanowić wewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel na rzecz Instrumentu lub programu będącego jego następcą.
- (65) Na zasadzie odstępstwa od art. 213 ust. 4 lit. a) rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 właściwe jest, aby nadwyżka z rezerw na Gwarancję dla Ukrainy stanowiła wewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel na rzecz Instrumentu lub programu będącego jego następcą.
- (66) W ramach filaru I Instrumentu należy zapewnić finansowanie, aby wesprzeć wdrażanie Planu Ukrainy określającego program reform i inwestycji Ukrainy, których celem jest osiągnięcie ogólnych i szczegółowych celów Instrumentu i które powinny być również zintegrowane z ramami polityki gospodarczej i fiskalnej. Finansowanie w ramach filaru I należy zapewnić po zadowalającym spełnieniu warunków określonych w Planie Ukrainy.
- (67) Ukraina powinna przygotować Plan Ukrainy jako spójną, kompleksową i odpowiednio wyważoną odpowiedź na potrzebę odbudowy i modernizacji Ukrainy, odpowiedź wspierającą odbudowę gospodarczą, społeczną i środowiskową oraz zrównoważony rozwój Ukrainy, a także jej postępy na drodze do członkostwa w Unii. W związku z tym Plan Ukrainy stanowiłby również podstawę dla innych darczyńców do określenia priorytetowych obszarów finansowania rekonstrukcji Ukrainy oraz wspierania odpowiedzialności, spójności i dodatkowych wkładów w tym względzie. W tym celu Ukraina powinna zapewnić, aby przygotowany Plan Ukrainy w sposób zintegrowany obejmował jej potrzeby co do odbudowy, rekonstrukcji i modernizacji oraz określał oczekiwany stopień finansowania przewidzianych w nim środków przez Unię za pośrednictwem Instrumentu. Przygotowując Plan Ukrainy, Ukraina powinna wziąć pod uwagę wsparcie udzielane w ramach innych programów unijnych, a także wsparcie otrzymywane od innych darczyńców. Ukraina powinna tak opracować Plan Ukrainy, aby zapewnić, by inni darczyńcy byli w stanie wnieść wkład we wsparcie środków przewidzianych w Planie Ukrainy, w tym przez zwiększenie finansowania dostępnego w ramach Instrumentu. Plan Ukrainy powinien zapewniać odpowiednią koordynację i komplementarność działań z odpowiednimi darczyńcami i międzynarodowymi instytucjami finansowymi.
- (68) Plan Ukrainy powinien stanowić podstawę wsparcia udzielanego w ramach filaru I Instrumentu, ale powinien również stanowić punkt odniesienia dla wsparcia udzielanego w ramach filarów II i III Instrumentu. Środki finansowane w ramach filarów II i III powinny wspierać cele Planu Ukrainy i jego wdrażanie.
- (69) Plan Ukrainy powinien obejmować środki dotyczące reform i inwestycji, wraz z etapami jakościowymi i ilościowymi, które zapewnią zadowalające wdrożenie tych środków, a także orientacyjny harmonogram ich wdrażania. Środki rozpoczęte w okresie od dnia 1 stycznia 2023 r. powinny, w drodze wyjątku, być kwalifikowalne.
- (70) W Planie Ukrainy należy określić warunki odzwierciedlające oczekiwany postęp we wdrażaniu przewidzianych w nim środków. Warunki te powinny przyjąć formę etapów jakościowych lub ilościowych. Etapy te należy wdrożyć do dnia 31 grudnia 2027 r., chociaż powinno być możliwe, aby całkowite zakończenie środków, do których takie etapy się odnoszą, wykraczało poza 2027 r. Biorąc pod uwagę potrzebę zapewnienia stabilności makrofinansowej Ukrainy przy jednoczesnym wspieraniu jej wysiłków na rzecz odbudowy, rekonstrukcji i modernizacji w perspektywie przystąpienia do Unii, Plan Ukrainy powinien w szczególności obejmować warunki związane z podstawowymi wymogami, takimi jak stabilność makrofinansowa, nadzór budżetowy i zarządzanie finansami publicznymi, które można określić w taki sposób, aby odzwierciedlały zadowalające postępy w ich spełnianiu, oraz reformami sektorowymi i strukturalnymi oraz inwestycjami. Płatności powinny być odpowiednio ustrukturyzowane według takich kategorii warunków, odzwierciedlając cele Instrumentu.
- (71) Przygotowanie i wdrożenie Planu Ukrainy przez Ukrainę powinno w szczególności uwzględniać sytuację w ukraińskich regionach i gminach, mając na uwadze ich szczególne potrzeby w zakresie odbudowy i rekonstrukcji, reform, modernizacji i decentralizacji, i powinno odbywać się w drodze konstruktywnych konsultacji z władzami regionalnymi, lokalnymi, miejskimi i innymi władzami publicznymi, a także organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, zgodnie z zasadą wielopoziomowego sprawowania rządów i z uwzględnieniem podejścia oddolnego. Należy uwzględnić lokalne plany odbudowy, o ile są dostępne. W tym kontekście Plan Ukrainy powinien w szczególności wzmocnić gospodarczy, społeczny, środowiskowy i terytorialny rozwój ukraińskich regionów i gmin, oraz wspierać reformę decentralizacyjną w Ukrainie i konwergencję z normami Unii. Plan Ukrainy powinien również zapewnić

zaangażowanie władz szczebla niższego niż krajowy, w szczególności gmin, w podejmowanie decyzji dotyczących wykorzystania wsparcia w procesie rekonstrukcji na szczeblu lokalnym, a także zapewnić, aby projekty rekonstrukcji wybrane i zrealizowane przez takie władze szczebla niższego niż krajowy stanowiły odpowiednio dużą część wsparcia.

- (72) Jednym z istotnych priorytetów jest ukończenie reformy decentralizacyjnej jako trwałego i nieodwracalnego elementu wielopoziomowego sprawowania rządów w Ukrainie. Reforma ta powinna obejmować jasne rozgraniczenie kompetencji na poziomie centralnym od kompetencji na poziomie lokalnym, odpowiednie struktury wewnętrzne administracji gminnych oraz proporcjonalne ramy nadzoru nad władzami lokalnymi, zgodnie z Europejską kartą samorządu lokalnego, a także kontynuowanie prac nad przyznaniem osobowości prawnej gminom na mocy prawa publicznego w oparciu o europejskie praktyki i zgodnie z porządkiem konstytucyjnym Ukrainy.
- (73) Plan Ukrainy powinien również zawierać szczegółowe wyjaśnienie ukraińskiego systemu i planowanych środków w celu skutecznego zapobiegania nieprawidłowościom, korupcji, a w szczególności nadużyciom finansowym, wszelkim formom korupcji, w tym korupcji na wysokim szczeblu, lub wszelkim innym nielegalnym działaniom naruszającym interesy finansowe Unii i konfliktom interesów, oraz skutecznego wykrywania i eliminowania tych zjawisk; szczegółowe wyjaśnienie systemu i planowanych działań w celu skutecznego prowadzenia postępowań przygotowawczych oraz wnoszenia i popierania oskarżeń w sprawie przestępstw mających wpływ na środki finansowe udostępnione w ramach Instrumentu oraz szczegółowe wyjaśnienie dotyczące ustaleń mających na celu unikanie podwójnego finansowania pochodzącego z Instrumentu i innych programów unijnych lub od darczyńców. Środki przewidziane w Planie Ukrainy powinny, w stosownych przypadkach, przyczyniać się do zapewnienia efektywnego i przejrzystego systemu zarządzania i kontroli. Takie środki Ukraina powinna wdrożyć w orientacyjnym terminie, który należy ustalić, w zależności od poszczególnych działań, w trakcie obowiązywania Instrumentu.
- (74) Komisja powinna ocenić Plan Ukrainy na podstawie wykazu kryteriów określonych w niniejszym rozporządzeniu. W przypadku pozytywnej oceny Planu Ukrainy Komisja powinna przedłożyć wniosek o zatwierdzenie Planu Ukrainy przez Radę.
- (75) Biorąc pod uwagę niepewność i potrzebę elastyczności we wdrażaniu Instrumentu, Ukraina powinna mieć możliwość zwrócenia się do Komisji z uzasadnionym wnioskiem o przedłożenie wniosku dotyczącego zmiany decyzji wykonawczej Rady zatwierdzającej ocenę Planu Ukrainy, w przypadku gdy z powodu obiektywnych okoliczności Plan Ukrainy, w tym odpowiednie etapy jakościowe i ilościowe, nie jest już, częściowo lub całkowicie, możliwy do wdrożenia przez Ukrainę. Komisja powinna również mieć możliwość, w porozumieniu z Ukrainą, przedłożenia wniosku dotyczącego zmiany tej decyzji wykonawczej Rady, w szczególności aby uwzględnić zmienione okoliczności, które pozwalają na zwiększenie poziomu ambicji lub zmianę dostępnych kwot. Ukraina powinna mieć również możliwość złożenia uzasadnionego wniosku o zmianę Planu Ukrainy, w tym w stosownych przypadkach przez zaproponowanie addendów, aby uwzględnić dodatkowe dostępne środki finansowe od innych darczyńców lub z innych źródeł.
- (76) Wsparcie finansowe dla Planu Ukrainy powinno być możliwe w formie pożyczki. W kontekście pilnych potrzeb Ukrainy w zakresie finansowania, należy zorganizować pomoc finansową w ramach zróżnicowanej strategii finansowania, o której mowa w art. 220a rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 i ustanowionej tamże jako jednolita metoda finansowania, która ma zwiększyć płynność obligacji unijnych oraz atrakcyjność i opłacalność emisji unijnej.
- (77) Biorąc pod uwagę sytuację Ukrainy spowodowaną wojną napastniczą Rosji i w celu wsparcia Ukrainy na drodze do długoterminowej stabilności, należy udzielić Ukrainie pożyczek na wysoce preferencyjnych warunkach na maksymalny okres 35 lat i nie rozpoczynać spłaty kwoty głównej przed 2034 r. Należy również wprowadzić odstępstwo od art. 220 ust. 5 lit. e) rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 i umożliwić Unii pokrycie – w okresie od dnia 1 stycznia 2024 r. do dnia 31 grudnia 2027 r. – kosztów stóp procentowych (kosztów finansowania i kosztów zarządzania płynnością) oraz znieść koszty administracyjne (koszty obsługi ogólnych kosztów administracyjnych), które w przeciwnym razie poniosłaby Ukraina. Dotację na pokrycie kosztów finansowania zewnętrznego należy przyznać w formie instrumentu, który uznaje się za odpowiedni do zapewnienia skuteczności wsparcia w ramach Instrumentu w rozumieniu art. 220 ust. 1 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046.

- (78) Ukraina powinna mieć możliwość wystąpienia każdego roku o dotację na spłatę odsetek i o zwolnienie z kosztów administracyjnych.
- (79) Na zasadzie odstępstwa od art. 31 ust. 3 rozporządzenia (UE) 2021/947 zobowiązania finansowe z tytułu pożyczek udzielanych na podstawie niniejszego rozporządzenia nie powinny być wspierane z gwarancji na działania zewnętrzne, ustanowionej w tym rozporządzeniu. Wsparcie w formie pożyczek w ramach Instrumentu powinno stanowić pomoc finansową w rozumieniu art. 220 ust. 1 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046. Biorąc pod uwagę ryzyko finansowe i pokrycie budżetowe, nie należy tworzyć rezerw na wsparcie w formie pożyczek w ramach Instrumentu, aby były one gwarantowane poza pułapami, oraz, na zasadzie odstępstwa od art. 211 ust. 1 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046, nie należy ustalać wskaźnika zasilenia rezerw.
- (80) Należy zagwarantować zarówno elastyczność, jak i możliwość programowania, a także stabilność w udzielaniu wsparcia unijnego dla Ukrainy. W tym celu płatności w ramach Instrumentu należy realizować zgodnie z ustalonym harmonogramem kwartalnym, z zastrzeżeniem dostępności finansowania, na podstawie wniosku o płatność przedłożonego przez Ukrainę i po dokonaniu przez Komisję oceny, czy odpowiednie warunki spełniono w zadowalający sposób. W przypadku oceny pozytywnej Komisja powinna bez zbędnej zwłoki przedłożyć wniosek dotyczący decyzji wykonawczej Rady stwierdzającej, że warunki płatności zostały spełnione w zadowalający sposób. Na podstawie tej decyzji wykonawczej Rady Komisja powinna przyjąć decyzję upoważniającą do wypłaty środków. W przypadku gdy jeden z warunków nie zostanie spełniony zgodnie z orientacyjnym harmonogramem określonym w decyzji zatwierdzającej Plan Ukrainy, Komisja powinna potrącić z płatności kwotę odpowiadającą danym warunkom, zgodnie z metodyką dotyczącą częściowej płatności. Wypłata odpowiednich wstrzymanych środków finansowych może nastąpić w kolejnym terminie płatności i do dwunastu miesięcy po pierwotnym terminie określonym w orientacyjnym harmonogramie, z zastrzeżeniem spełnienia warunków.
- (81) Aby zapewnić Ukrainie dostęp do wystarczającego finansowania w celu zaspokojenia jej potrzeb stabilności makrofinansowej oraz zainicjowania odbudowy, rekonstrukcji i modernizacji kraju, Ukraina powinna mieć dostęp do płatności zaliczkowych w wysokości do 7 % wsparcia w formie pożyczki, z zastrzeżeniem dostępności środków finansowych i spełnienia warunku wstępnego dotyczącego wsparcia dla Ukrainy w ramach Instrumentu.
- (82) Na zasadzie odstępstwa od art. 116 ust. 2 i 5 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 należy ustalić termin płatności, biegnący począwszy od daty przekazania Ukrainie decyzji upoważniającej do wypłaty, i wykluczyć płatność odsetek za zwłokę przez Komisję na rzecz Ukrainy.
- (83) W związku z koniecznością zapewnienia dalszej stabilności makrofinansowej Ukrainy należy – jeżeli umowa ramowa nie zostanie podpisana lub Plan Ukrainy nie zostanie przyjęty – udzielić Ukrainie wyjątkowego wsparcia na okres do sześciu miesięcy począwszy od dnia 1 stycznia 2024 r. Wsparcie to powinno być uzależnione od osiągnięcia przez Ukrainę zadowalających postępów w przygotowaniu Planu Ukrainy oraz podlegać warunkom, które zostaną uzgodnione w protokole ustaleń między Komisją a Ukrainą. Protokół ustaleń powinien określać w szczególności warunki dotyczące polityki, orientacyjne planowanie finansowe i wymogi w zakresie sprawozdawczości, proporcjonalne do okresu finansowania. Warunki dotyczące polityki powinny obejmować zobowiązanie do przestrzegania zasad należytego zarządzania finansami, ze szczególnym uwzględnieniem walki z korupcją i praniem pieniędzy, a także środki służące poprawie zarządzania przychodami, oraz powinny opierać się na środkach już wdrożonych przez Ukrainę w ramach poprzednich programów pomocy makrofinansowej.
- (84) Przejrzystość we wdrażaniu Instrumentu jest istotnym wymogiem wsparcia unijnego. Ukraina powinna publikować dwa razy w roku dane dotyczące osób i podmiotów otrzymujących finansowanie w kwotach, które łącznie przekraczają równowartość 100 000 EUR na potrzeby realizacji reform i inwestycji określonych w Planie Ukrainy. Danych tych nie należy publikować, jeżeli jest to należyście uzasadnione w przypadku, gdy ich ujawnienie zagraża prawom i wolnościom zainteresowanych osób, podmiotów lub poważnie szkodzi interesom handlowym odbiorców. Umowa ramowa powinna zawierać dokładne zasady i ramy czasowe dotyczące gromadzenia danych przez Ukrainę, formatu tych danych oraz dostępu do nich przez Komisję, Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz, w stosownym przypadku, Prokuraturę Europejską.

- (85) W ramach filaru II Instrumentu należy ustanowić ramy inwestycyjne mające na celu wspieranie inwestycji w odbudowę i rekonstrukcję, wdrażanych przez ukraińskie władze, firmy z sektora prywatnego, gminy, przedsiębiorstwa państwowe lub inne podmioty (zwane dalej „ramami inwestycyjnymi dla Ukrainy”). Ramy inwestycyjne dla Ukrainy powinny uwzględniać priorytety określone w Planie Ukrainy oraz wspierać jego cele i wdrażanie. Ramy inwestycyjne dla Ukrainy powinny zakładać zaangażowanie ukraińskich władz w zarządzanie nimi, stosownie do potrzeb.
- (86) Ramy inwestycyjne dla Ukrainy powinny stanowić zintegrowany pakiet finansowy zapewniający zdolność finansowania w formie instrumentów finansowych, gwarancji budżetowych i działań łączonych w Ukrainie. Wsparcie na podstawie ram inwestycyjnych dla Ukrainy powinno być wdrażane w ramach zarządzania pośredniego, w szczególności z wykorzystaniem możliwości finansowych i technicznych międzynarodowych instytucji finansowych, europejskich instytucji finansowania rozwoju, dwustronnych europejskich instytucji finansowych i agencji kredytów eksportowych, w tym ich udziału w ryzyku związanym z inwestycjami z ich zasobów własnych. Biorąc pod uwagę skalę inwestycji w odbudowę i rekonstrukcję w Ukrainie, które będą wymagały podziału ryzyka, konieczne jest, aby Unia ustanowiła specjalne zdolności gwarancyjne (zwane dalej „Gwarancją dla Ukrainy”). Operacje objęte Gwarancją dla Ukrainy należy realizować zgodnie z art. 208 ust. 4 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046. Agencje kredytów eksportowych i inne instytucje finansowe zapewniające wsparcie w zakresie ułatwień w handlu mogą działać jako pośrednicy finansowi. Wykonując Gwarancję dla Ukrainy i zarządzając nią, Komisja powinna zapewnić ścisłą koordynację ze wsparciem wdrażanym w ramach Europejskiego Funduszu na rzecz Zrównoważonego Rozwoju Plus ustanowionego rozporządzeniem (UE) 2021/947. Gwarancja dla Ukrainy powinna przynosić korzyści podmiotom państwowym szczebla centralnego, podmiotom państwowym niższego szczebla, podmiotom niekomercyjnym i komercyjnym oraz sektorowi prywatnemu.
- (87) Mając na uwadze rolę EBI przewidzianą w Traktatach, powinien on być partnerem w realizowaniu operacji w ramach Gwarancji dla Ukrainy. Z tego względu do dnia 31 grudnia 2025 r. grupie EBI należy powierzyć wykonanie 25 % specjalnej orientacyjnej minimalnej kwoty Gwarancji dla Ukrainy przeznaczonej na operacje prowadzone z partnerami będącymi jednostkami państwowymi szczebla centralnego oraz partnerami niekomercyjnymi będącymi jednostkami państwowymi niższego szczebla. Po tym terminie niewykorzystana część specjalnych kwot powinna zostać udostępniona wszystkim kwalifikującym się partnerom w odniesieniu do wszystkich rodzajów operacji, aby zapewnić pełne wykorzystanie Gwarancji dla Ukrainy.
- (88) Kwalifikujący się partnerzy powinni przekazywać Komisji, na jej żądanie, wszelkie dodatkowe informacje niezbędne do wypełnienia obowiązków Komisji wynikających z niniejszego rozporządzenia, wraz z informacjami dotyczącymi przestrzegania praw człowieka oraz norm społecznych, pracowniczych i środowiskowych.
- (89) Wszyscy kwalifikujący się partnerzy i kwalifikujące się podmioty, którym powierzono zadania, powinni dołożyć najwyższej staranności, aby zapobiegać wszelkim praktykom korupcyjnym, faworyzowaniu lub nadmiernej regionalnej lub sektorowej koncentracji alokacji lub wykorzystania zasobów, oraz zgłaszać te zjawiska i przeciwdziałać im, a także korzystać w odniesieniu do tych aspektów, w stosownych przypadkach, ze specjalnych sprawozdań audytów, i ich wymagać.
- (90) Elastyczność wsparcia w ramach Instrumentu należy zwiększyć przez zapewnienie elastycznego wykonywania Gwarancji dla Ukrainy, której można udzielać stopniowo. Należy wprowadzić odstępstwo od rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046, aby umożliwić tworzenie rezerw do dnia 31 grudnia 2027 r. równych kwocie rezerw odpowiadającej udzielonej gwarancji, a nie globalnej kwocie rezerw. W ramach odstępstwa powinna również istnieć możliwość stopniowego tworzenia rezerw, aby odzwierciedlić postępy w wyborze i realizacji operacji w zakresie finansowania i inwestycji wspierających cele Instrumentu.
- (91) W celu efektywnego wykorzystania środków finansowych w ramach filaru II należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania aktów zgodnie z art. 290 TFUE w odniesieniu do zmiany wskaźnika zasilenia rezerw na Gwarancję dla Ukrainy. Szczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych Komisja prowadziła stosowne konsultacje, w tym na poziomie ekspertów, oraz aby konsultacje te prowadzone były zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa⁽³³⁾. W szczególności, aby zapewnić Parlamentowi Europejskiemu i Radzie udział na równych zasadach w przygotowaniu aktów delegowanych, instytucje te otrzymują wszelkie dokumenty w tym samym czasie co eksperci państw członkowskich, a eksperci tych instytucji mogą systematycznie brać udział w posiedzeniach grup eksperckich Komisji zajmujących się przygotowaniem aktów delegowanych.

⁽³³⁾ Dz.U. L 123 z 12.5.2016, s. 1.

- (92) Aby ułatwić prywatne inwestycje i rozwój małych i średnich przedsiębiorstw, konieczne jest przeznaczenie co najmniej 15 % gwarancji udzielanych w ramach Gwarancji dla Ukrainy na mikroprzedsiębiorstwa, oraz małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP), zgodnie z definicją zawartą w art. 2 załącznika do zalecenia Komisji 2003/361/WE ⁽³⁴⁾, w tym przedsiębiorstwa typu start-up, a także śledzenie i zgłaszanie alokacji takiej części środków finansowych.
- (93) W ramach filaru III Instrumentu wsparcie powinno mieć na celu przede wszystkim stopniowe dostosowanie do unijnych zasad, norm, polityk i praktyk („dorobek prawny”) z myślą o przyszłym członkostwie w Unii, przyczyniając się tym samym do wdrażania Planu Ukrainy. W procesie tym należy również uwzględnić odpowiednie zalecenia organów międzynarodowych, takich jak Rada Europy i Komisja Wenecka. Wsparcie powinno również mieć na celu wzmocnienie demokratycznych instytucji i instytucji wymiaru sprawiedliwości, w tym sądów, oraz zwiększenie zdolności zainteresowanych stron, w tym władz lokalnych i regionalnych, partnerów społecznych i organizacji społeczeństwa obywatelskiego, w tym ich roli w zakresie kontroli publicznej.
- (94) Zasoby z filaru III należy również wykorzystać do pokrycia kosztów finansowania zewnętrznego Instrumentu, a także określonych kosztów finansowania zewnętrznego oraz tworzenia rezerw na gwarancje budżetowe wynikających z poprzedniego wsparcia dla Ukrainy.
- (95) Zgodnie z rozporządzeniami Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 ⁽³⁵⁾ i (UE, Euratom) 2018/1046 oraz rozporządzeniami Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 ⁽³⁶⁾, (Euratom, WE) nr 2185/96 ⁽³⁷⁾ i (UE) 2017/1939 ⁽³⁸⁾ interesy finansowe Unii należy chronić za pomocą skutecznych środków, w tym środków w zakresie zapobiegania nieprawidłowościom, nadużyciom finansowym, korupcji, konfliktom interesów i podwójnemu finansowaniu, wykrywania i eliminowania tych zjawisk oraz prowadzenia postępowań przygotowawczych w ich sprawie, a także odzyskiwania utraconych, nienależnie wypłaconych lub nieodpowiednio wykorzystanych środków finansowych, a także środków pozwalających na skuteczne prowadzenie postępowań przygotowawczych, wnoszenie i popieranie oskarżeń w sprawie przestępstw mających wpływ na środki finansowe udostępnione w ramach Instrumentu i stawianie przed sądem sprawców tych przestępstw. Zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2017/1939 Prokuratura Europejska jest uprawniona do prowadzenia postępowań przygotowawczych oraz wnoszenia i popierania oskarżeń w sprawie przestępstw naruszających interesy finansowe Unii. Właściwe organy ukraińskie powinny bezzwłocznie rozpatrywać wnioski o wzajemną pomoc prawną i wnioski o ekstradycję złożone przez Prokuraturę Europejską i właściwe organy państw członkowskich w związku z przestępstwami mającymi wpływ na środki finansowe w ramach Instrumentu.
- (96) W szczególności, zgodnie z rozporządzeniami (Euratom, WE) nr 2185/96 i (UE, Euratom) nr 883/2013, OLAF powinien mieć możliwość prowadzenia dochodzeń administracyjnych, w tym kontroli na miejscu i inspekcji, w celu wykrycia i ustalenia, czy miały miejsce nadużycia finansowe, korupcja lub wszelkie inne nielegalne działania naruszające interesy finansowe Unii oraz w celu zgłaszania Prokuraturze Europejskiej wszelkich czynów zabronionych, zgodnie z art. 24 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2017/1939.
- (97) Komisja powinna dążyć do udostępnienia Ukrainie jednego zintegrowanego i interoperacyjnego systemu informacji i monitorowania, w tym jednego narzędzia eksploracji danych i punktowej oceny ryzyka na potrzeby uzyskania dostępu do odpowiednich danych, zgodnie z unijnymi zasadami ochrony danych i mającymi zastosowanie przepisami dotyczącymi ochrony danych, i ich analizowania. Jeżeli taki system jest dostępny, Ukraina powinna go wykorzystywać i wprowadzać do niego odpowiednie dane, w tym poprzez wykorzystanie wsparcia na mocy filaru III. Dane te powinny umożliwić Komisji i odpowiednim władzom ukraińskim odpowiedzialnym za wykonywanie i kontrolowanie środków finansowych dokonanie oceny ryzyka i zapobieganie nieprawidłowościom.

⁽³⁴⁾ Zalecenie Komisji 2003/361/WE z dnia 6 maja 2003 r. w sprawie definicji mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (Dz.U. L 124 z 20.5.2003, s. 36).

⁽³⁵⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 z dnia 11 września 2013 r. dotyczące dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady i rozporządzenie Rady (Euratom) nr 1074/1999 (Dz.U. L 248 z 18.9.2013, s. 1).

⁽³⁶⁾ Rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 312 z 23.12.1995, s. 1).

⁽³⁷⁾ Rozporządzenie Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami (Dz.U. L 292 z 15.11.1996, s. 2).

⁽³⁸⁾ Rozporządzenie Rady (UE) 2017/1939 z dnia 12 października 2017 r. wdrażające wzmocnioną współpracę w zakresie ustanowienia Prokuratury Europejskiej (Dz.U. L 283 z 31.10.2017, s. 1).

- (98) Zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) 2018/1046 należy przyznać niezbędne prawa i dostęp Komisji, OLAF-owi, Europejskiemu Trybunałowi Obrachunkowemu oraz, w stosownych przypadkach, Prokuraturze Europejskiej, w tym ze strony osób trzecich zaangażowanych w wykonywanie środków finansowych Unii. Ukraina powinna również zgłaszać Komisji nieprawidłowości związane z wykorzystaniem tych środków finansowych.
- (99) Wzmocnienie systemów kontroli wewnętrznej, w tym kontroli *ex ante*, walka z wszelkimi formami korupcji, faworyzowania lub nadużyć finansowych, propagowanie przejrzystości, solidnej, rozliczalnej i przejrzystej administracji oraz efektywnego zarządzania finansami publicznymi to ważne priorytety reform w Ukrainie i Instrument powinien je wspierać.
- (100) Komisja powinna zapewnić skuteczną ochronę interesów finansowych Unii w ramach Instrumentu. W związku z tym należy powołać niezależną radę audytową, która dostarczałaby Komisji informacji na temat ewentualnego niewłaściwego zarządzania środkami finansowymi. Takie informacje powinny być udostępniane OLAF-owi i, w stosownych przypadkach, odpowiednim władzom ukraińskim. Komisja, z pomocą delegatury Unii, powinna być uprawniona do przeprowadzania regularnych kontroli sposobu, w jaki Ukraina wykonuje środki finansowe w całym cyklu życia projektu. Rada Audytowa powinna zapewnić regularny dialog i współpracę z Europejskim Trybunałem Obrachunkowym, a także Izbą Rozrachunkową Ukrainy.
- (101) Chociaż to przede wszystkim Ukraina jest odpowiedzialna za zadbanie, aby wdrażanie Instrumentu było zgodne z mającymi zastosowanie normami, biorąc pod uwagę zasadę proporcjonalności i szczególne warunki, w których Instrument będzie funkcjonował, Komisja powinna mieć możliwość uzyskania wystarczającego zapewnienia od Ukrainy w tym zakresie. W tym celu Ukraina powinna zobowiązać się w Planie Ukrainy do poprawy obecnego systemu zarządzania i kontroli oraz do odzyskiwania kwot wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem. Ukraina powinna ustanowić system monitorowania, na podstawie którego sporządzane będzie roczne sprawozdanie z postępów. Ukraina powinna gromadzić dane i informacje umożliwiające zapobieganie nieprawidłowościom, nadużyciom finansowym, korupcji i konfliktom interesów w odniesieniu do środków wspieranych przez Instrument, a także wykrywanie i eliminowanie tych zjawisk. Umowa ramowa oraz umowy w sprawie finansowania i umowy pożyczki powinny zawierać zobowiązania Ukrainy do zadbania o gromadzenie odpowiednich danych na temat osób i podmiotów otrzymujących finansowanie na wdrażanie środków przewidzianych w Planie Ukrainy, w tym informacji na temat własności rzeczywistej, zgodnie z unijnymi zasadami ochrony danych i mającymi zastosowanie przepisami dotyczącymi ochrony danych, oraz o dostęp do takich danych.
- (102) Interesy finansowe Unii należy również chronić, gdy środki finansowe są wykonywane w ramach zarządzania bezpośredniego w drodze dotacji i zamówień oraz w ramach zarządzania pośredniego z podmiotami ocenianymi pod kątem spełnienia wymogów dotyczących filarów, w szczególności w ramach filarów II i III Instrumentu. Do wykonywania finansowania unijnego w trybie zarządzania pośredniego w ramach Instrumentu należy wybierać wyłącznie podmioty oceniane pod kątem spełnienia wymogów dotyczących filarów.
- (103) Wsparcie udzielane w ramach Instrumentu należy wdrażać za pośrednictwem programów prac, o których mowa w art. 110 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046.
- (104) Należy zwiększyć zdolności Ukrainy w zakresie komunikacji, by zapewnić poparcie opinii publicznej dla unijnych wartości oraz korzyści i obowiązków wynikających z członkostwa w Unii, a także ich zrozumienie, a jednocześnie zwalczać dezinformację i ingerencję zagraniczną oraz chronić silne, wolne i pluralistyczne media. Należy również zapewnić wyeksponowanie finansowania unijnego.
- (105) Komisja powinna zapewnić jasne mechanizmy monitorowania i ewaluacji w celu zapewnienia skutecznej rozliczalności i przejrzystości przy wykonywaniu budżetu Unii, a także skutecznej oceny postępów w osiąganiu celów niniejszego rozporządzenia.
- (106) Komisja powinna przeprowadzać raz w roku ocenę wdrażania wsparcia w ramach Instrumentu. Komisja powinna umożliwić komitetowi ustanowionemu niniejszym rozporządzeniem uzyskiwanie odpowiednich informacji w celu jej wspomagania. Na potrzeby skutecznego monitorowania wdrażania Ukraina powinna raz w roku przedstawiać roczne sprawozdanie z postępów we wdrażaniu. Sprawozdanie to należy również udostępnić Parlamentowi Europejskiemu i Radzie. Takie sprawozdania przygotowane przez rząd Ukrainy powinny znaleźć odpowiednie odzwierciedlenie w Planie Ukrainy. Na odbiorców finansowania unijnego wykonywanego w ramach filarów II i III Instrumentu należy nałożyć proporcjonalne wymogi w zakresie sprawozdawczości.

- (107) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania niniejszego rozporządzenia należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 ⁽³⁹⁾.
- (108) Ze względu na znaczenie skutków finansowych wsparcia udzielanego Ukrainie w ramach Instrumentu oraz konsekwencji pewnych decyzji, które należy podjąć w celu wdrożenia Instrumentu w świetle szczególnej sytuacji Ukrainy, w przypadkach określonych w niniejszym rozporządzeniu należy, w drodze wyjątku, powierzyć Radzie uprawnienia wykonawcze.
- (109) Komisja w swojej ocenie Planu Ukrainy i podczas gromadzenia opinii na temat ram inwestycyjnych dla Ukrainy powinna należycie uwzględnić decyzję Rady 2010/427/UE ⁽⁴⁰⁾ i rolę Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych w stosownych przypadkach, a w szczególności podczas monitorowania, czy spełniono warunek wstępny przyznania wsparcia unijnego.
- (110) Ponieważ cele niniejszego rozporządzenia nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast możliwe jest ich lepsze osiągnięcie na poziomie Unii, może ona podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 TUE. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule, niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów.
- (111) Aby zapewnić ciągłość udzielania wsparcia w odpowiednim obszarze polityki, niniejsze rozporządzenie powinno wejść w życie w trybie pilnym następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

ROZDZIAŁ I

PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 1

Przedmiot

1. Niniejsze rozporządzenie ustanawia Instrument na rzecz Ukrainy (zwany dalej „Instrumentem”) na okres 2024–2027.

Określa ono cele Instrumentu, jego finansowanie i budżet na okres 2024–2027, formy finansowania unijnego w jego ramach oraz zasady dotyczące przyznawania takiego finansowania.

2. Instrument zapewnia Ukrainie wsparcie w ramach następujących trzech filarów:

- a) filar I: wsparcie finansowe udzielone Ukrainie na realizację reform i inwestycji w celu wdrożenia Planu Ukrainy, a także utrzymania stabilności makrofinansowej kraju, jak określono w rozdziale III;
- b) filar II: specjalne ramy inwestycyjne dla Ukrainy wspierające inwestycje i zapewniające dostęp do finansowania, jak określono w rozdziale IV;
- c) filar III: pomoc techniczna i powiązane wsparcie dla Ukrainy w celu opracowania i realizacji reform związanych z przystąpieniem do Unii oraz na potrzeby zwiększenia zdolności administracyjnych Ukrainy, dotacje na pokrycie kosztów finansowania zewnętrznego i tworzenia rezerw, a także inne odpowiednie działania, jak określono w rozdziale V.

⁽³⁹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

⁽⁴⁰⁾ Decyzja Rady 2010/427/UE z dnia 26 lipca 2010 r. określająca organizację i zasady funkcjonowania Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych (Dz.U. L 201 z 3.8.2010, s. 30).

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- 1) „środki” oznaczają reformy i inwestycje w ramach Planu Ukrainy;
- 2) „warunki” oznaczają etapy jakościowe lub ilościowe związane z zapewnieniem utrzymania stabilności gospodarczej i finansowej lub związane z realizacją reform i inwestycji określonych w Planie Ukrainy;
- 3) „działanie łączone” oznacza działanie wspierane z budżetu Unii, łączące bezzwrotne lub zwrotne formy wsparcia z budżetu Unii, lub obie te formy, ze zwrotnymi formami wsparcia zapewnianego przez instytucje finansowania rozwoju lub inne publiczne lub komercyjne instytucje finansowe, w tym agencje kredytów eksportowych, lub przez inwestorów.

Artykuł 3

Cele Instrumentu

1. Cele ogólne Instrumentu to wspieranie Ukrainy:

- a) w radzeniu sobie ze społecznymi, gospodarczymi i środowiskowymi konsekwencjami wojny napastniczej Rosji, a tym samym przyczynianie się do pokojowej odbudowy, rekonstrukcji, odnowy i modernizacji kraju oraz do powojennej odbudowy społeczeństwa ukraińskiego, m.in. poprzez stworzenie warunków społecznych i gospodarczych umożliwiających powrót osób wewnętrznie przesiedlonych i osób objętych ochroną tymczasową;
- b) w budowaniu spójności społecznej i terytorialnej, odporności demokratycznej, gospodarczej i środowiskowej, w sprzyjaniu stopniowej integracji z unijną i światową gospodarką i rynkami oraz pozytywnej konwergencji gospodarczej, społecznej i środowiskowej z normami Unii;
- c) w przyjmowaniu i realizowaniu reform politycznych, instytucjonalnych, prawnych, administracyjnych, społecznych i gospodarczych, które są niezbędne do dostosowywania się do wartości unijnych, i w stopniowym dostosowywaniu się do przepisów, norm, polityk i praktyk Unii („dorobek prawny”) z myślą o przyszłym członkostwie w Unii, a tym samym we wnoszeniu wkładu we wzajemną stabilność, bezpieczeństwo, pokój, dobrobyt i zrównoważoność.

2. Cele szczegółowe Instrumentu obejmują:

- a) pomoc w utrzymaniu stabilności makrofinansowej kraju oraz złagodzenie zewnętrznych i wewnętrznych ograniczeń Ukrainy w zakresie finansowania w celu zapewnienia ciągłości funkcjonowania państwa ukraińskiego;
- b) odbudowę i modernizację infrastruktury zniszczonej przez wojnę, np. infrastruktury energetycznej, sieci wodociągowej, wewnętrznych i transgranicznych sieci transportowych, w tym kolei, dróg i mostów oraz przejść granicznych, oraz infrastruktury edukacyjnej i kulturalnej, a także wspieranie nowoczesnej, ulepszonej i odpornej infrastruktury;
- c) pomoc w rozminowywaniu i innych działaniach przeciwwminowych; przywrócenie zdolności produkcji żywności; pomoc w radzeniu sobie z wyzwaniami społecznymi i zdrowotnymi, w tym w zakresie zdrowia psychicznego, oraz poprawa i wzmocnienie systemów opieki społecznej i ich dostępności, w szczególności w odniesieniu do określonych grup, takich jak weterani, osoby wewnętrznie przesiedlone, samotni rodzice, wdowy wojenne lub wdowcy wojenni, dzieci, zwłaszcza dzieci pozbawione opieki rodzicielskiej, osoby z niepełnosprawnościami, mniejszości, osoby młode, osoby starsze i inne osoby znajdujące się w trudnej sytuacji;
- d) zwiększenie bezpieczeństwa przed zagrożeniami hybrydowymi, takimi jak cyberzagrożenia, a także zwiększenie odporności na dezinformację, zagraniczne manipulacje informacjami i ingerencje w informację;
- e) wspieranie przejścia na zrównoważoną, neutralną dla klimatu i inkluzywną gospodarkę oraz stabilne otoczenie inwestycyjne;
- f) wspieranie integracji Ukrainy z rynkiem wewnętrznym; naprawę, odbudowę, ochronę i poprawę infrastruktury społecznej, np. mieszkalnictwa, obiektów socjalnych, sportowych, młodzieżowych i placówek opieki zdrowotnej, szkół i instytucji szkolnictwa wyższego; wzmocnienie rozwoju i włączenia gospodarczego i społecznego, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet i młodzieży, w tym przez wysokiej jakości edukację, szkolenia, przekwalifikowanie i podnoszenie kwalifikacji oraz politykę zatrudnienia, także dla naukowców;

- g) promowanie nauki i badań; wspieranie sektora kreatywnego i niezależnych mediów; wspieranie kultury i dziedzictwa kulturowego, w tym infrastruktury kulturalnej; wzmocnienie strategicznych sektorów gospodarki; wspieranie ram instytucjonalnych dla inwestycji i konkurencji, by umożliwić osobom i przedsiębiorstwom, ze szczególnym uwzględnieniem MŚP oraz innowacji, m.in. poprzez wspieranie równych możliwości dostępu do finansowania niezależnie od rozmiaru przedsiębiorstwa, opracowywanie nowoczesnych, konkurencyjnych i zrównoważonych produktów i usług; wspieranie zrównoważonego rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich, akwakultury i rybołówstwa, m.in. poprzez dostosowanie się do unijnych norm i systemów kontroli dotyczących bezpieczeństwa żywności, zdrowia zwierząt i roślin, a także dobrostanu zwierząt; reformę ukraińskiego sektora finansowego i bankowego, poprawiającą dostęp do kredytów i ochrony ubezpieczeniowej;
- h) dalsze wzmocnienie praworządności, demokracji, poszanowania praw człowieka i podstawowych wolności, w tym poprzez wzmocnienie instytucji demokratycznych, w szczególności Rady Najwyższej Ukrainy, a także regionalnych i gminnych organów przedstawicielskich oraz ich uprawnień nadzorczych i dochodzeniowych w zakresie dystrybucji publicznych środków finansowych i dostępu do nich; promowanie niezależnego sądownictwa w celu wsparcia działań służących deoligarchizacji, nasilenie walki z nadużyciami finansowymi, wszelkimi formami korupcji, w tym korupcją na wysokim szczeblu, z przestępczością zorganizowaną, uchylaniem się od opodatkowania, oszustwami podatkowymi i unikaniem opodatkowania oraz nielegalnym handlem bronią i dobrami kultury; wzmocnienie przestrzegania prawa międzynarodowego;
- i) wzmocnienie wolności i niezależności mediów oraz wolności artystycznej i akademickiej, a także otoczenia sprzyjającego działalności społeczeństwa obywatelskiego; wspieranie dialogu społecznego i zaangażowania społeczeństwa obywatelskiego; propagowanie niedyskryminacji, aby zapewnić i wzmocnić poszanowanie praw osób należących do wszelkich mniejszości, oraz promowanie równości płci, ogólne wzmocnienie pozycji kobiet i dziewcząt, a także praw dzieci i osób z niepełnosprawnościami; poprawę efektywności administracji publicznej; zachęcanie do zapewniania dostępu do informacji i udziału społeczeństwa obywatelskiego w procesach decyzyjnych i kontroli publicznej oraz wspieranie przejrzystości, reform strukturalnych oraz dobrych rządów na wszystkich szczeblach, w tym w obszarze zarządzania finansami publicznymi i zamówień publicznych, konkurencji i pomocy państwa; wspieranie inicjatyw, organów i organizacji zaangażowanych we wspieranie i egzekwowanie demokracji, międzynarodowego wymiaru sprawiedliwości i działań antykorupcyjnych w Ukrainie;
- j) rozwój i wzmacnianie ochrony środowiska, zrównoważonej i sprawiedliwej zielonej transformacji we wszystkich sektorach gospodarki, w tym transformacji Ukrainy w kierunku neutralności klimatycznej, zgodnie z porozumieniem paryskim; zwiększenie świadomości na temat przestępstw przeciwko środowisku i skuteczniejsze zwalczanie tych przestępstw; promowanie transformacji cyfrowej jako czynnika umożliwiającego zrównoważony rozwój i inkluzywny wzrost; wspieranie odnowy ekologicznej w następstwie szkód środowiskowych spowodowanych działaniami wojskowymi oraz udział w dekontaminacji, rozminowywaniu i usuwaniu innych wybuchowych pozostałości wojennych, a także zanieczyszczenia spowodowanego działaniami wojskowymi;
- k) wspieranie decentralizacji politycznej i administracyjnej oraz rozwoju lokalnego, w szczególności przez promowanie konstruktywnych konsultacji i równych warunków dostępu do środków finansowych dla wszystkich szczebli rządu w drodze otwartych, sprawiedliwych, neutralnych i przejrzystych procedur;
- l) wspieranie współpracy transgranicznej z państwami członkowskimi graniczącymi z Ukrainą w obszarach takich jak handel, ochrona środowiska oraz walka z przestępczością międzynarodową, pod warunkiem że Ukraina pozostanie jedynym beneficjentem finansowania.

Artykuł 4

Zasady ogólne

1. Współpraca w ramach Instrumentu opiera się na zasadach skuteczności pomocy rozwojowej i je propaguje, w stosownych przypadkach – w ramach wszystkich rodzajów wsparcia; zasady te to: odpowiedzialność Ukrainy za priorytety w dziedzinie rozwoju, skoncentrowanie się na rezultatach, inkluzywne partnerstwa na rzecz rozwoju, przejrzystość i wzajemna rozliczalność. W ramach wdrażania Instrumentu należy dążyć do zapewnienia zrównoważonej i dostosowanej do potrzeb alokacji i wykorzystywania zasobów oraz odpowiedniej równowagi geograficznej projektów.
2. Wsparcie z Instrumentu ma charakter dodatkowy w stosunku do wsparcia udzielanego w ramach innych programów i instrumentów unijnych. Działania kwalifikujące się do finansowania na podstawie niniejszego rozporządzenia mogą otrzymywać wsparcie z innych programów i instrumentów unijnych, pod warunkiem że takie wsparcie nie pokrywa tych samych kosztów.

3. Aby promować komplementarność, spójność i efektywność swoich działań i inicjatyw, Komisja i państwa członkowskie współpracują i dążą do tego, by unikać powielania wsparcia udzielanego na podstawie niniejszego rozporządzenia i innego wsparcia udzielanego przez Unię, państwa członkowskie, państwa trzecie, organizacje i podmioty wielostronne i regionalne, takie jak organizacje międzynarodowe i odpowiednie międzynarodowe instytucje finansowe, agencje i darczyńców spoza Unii, zgodnie z ustalonymi zasadami wzmacniania koordynacji operacyjnej w obszarze pomocy zewnętrznej, w tym przez usprawnioną koordynację z państwami członkowskimi na szczeblu lokalnym i przez harmonizację polityk i procedur, w szczególności międzynarodowych zasad skuteczności pomocy rozwojowej. Aby unikać powielania wsparcia, zwiększyć odpowiedzialność ukraińskich władz i uprościć prace administracyjne, wsparcie w ramach Instrumentu w miarę możliwości jest włączane do międzynarodowych wysiłków służących określeniu architektury finansowej na rzecz odbudowy Ukrainy oraz koordynowane z odpowiednimi darczyńcami i międzynarodowymi instytucjami finansowymi.

4. Działania w ramach Instrumentu są – w stopniu, w jakim jest to możliwe w kraju ogarniętym wojną – zgodne z unijnymi normami klimatycznymi i środowiskowymi. Działania te uwzględniają kwestie łagodzenia skutków zmiany klimatu i przystosowywania się do niej, ochrony środowiska i różnorodności biologicznej, praw człowieka, demokracji, równości płci oraz niedyskryminacji, w stosownych przypadkach, ograniczania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi i bezpieczeństwa infrastruktury energetycznej, a także wspierają postępy w osiąganiu celów zrównoważonego rozwoju Organizacji Narodów Zjednoczonych, promując zintegrowane przedsięwzięcia, które mogą przynieść dodatkowe korzyści i pomóc w osiąganiu wielorakich celów w sposób spójny, przyczyniając się do ograniczania ubóstwa i promując pokojowe i inkluzywne społeczeństwa. W miarę możliwości w działaniach należy unikać aktywów osieroconych i przestrzegać zasady „nie szkodzić”, a także stosować podejście zakładające uwzględnianie zrównoważoności, leżące u podstaw Europejskiego Zielonego Ładu; należy również kierować się zasadą niepomijania nikogo.

5. Instrument nie wspiera działań ani środków, które są niezgodne z krajowym planem Ukrainy w dziedzinie energii i klimatu, jeśli jest dostępny, z ustalonym na poziomie krajowym wkładem Ukrainy na mocy porozumienia paryskiego, które sprzyjają inwestycjom w paliwa kopalne bądź powodują znaczące negatywne skutki dla środowiska, klimatu lub różnorodności biologicznej, chyba że takie działania lub środki są absolutnie niezbędne do osiągnięcia celów Instrumentu, biorąc pod uwagę potrzebę odbudowy i modernizacji infrastruktury oraz odnowy środowiska naturalnego zniszczonych w wyniku wojny, z zapewnieniem ich odporności, i towarzyszą im, w stosownych przypadkach, odpowiednie środki w celu uniknięcia tych skutków, zapobieżenia im lub ich ograniczenia i w miarę możliwości skompensowania tych negatywnych skutków.

6. Zgodnie z zasadą inkluzywnego partnerstwa Komisja w stosownych przypadkach dąży do zapewnienia kontroli demokratycznej w postaci konsultowania się przez rząd Ukrainy z Radą Najwyższą zgodnie z porządkiem konstytucyjnym Ukrainy, a także konsultacji z odpowiednimi zainteresowanymi stronami, w tym władzami lokalnymi i regionalnymi, partnerami społecznymi i społeczeństwem obywatelskim, w tym grupami szczególnie wrażliwymi, tak aby umożliwić im udział w opracowywaniu i realizacji działań kwalifikujących się do finansowania w ramach Instrumentu oraz w związanych z tym procesach monitorowania, kontroli i ewaluacji, stosownie do przypadku. Ten proces konsultacji powinien odzwierciedlać pluralizm ukraińskiego społeczeństwa i środowiska biznesowego oraz włączenie różnych społeczności w Ukrainie. We wszelkich konsultacjach należy w odpowiedni sposób zapewnić udział kobiet. Komisja zachęca odpowiednie zainteresowane strony do koordynowania ich działań i przyczynia się do zwiększania zdolności organizacji społeczeństwa obywatelskiego. Dodatkowo Komisja zapewnia, by społeczeństwo obywatelskie w Ukrainie, w tym organizacje pozarządowe, mogły bezpośrednio zgłaszać Komisji wszelkie wykryte nieprawidłowości za pośrednictwem odpowiednich stałych kanałów oraz przysyłać Komisji opinie na temat wdrażania Planu Ukrainy i ewaluacji przewidzianych w tym planie środków przez rząd Ukrainy.

7. Komisja, w ścisłej współpracy z państwami członkowskimi i Ukrainą, zapewnia realizację zobowiązań Unii na rzecz większej przejrzystości i rozliczalności w dziedzinie udzielania wsparcia, w tym przez promowanie wdrażania i wzmacniania systemów kontroli wewnętrznej i polityki zwalczania nadużyć finansowych. Komisja udostępnia publicznie informacje na temat wielkości i alokacji wsparcia za pośrednictwem jednego portalu internetowego oraz zapewnia, by dane były aktualne, łatwo dostępne i udostępnione w formacie nadającym się do odczytu maszynowego.

Artykuł 5

Warunek wstępny przyznania wsparcia w ramach Instrumentu

1. Warunkiem wstępnym przyznania wsparcia dla Ukrainy w ramach Instrumentu jest dalsze podtrzymywanie i przestrzeganie przez Ukrainę skutecznych mechanizmów demokratycznych, m.in. wielopartyjnego systemu parlamentarnego i praworządności, a także gwarantowanie poszanowania praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości.
2. Komisja monitoruje spełnianie warunku wstępnego określonego w ust. 1 przed dokonywaniem wypłat na rzecz Ukrainy w ramach Instrumentu oraz przez cały okres wsparcia udzielanego w ramach Instrumentu, z należytym uwzględnieniem regularnie składanego sprawozdania Komisji w sprawie rozszerzenia. Komisja uwzględnia w tym procesie odpowiednie zalecenia organów międzynarodowych, takich jak Rada Europy i jej Komisja Wenecka. Komisja informuje Radę o spełnianiu warunku wstępnego określonego w ust. 1 przed dokonywaniem wypłat na rzecz Ukrainy. W przypadku gdy Komisja stwierdzi, że warunek wstępny nie jest spełniany lub przestał być spełniany, przedkłada Radzie wniosek dotyczący decyzji wykonawczej zawieszającej płatności, o których mowa w art. 26, niezależnie od tego, czy spełnione są warunki, o których mowa w art. 16 ust. 2. W swojej ocenie Komisja bierze również pod uwagę sytuację w Ukrainie i konsekwencje wprowadzenia stanu wojennego w Ukrainie. Ocenę Komisji przekazuje się równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie. Jeżeli na wniosek Ukrainy lub z własnej inicjatywy Komisja uzna, że warunek wstępny jest ponownie spełniany, przedkłada Radzie wniosek dotyczący decyzji wykonawczej znoszącej zawieszenie płatności. W przypadkach, do których ma zastosowanie niniejszy ustęp, Rada co do zasady stanowi w ciągu dwóch miesięcy od otrzymania wniosku Komisji.

ROZDZIAŁ II

FINANSOWANIE I WDRAŻANIE

Artykuł 6

Budżet

1. Zasoby na wdrożenie Instrumentu są dostępne za pośrednictwem Rezerwy na rzecz Ukrainy, która ma zostać uruchomiona w ramach rocznej procedury budżetowej, zgodnie z art. 10b rozporządzenia (UE, Euratom) 2020/2093, przy następującym orientacyjnym podziale:
  - a) 31 % w formie bezzwrotnego wsparcia finansowego zgodnie z rozdziałem III;
  - b) 41 % na wydatki zgodnie z rozdziałem IV;
  - c) 26 % na wydatki zgodnie z rozdziałem V;
  - d) 2 % na wydatki zgodnie z ust. 5, przy czym wydatki te mogą zostać zwiększone w wyjątkowych okolicznościach i w żadnym wypadku nie mogą przekraczać 2,5 %.

Łączne zasoby udostępnione na mocy akapitu pierwszego wynoszą do 17 000 000 000 EUR.

Przy alokacji zasobów dostępnych na podstawie akapitu pierwszego ust. 1 niniejszego artykułu uwzględnia się w szczególności potrzebę pokrycia wydatków zgodnie z art. 23.

2. Wsparcie finansowe zgodnie z rozdziałem III w formie pożyczki jest dostępne w kwocie do 33 000 000 000 EUR na okres od dnia 1 stycznia 2024 r. do dnia 31 grudnia 2027 r.
3. Suma zasobów udostępnionych zgodnie z ust. 1 i 2 nie może przekroczyć 50 000 000 000 EUR w okresie 2024–2027.
4. Dodatkowe wkłady na finansowanie wsparcia, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, można przekazywać zgodnie z art. 7.

5. Zasoby, o których mowa w ust. 1 akapit pierwszy lit. d) i ust. 4, mogą być wykorzystywane na pomoc techniczną i administracyjną we wdrażaniu Instrumentu, taką jak działania przygotowawcze oraz działania w zakresie monitorowania, kontroli, audytu i ewaluacji, które są niezbędne do zarządzania Instrumentem i osiągnięcia jego celów, w szczególności na analizy, spotkania z ekspertami, konsultacje z władzami Ukrainy, konferencje, konsultacje z zainteresowanymi stronami, działania informacyjne i komunikacyjne, w tym inkluzywne działania popularyzatorskie i komunikację instytucjonalną dotyczącą priorytetów politycznych Unii, w zakresie, w jakim są one związane z celami niniejszego rozporządzenia, na wydatki związane z sieciami informatycznymi nastawionymi na przetwarzanie i wymianę informacji, instytucjonalnymi narzędziami informatycznymi, a także wszelkie inne wydatki na pomoc techniczną i administracyjną ponoszone przez Komisję w związku z zarządzaniem Instrumentem i jego kosztami w siedzibie głównej i w delegaturach Unii. Wydatki mogą obejmować również koszty innych działań wspierających, takich jak kontrola jakości i monitorowanie w terenie projektów, a także koszty wzajemnego doradztwa i ekspertów związane z oceną i realizacją reform i inwestycji.

6. Zasoby, które nie zostały alokowane ani wykorzystane na wydatki na podstawie ust. 1 akapit pierwszy lit. d) niniejszego artykułu i na podstawie art. 23, są udostępniane do celów innych wydatków operacyjnych na podstawie ust. 1 niniejszego artykułu, bez uszczerbku dla prerogatyw władzy budżetowej i z zastrzeżeniem przepisów ust. 1 akapit trzeci niniejszego artykułu.

Artykuł 7

Dodatkowe zasoby finansowe na rzecz Instrumentu

1. Państwa członkowskie, państwa trzecie, organizacje międzynarodowe, międzynarodowe instytucje finansowe lub inne źródła mogą wносить dodatkowe wkłady finansowe na rzecz Instrumentu, nie będąc przy tym związanymi orientacyjnym podziałem, o którym mowa w art. 6 ust. 1. Takie wkłady stanowią zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel w rozumieniu art. 21 ust. 2 lit. a) ppkt (ii), lit. d) i e) rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046.

Dodatkowe kwoty otrzymane jako zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel w rozumieniu art. 21 ust. 5 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 na mocy odpowiednich unijnych aktów prawnych dodaje się do zasobów, o których mowa w art. 6 niniejszego rozporządzenia.

2. Wkłady, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, realizuje się na tych samych zasadach i warunkach co kwotę, o której mowa w art. 6 ust. 1.

3. Wkłady na rzecz Gwarancji dla Ukrainy i instrumentów finansowych na podstawie rozdziału IV wnosi się zgodnie z art. 29.

Artykuł 8

Wykonywanie i formy finansowania unijnego

1. Instrument jest wdrażany zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) 2018/1046, w ramach zarządzania bezpośredniego albo zarządzania pośredniego z dowolnym z podmiotów, o których mowa w art. 62 ust. 1 akapit pierwszy lit. c) tego rozporządzenia.

2. Finansowanie unijne może być przekazywane w dowolnej z form określonych w rozporządzeniu (UE, Euratom) 2018/1046, w szczególności w formie dotacji, nagród, zamówień, wsparcia budżetowego, instrumentów finansowych, gwarancji budżetowych, działań łączonych i pomocy finansowej.

3. Instrumenty finansowe, gwarancje budżetowe i działania łączone, łączące wsparcie z instrumentów finansowych lub gwarancji budżetowych w ramach Instrumentu, wykonuje się zgodnie z zasadami określonymi w tytule X, a w szczególności w art. 208 i art. 209 ust. 1, 2 i 4 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046. W zależności od wymaganej zdolności operacyjnej i finansowej partnerem gwarancji budżetowej lub podmiotem, któremu powierzono wykonywanie instrumentów finansowych, może być Grupa EBI, wielostronna europejska instytucja finansowa, taka jak EBOR, lub dwustronna europejska instytucja finansowa, taka jak banki rozwoju lub Grupa Banku Światowego. W miarę możliwości wielostronne instytucje finansowe spoza Europy mogą uczestniczyć w Instrumencie poprzez wspólne operacje z europejskimi instytucjami finansowymi. Wykonywanie instrumentów finansowych, gwarancji budżetowych i działań łączonych w ramach Instrumentu może być uzupełniane dodatkowymi formami wsparcia finansowego ze strony państw członkowskich albo stron trzecich.

Artykuł 9

Umowa ramowa

1. Komisja zawiera z Ukrainą umowę ramową w celu wdrożenia Instrumentu (zwaną dalej „umową ramową”), określającą szczegółowe ustalenia dotyczące zarządzania, kontroli, nadzoru, monitorowania, ewaluacji, sprawozdawczości i audytu w odniesieniu do środków finansowych w ramach Instrumentu, w tym unikania podwójnego finansowania, a także dotyczące zapobiegania nieprawidłowościom, nadużyciom finansowym, korupcji lub wszelkim innym nielegalnym działaniom naruszającym interesy finansowe Unii i konfliktom interesów, ich wykrywania, prowadzenia postępowań przygotowawczych w ich sprawie oraz eliminowania tych zjawisk, w tym skutecznego prowadzenia postępowań przygotowawczych oraz wnoszenia i popierania oskarżeń w sprawie przestępstw mających wpływ na środki finansowe udostępnione w ramach Instrumentu. Umowę ramową uzupełniają umowy w sprawie finansowania, o których mowa w art. 10, i umowa pożyczki, o której mowa w art. 22, określające szczegółowe postanowienia dotyczące zarządzania finansowaniem i jego wykonywania w ramach Instrumentu. Taką umowę ramową oraz wszelką związaną z nią dokumentację udostępnia się, na żądanie, równocześnie i bezzwłocznie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
2. Z wyjątkiem finansowania pomostowego, o którym mowa w art. 25, finansowanie przyznaje się Ukrainie dopiero po wejściu w życie umowy ramowej oraz mających zastosowanie umów w sprawie finansowania i umów pożyczki.
3. Umowa ramowa, umowy w sprawie finansowania i umowa pożyczki zawarte z Ukrainą, traktowane jako całość, oraz umowy i porozumienia podpisane z osobami lub podmiotami otrzymującymi środki finansowe Unii zapewniają wypełnienie obowiązków określonych w art. 129 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046.
4. Umowa ramowa zapewnia zobowiązanie Ukrainy do osiągnięcia wysokiego poziomu ochrony interesów finansowych Unii i określa szczegółowe postanowienia dotyczące w szczególności:
  - a) zobowiązania Ukrainy do czynienia zdecydowanych postępów w kierunku solidnych ram służących zwalczaniu nadużyć finansowych oraz ustanowienia bardziej efektywnych i skutecznych systemów kontroli wewnętrznej, w tym odpowiednich mechanizmów ochrony sygnalistów, a także stosownych mechanizmów i środków skutecznego zapobiegania nieprawidłowościom, nadużyciom finansowym, korupcji i konfliktom interesów oraz wykrywania i eliminowania tych zjawisk, jak również do wspierania działań służących deoligarchizacji i do nasilenia walki z praniem pieniędzy, przestępczością zorganizowaną, do walki ze sprzeniewieraniem środków publicznych, z finansowaniem terroryzmu, unikaniem opodatkowania, oszustwami podatkowymi lub uchylaniem się od opodatkowania oraz innymi nielegalnymi działaniami mającymi wpływ na środki finansowe udostępnione w ramach Instrumentu;
  - b) działań związanych z kontrolą, nadzorem, monitorowaniem, ewaluacją, sprawozdawczością i audytem finansowania unijnego w ramach Instrumentu, a także wykrywania, prowadzenia postępowań przygotowawczych, wnoszenia i popierania oskarżeń, środków zwalczania nadużyć finansowych i współpracy, w tym wzajemnej pomocy prawnej w sprawach karnych i ekstradycji;
  - c) wymogów kontrolnych związanych z uruchomieniem finansowania w ramach Instrumentu dla Ukrainy;
  - d) przepisów związanych z podatkami, cłami i opłatami zgodnie z art. 27 ust. 9 i 10 rozporządzenia (UE) 2021/947;
  - e) uznania obowiązków Rady Audytowej, o których mowa w art. 36, oraz trybu jej współpracy z Ukrainą;
  - f) spoczywającego na osobach lub podmiotach wykonujących środki finansowe Unii w ramach Instrumentu obowiązku niezwłocznego powiadamiania Rady Audytowej, Komisji, OLAF-u oraz, stosownie do sytuacji, Prokuratury Europejskiej o podejrzewanych lub rzeczywistych przypadkach nieprawidłowości, nadużyć finansowych, korupcji i konfliktów interesów, a także o innych nielegalnych działaniach mających wpływ na środki finansowe udostępnione w ramach Instrumentu oraz o działaniach następnych;
  - g) prawa Komisji do monitorowania działań w ramach Instrumentu, prowadzonych przez władze ukraińskie w całym cyklu projektu, między innymi procedury wyboru projektów i innych procedur wyboru, w tym w odniesieniu do zamówień publicznych, prawa do uczestniczenia w takich działaniach w charakterze obserwatora, stosownie do przypadku, oraz do wydawania zaleceń dotyczących poprawy takich działań i zobowiązania władz ukraińskich do dołożenia wszelkich starań na potrzeby wdrożenia takich zaleceń Komisji oraz do składania sprawozdań z tego wdrożenia;
  - h) obowiązków, o których mowa w art. 35 ust. 2, w tym dokładnych zasad i ram czasowych dotyczących gromadzenia danych przez Ukrainę i dostępu do nich przez Komisję, OLAF, Europejski Trybunał Obrachunkowy i, w stosownych przypadkach, Prokuraturę Europejską;

- i) spoczywającego na Ukrainie obowiązku przekazywania Komisji drogą elektroniczną danych, o których mowa w art. 27;
- j) obowiązków, o których mowa w art. 43 ust. 2 dotyczących działań komunikacyjnych i wyeksponowania unijnego finansowania.

Artykuł 10

Umowy w sprawie finansowania

1. Umowy w sprawie finansowania zawierane są w odniesieniu do rozdziałów III i V. Określają one obowiązki i zobowiązania Ukrainy w zakresie wykonywania środków finansowych Unii, w tym zobowiązania określone w art. 129 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046. Określają one również warunki płatności bezzwrotnego wsparcia finansowego, m.in. w odniesieniu do wdrażania umowy ramowej, w tym systemów kontroli wewnętrznej, o których mowa w art. 9 ust. 4 lit. a) i c). Umowy w sprawie finansowania określają również prawa i obowiązki Unii. Udostępnia się je, na żądanie, równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
2. Umowy w sprawie finansowania zawierają zasady dotyczące składania Komisji sprawozdań na temat sposobu prowadzenia działań oraz spełniania warunków, o których mowa w art. 16 ust. 2.

Artykuł 11

Zasady dotyczące kwalifikowalności osób i podmiotów, pochodzenia dostaw i materiałów oraz ograniczeń w ramach Instrumentu

1. Udział w procedurach udzielania zamówień oraz udzielania dotacji i przyznawania nagród w związku z działaniami finansowanymi w ramach Instrumentu jest otwarty dla organizacji międzynarodowych i regionalnych oraz wszystkich osób fizycznych będących obywatelami lub osób prawnych mających faktyczną siedzibę w:
  - a) państwach członkowskich, Ukrainie, partnerach z Bałkanów Zachodnich, Gruzji i Mołdawii oraz umawiających się stronach Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym;
  - b) krajach, które – biorąc pod uwagę wielkość ich gospodarek – udzielają Ukrainie wsparcia na poziomie porównywalnym do wsparcia udzielanego przez Unię i dla których Komisja ustanowiła wzajemny dostęp do pomocy zewnętrznej w Ukrainie.
2. Dostęp na zasadzie wzajemności, o którym mowa w ust. 1 lit. b), można przyznać na czas określony nie krótszy niż jeden rok, pod warunkiem że dany kraj przyzna kwalifikowalność na równych warunkach podmiotom z Unii i z krajów kwalifikujących się w ramach Instrumentu.

Komisja, w drodze aktów wykonawczych, decyduje o przyznaniu dostępu na zasadzie wzajemności po odbyciu konsultacji z Ukrainą. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 42.

3. Wszystkie dostawy i materiały finansowane i zamawiane w ramach Instrumentu muszą pochodzić z dowolnego kraju, o którym mowa w ust. 1 lit. a) i b), chyba że w żadnym z tych krajów nie można pozyskać dostaw i materiałów na rozsądnych warunkach. Ponadto zastosowanie mają zasady dotyczące ograniczeń określone w ust. 7. Do sprawozdania rocznego, o którym mowa w art. 39 ust. 4, Komisja włącza informacje na temat wykonania przepisów niniejszego ustępu.
4. Zasady kwalifikowalności określone w niniejszym artykule nie mają zastosowania – ani nie stwarzają ograniczeń pod względem obywatelstwa – w odniesieniu do osób fizycznych zatrudnionych na podstawie umowy o pracę lub innego rodzaju legalnych umów przez kwalifikującego się wykonawcę lub, w stosownych przypadkach, podwykonawcę, z wyjątkiem przypadków gdy ograniczenia pod względem obywatelstwa opierają się na zasadach określonych w ust. 7.
5. W przypadku działań współfinansowanych wspólnie przez podmiot lub realizowanych za pomocą zarządzania bezpośredniego lub pośredniego z podmiotami, o których mowa w art. 62 ust. 1 akapit pierwszy lit. c) rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046, lub w przypadku działań realizowanych przez podmioty ukraińskie na podstawie rozdziału III niniejszego rozporządzenia, oprócz zasad określonych w niniejszym artykule zastosowanie mają również zasady kwalifikowalności tych podmiotów lub Ukrainy, w tym, w stosownych przypadkach, ograniczenia przewidziane w ust. 7 niniejszego artykułu i należycie odzwierciedlone w umowach w sprawie finansowania i dokumentach umownych podpisanych z tymi podmiotami.

6. W przypadku wniesienia dodatkowych wkładów zgodnie z art. 7 w formie zewnętrznych dochodów przeznaczonych na określony cel, zasady kwalifikowalności zawarte w umowie z osobą wnoszącą dodatkowy wkład mają zastosowanie wraz z zasadami dotyczącymi ograniczeń przewidzianymi w ust. 7 niniejszego artykułu.

7. Zasady kwalifikowalności oraz zasady dotyczące pochodzenia dostaw i materiałów określone w ust. 1 i 3, a także zasady dotyczące obywatelstwa osób fizycznych określone w ust. 4 mogą zostać ograniczone pod względem obywatelstwa, położenia geograficznego lub charakteru podmiotów prawnych uczestniczących w postępowaniach o udzielenie zamówienia, jak również w odniesieniu do geograficznego pochodzenia dostaw i materiałów, w następujących przypadkach:

- a) gdy takie ograniczenia są wymagane ze względu na szczególnie charakter lub cele działalności bądź konkretnej procedury wyboru lub gdy ograniczenia te są niezbędne do skutecznej realizacji działania;
- b) gdy działanie lub konkretne procedury wyboru mają wpływ na bezpieczeństwo lub porządek publiczny, w szczególności w odniesieniu do strategicznych aktywów i interesów Unii, jej państw członkowskich lub Ukrainy, w tym na ochronę integralności infrastruktury cyfrowej, systemów łączności i informacji oraz powiązanych łańcuchów dostaw.

8. Oferentów, wnioskodawców i kandydatów z niekwalifikujących się krajów można uznać za spełniających kryteria kwalifikowalności w przypadkach wystąpienia nagłej konieczności lub gdy określone usługi nie są dostępne na rynkach danych krajów lub terytoriów, lub też w innych należycie uzasadnionych przypadkach, w których zastosowanie zasad kwalifikowalności uniemożliwiłoby lub nadmiernie utrudniłoby realizację działania.

Artykuł 12

Przeniesienia, roczne raty, środki na zobowiązania, nadwyżki z gwarancji budżetowej, spłaty i dochody generowane przez instrumenty finansowe

1. Na zasadzie odstępstwa od art. 12 ust. 4 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 niewykorzystane środki na zobowiązania i środki na płatności w ramach Instrumentu zostają automatycznie przeniesione i można, odpowiednio, zaciągać z nich zobowiązania i je wykorzystywać do dnia 31 grudnia kolejnego roku budżetowego. Przeniesioną kwotę wykorzystuje się w kolejnym roku budżetowym w pierwszej kolejności.

2. Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie informacje o środkach na zobowiązania przeniesionych zgodnie z art. 12 ust. 6 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046, w tym o odnośnych kwotach.

3. Na zasadzie odstępstwa od art. 15 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046, środki na zobowiązania odpowiadające kwocie umorzeń dokonanych w wyniku całkowitego lub częściowego niezrealizowania działania w ramach Instrumentu są ponownie udostępniane na rzecz pierwotnej linii budżetowej.

4. Na zasadzie odstępstwa od art. 209 ust. 3 akapity pierwszy, drugi i czwarty rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 wszelkie dochody i spłaty z instrumentów finansowych ustanowionych na mocy niniejszego rozporządzenia stanowią wewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel w rozumieniu art. 21 ust. 5 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 na rzecz Instrumentu lub programu będącego jego następcą.

5. Na zasadzie odstępstwa od art. 213 ust. 4 lit. a) rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 wszelkie nadwyżki rezerw na Gwarancję dla Ukrainy stanowią wewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel w rozumieniu art. 21 ust. 5 tego rozporządzenia na rzecz Instrumentu lub programu będącego jego następcą.

6. Zobowiązania budżetowe z tytułu działań trwających dłużej niż jeden rok budżetowy można rozbić na roczne raty w ramach kilkuletniego okresu zgodnie z art. 112 ust. 2 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046.

Do działań, o których mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, nie stosuje się art. 114 ust. 2 akapit trzeci rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046.

Artykuł 13

Finansowanie wyjątkowe

1. W należycie uzasadnionych wyjątkowych okolicznościach, w szczególności gdy znaczne pogorszenie sytuacji wojennej uniemożliwia Ukrainie spełnienie warunków związanych z formami wsparcia przewidzianymi w niniejszym rozporządzeniu, można zapewnić Ukrainie w ramach Instrumentu finansowanie wyjątkowe na potrzeby utrzymania jej stabilności makrofinansowej i wspierania działań na rzecz osiągnięcia celów określonych w art. 3. Takiego finansowania wyjątkowego udziela się w odniesieniu do pojedynczych okresów nieprzekraczających trzech miesięcy i powinno ono zostać wstrzymane, gdy tylko spełnienie warunków stanie się ponownie możliwe. Finansowanie na podstawie niniejszego artykułu może zostać przyznane jako uzupełnienie wyjątkowego finansowania pomostowego przyznanego na podstawie art. 25 i w tym samym okresie, co takie finansowanie pomostowe.
2. Do celów ust. 1, w przypadku gdy Komisja stwierdzi, że ze względu na takie należycie uzasadnione wyjątkowe okoliczności Ukraina nie jest w stanie spełnić warunków związanych ze wsparciem udzielanym w niniejszym rozporządzeniu, Komisja może przedłożyć Radzie wniosek dotyczący decyzji wykonawczej zapewniającej Ukrainie finansowanie wyjątkowe w ramach Instrumentu. Rada co do zasady stanowi w ciągu jednego miesiąca od otrzymania wniosku Komisji.
3. Finansowanie wyjątkowe podlega warunkowi wstępnemu określonemu w art. 5 ust. 1 i jest pokrywane z zasobów, o których mowa w art. 6 ust. 1 akapit pierwszy lit. a) i art. 6 ust. 2.
4. W decyzji wykonawczej, o której mowa w ust. 2, określa się zasady audytu, kontroli, monitorowania i sprawozdawczości, a także warunki i tryb takiego finansowania wyjątkowego.

ROZDZIAŁ III

FILAR I: PLAN UKRAINY

Artykuł 14

Przygotowanie i przedłożenie Planu Ukrainy

1. Aby otrzymać wsparcie w ramach Instrumentu, Ukraina przygotowuje i przedkłada Komisji Plan Ukrainy (zwany dalej „Planem Ukrainy”).
2. Plan Ukrainy przygotowuje rząd Ukrainy, przy należyтым zaangażowaniu Rady Najwyższej, zgodnie z porządkiem konstytucyjnym Ukrainy. Ukraina dąży do przedłożenia Planu Ukrainy Komisji do dnia 2 maja 2024 r. Ukraina może przedłożyć Komisji projekt Planu Ukrainy. Komisja przekazuje ten projekt równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
3. Przygotowując Plan Ukrainy zgodnie z art. 17, Ukraina bierze pod uwagę w szczególności sytuację na jej obszarach regionalnych, lokalnych i miejskich, uwzględniając ich szczególne potrzeby w zakresie odbudowy i rekonstrukcji, reform, modernizacji i decentralizacji.
4. Przygotowanie i wdrożenie Planu Ukrainy odbywa się w konsultacji z władzami regionalnymi, lokalnymi, miejskimi i innymi organami publicznymi, a także partnerami społecznymi i organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, zgodnie z zasadą wielopoziomowego sprawowania rządów i z uwzględnieniem podejścia oddolnego. Dodatkowo, zgodnie ze swoimi krajowymi ramami prawnymi, Ukraina zapewnia, by Rada Najwyższa Ukrainy odgrywała swoją rolę we wdrażaniu Planu Ukrainy w oparciu o należyty dostęp do informacji, zgodnie z jej prerogatywami, w tym uprawnieniem do stanowienia prawa, zatwierdzania budżetu państwa i nadzorowania jego wykonania oraz sprawowania nadzoru nad władzą wykonawczą.

Artykuł 15

Związek Planu Ukrainy z filarami Instrumentu

1. Plan Ukrainy zapewnia nadrzędne ramy dla osiągnięcia celów określonych w art. 3.
2. Plan Ukrainy stanowi podstawę wsparcia udzielanego w ramach filaru I Instrumentu, który to filar określono w art. 1 ust. 2 lit. a) i o którym mowa w niniejszym rozdziale. Udzielając wsparcia w ramach filarów II i III Instrumentu zapewnia się jego spójność i brak pokrywania się ze wsparciem w ramach filaru I objętym Planem Ukrainy; w szczególności należy się przy tym kierować zasadami określonymi w art. 16.

Artykuł 16

Zasady finansowania w ramach Planu Ukrainy

1. Plan Ukrainy określa program reform i inwestycji dla Ukrainy, zintegrowany z ramami polityki gospodarczej i fiskalnej, zmierzający do osiągnięcia celów ogólnych i szczegółowych określonych w art. 3. Plan Ukrainy obejmuje środki służące realizacji reform i inwestycji publicznych w ramach kompleksowego i spójnego pakietu, który może również obejmować programy publiczne mające na celu zachęcenie do inwestycji prywatnych. W Planie Ukrainy określa się etapy ilościowe i jakościowe, o których mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, które w odniesieniu do reform i inwestycji muszą być możliwe do zmierzenia.
2. Instrument zapewnia finansowanie w ramach niniejszego rozdziału po zadowalającym spełnieniu warunku wstępnego określonego w art. 5 ust. 1 i warunków określonych w Planie Ukrainy, w formie etapów jakościowych lub ilościowych. Warunki te odzwierciedlają poszczególne cele Instrumentu, określone w art. 3, i obejmują warunki związane z podstawowymi wymogami, takimi jak utrzymanie stabilności gospodarczej i finansowej, nadzór budżetowy i zarządzanie finansami publicznymi, a także warunki związane z realizacją reform i inwestycji określonych w Planie Ukrainy.
3. Warunki, o których mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, uwzględniają kwoty, o których mowa w art. 6 ust. 1 akapit pierwszy lit. a) i ust. 2, oraz odpowiednie wkłady na podstawie ust. 4 tego artykułu.
4. Kwotę odpowiadającą co najmniej 20 % bezzwrotnego wsparcia finansowego, o którym mowa w art. 6 ust. 1 akapit pierwszy lit. a) przydziela się na potrzeby władz szczebla niższego niż krajowy, w szczególności samorządów lokalnych, w zakresie odbudowy, rekonstrukcji i modernizacji, zgodnie z art. 17.
5. W drodze wyjątku środki rozpoczęte w okresie od dnia 1 stycznia 2023 r. są kwalifikowalne, pod warunkiem że spełniają wymogi określone w niniejszym rozporządzeniu. Środki te powinny być należycie uzasadnione i odpowiednio udokumentowane.
6. Plan Ukrainy musi być spójny ze stosownymi priorytetami reform określonymi w kontekście ścieżki akcesyjnej Ukrainy, jak przedstawiono w opinii Komisji w sprawie wniosku Ukrainy o członkostwo w Unii (zwana dalej „opinią Komisji”) i jej sprawozdaniu z analizy sporządzonym na podstawie tej opinii (zwanym dalej „sprawozdaniem z analizy”), regularnym sprawozdaniu Komisji w sprawie rozszerzenia i późniejszych konkluzjach Rady oraz z układem o stowarzyszeniu, w tym pogłębioną i kompleksową strefą wolnego handlu, a także przyczyniać się do realizacji tych priorytetów i tego układu. Musi on również być spójny z ustalonym na poziomie krajowym wkładem Ukrainy w ramach porozumienia paryskiego, zobowiązaniami Ukrainy wynikającymi z Konwencji Narodów Zjednoczonych o różnorodności biologicznej oraz, jeśli jest on dostępny, z krajowym planem Ukrainy w dziedzinie energii i klimatu, a także przyczyniać się do zapewnienia tego wkładu i realizacji tych zobowiązań.
7. Plan Ukrainy musi być zgodny z ogólnymi zasadami określonymi w art. 4.

Artykuł 17

Treść Planu Ukrainy

1. Plan Ukrainy zawiera w szczególności następujące elementy, które muszą być należycie uzasadnione i poparte dowodami:
  - a) środki stanowiące dostosowaną do potrzeb, spójną, kompleksową i odpowiednio wyważoną odpowiedź na cele określone w art. 3, w tym reformy strukturalne i środki wspierające konwergencję z Unią w celu wzmocnienia praworządności, demokracji i poszanowania praw człowieka i podstawowych wolności, a także stosowanie warunków, o których mowa w art. 16 ust. 2, tak aby Plan Ukrainy jako całość podnosił stopę wzrostu ukraińskiej gospodarki, zmniejszał nierówności gospodarcze i społeczne oraz zapewniał postępy Ukrainy w kierunku norm społecznych, gospodarczych i środowiskowych Unii;
  - b) wyjaśnienie, w jaki sposób Plan Ukrainy pomaga mierzyć się z odnośnymi wyzwaniami określonymi w kontekście ścieżki akcesyjnej Ukrainy i jest z nimi spójny, jak przedstawiono w opinii Komisji i jej sprawozdaniu z analizy, oraz w jaki sposób jest spójny z układem o stowarzyszeniu, w tym pogłębioną i kompleksową strefą wolnego handlu, i przyczynia się do jego realizacji;

- c) wyjaśnienie spójności Planu Ukrainy i przewidzianych w nim środków z zasadami ogólnymi, o których mowa w art. 4, a także z wymogami, planami i programami, o których mowa w art. 16;
- d) orientacyjny harmonogram oraz, przewidywane etapy jakościowe i ilościowe, które w odniesieniu do reform i inwestycji muszą być możliwe do zmierzenia, mają zostać wdrożone do dnia 31 grudnia 2027 r.;
- e) ustalenia dotyczące skutecznego wdrożenia i monitorowania oraz sprawozdawczości w odniesieniu do Planu Ukrainy przez Ukrainę, w tym proponowane etapy jakościowe i ilościowe oraz powiązane wskaźniki, które w odniesieniu do reform i inwestycji muszą być możliwe do zmierzenia, a także ustalenia dotyczące należytego zaangażowania Rady Najwyższej;
- f) wyjaśnienie, w jaki sposób Plan Ukrainy odpowiada potrzebom w zakresie odbudowy, odnowy, rekonstrukcji i modernizacji w regionach i gminach Ukrainy wynikającym z wojny napastniczej Rosji, a tym samym wzmacnia ich inkluzyjny i zrównoważony rozwój gospodarczy, społeczny, środowiskowy i terytorialny, zwiększa spójność społeczną, wspiera reformę decentralizacji w całej Ukrainie i konwergencję z normami Unii; wyjaśnienie to uwzględnia uprawnienia, zadania i obowiązki powierzone różnym szczeblom rządu;
- g) wyjaśnienie metod i procesów stosowanych przy wyborze i realizacji projektów oraz mechanizmów angażowania władz szczebla niższego niż krajowy, w szczególności gmin, a także organizacji społeczeństwa obywatelskiego, w podejmowanie decyzji dotyczących wykorzystania wsparcia w procesie rekonstrukcji na szczeblu lokalnym oraz w procesie demokratycznej kontroli, w szczególności terminowego i równego dostępu do informacji i środków finansowych dla odpowiednich władz szczebla niższego niż krajowy, w tym, wyjaśnienie metod stosowanych do śledzenia powiązanych wydatków;
- h) wyjaśnienie, w jaki sposób Plan Ukrainy zapewnia, by projekty rekonstrukcji wybrane i realizowane przez takie władze szczebla niższego niż krajowy stanowiły odpowiednio znaczną część wsparcia; wyjaśnienie to obejmuje również współpracę i partnerstwa między miastami, a także współpracę partnerską i programy w ramach partnerstw między miastami i regionami Unii i Ukrainy, stosownie do przypadku;
- i) w odniesieniu do przygotowania i wdrażania Planu Ukrainy – szczegółowe wyjaśnienie procesu konsultacji, przeprowadzonego zgodnie z krajowymi ramami prawnymi, oraz planowanego zaangażowania Rady Najwyższej, a także odpowiednich zainteresowanych stron, w tym lokalnych i regionalnych organów przedstawicielskich i władz, partnerów społecznych i organizacji społeczeństwa obywatelskiego, oraz konsultacji z tymi podmiotami podczas wdrażania, a także sposób, w jaki wkład tych zainteresowanych stron odzwierciedlono w Planie Ukrainy;
- j) wyjaśnienie zakresu, w jakim środki przewidziane w Planie Ukrainy mają przyczynić się do:
  - (i) realizacji celów środowiskowych i klimatycznych, łącznie z ochroną różnorodności biologicznej, w szczególności w przypadku środków związanych z odpowiednimi inicjatywami i reformami, oraz wyjaśnienie, w jaki sposób zapewniane jest przestrzeganie zasady „nie czyni poważnych szkód” – w stopniu, w jakim jest to możliwe w sytuacji wojny lub powojennej odbudowy i rekonstrukcji;
  - (ii) propagowania praworządności;
  - (iii) realizacji celów społecznych, w tym włączenia grup znajdujących się w trudnej sytuacji, i zadbania o dobro dzieci; oraz
  - (iv) zapewnienia równości płci i wzmocnienia pozycji kobiet i dziewcząt oraz promowania praw kobiet i dziewcząt;
- k) szczegółowe wyjaśnienie ukraińskiego systemu i planowanych środków w celu skutecznego zapobiegania nieprawidłowościom, nadużyciom finansowym, wszelkim formom korupcji, w tym korupcji na wysokim szczeblu, lub wszelkim innym nielegalnym działaniom naruszającym interesy finansowe Unii i konfliktom interesów, oraz wykrywania i eliminowania tych zjawisk, a także skutecznego prowadzenia postępowań przygotowawczych oraz wnoszenia i popierania oskarżeń w sprawie przestępstw mających wpływ na środki finansowe udostępnione w ramach Instrumentu oraz ustalenia mające na celu unikanie podwójnego finansowania pochodzącego z Instrumentu i innych programów unijnych lub od darczyńców, a także zapewnienie sprawnej współpracy sądowej z właściwymi organami Unii i jej państw członkowskich;
- l) wyjaśnienie, w jaki sposób Plan Ukrainy zapewnia, by inni darczyńcy byli w stanie wnieść wkład we wsparcie przewidzianych w nim środków;
- m) wszelkie inne istotne informacje.

2. Plan Ukrainy jest zorientowany na wyniki i skutki i zawiera mierzalne wskaźniki, takie jak kluczowe wskaźniki efektywności, które w stosownych przypadkach służą do oceny postępów w osiąganiu celów ogólnych i szczegółowych, o których mowa w art. 3.

Artykuł 18

Ocena Planu Ukrainy przez Komisję

1. Komisja bez zbędnej zwłoki ocenia zasadność, kompleksowość i stosowność Planu Ukrainy lub, w odpowiednich przypadkach, zmiany Planu Ukrainy, o której mowa w art. 20, oraz przedkłada wniosek dotyczący decyzji wykonawczej Rady zgodnie z art. 19 ust. 1. Przeprowadzając tę ocenę, Komisja działa w ścisłej współpracy z Ukrainą i partnerami międzynarodowymi wnoszącymi wkład we wdrażanie Planu Ukrainy. Komisja może zgłosić uwagi, zwrócić się o dodatkowe informacje lub zwrócić się do Ukrainy o modyfikację projektu Planu Ukrainy, o którym mowa w art. 14 ust. 2.

2. Oceniając Plan Ukrainy i określając kwotę, która ma zostać przydzielona Ukrainie, Komisja bierze pod uwagę odpowiednie dostępne informacje analityczne dotyczące Ukrainy, w tym jej sytuację makroekonomiczną i stabilność długu, uzasadnienie i elementy przedstawione przez Ukrainę zgodnie z art. 17 ust. 1, a także wszelkie inne istotne informacje, takie jak w szczególności informacje wymienione w art. 16 ust. 6.

3. W swojej ocenie Komisja bierze pod uwagę następujące kryteria:

- a) czy Plan Ukrainy przewiduje środki stanowiące dostosowaną do potrzeb, spójną, kompleksową i odpowiednio wyważoną odpowiedź na cele określone w art. 3, w tym reformy strukturalne i środki wspierające konwergencję z Unią w celu wzmocnienia praworządności, demokracji, poszanowania praw człowieka i podstawowych wolności, a także stosowanie warunków, o których mowa w art. 16 ust. 2, tak aby Plan Ukrainy jako całość podnosił stopę wzrostu ukraińskiej gospodarki, zmniejszał nierówności gospodarcze i społeczne oraz zapewniał postępy Ukrainy w kierunku norm społecznych, gospodarczych i środowiskowych Unii;
- b) czy Plan Ukrainy pomaga mierzyć się z odnośnymi wyzwaniami określonymi w kontekście ścieżki akcesyjnej Ukrainy i jest z nimi spójny, jak przedstawiono w opinii Komisji i jej sprawozdaniu z analizy, oraz czy jest spójny z układem o stowarzyszeniu, w tym pogłębioną i kompleksową strefą wolnego handlu, i przyczynia się do jego realizacji;
- c) czy Plan Ukrainy i przewidziane w nim środki są spójne z zasadami ogólnymi, o których mowa w art. 4, a także z wymogami, planami i programami, o których mowa w art. 16;
- d) czy Plan Ukrainy odpowiada potrzebom w zakresie odbudowy, odnowy, rekonstrukcji i modernizacji wynikającym z wojny napastniczej Rosji w regionach i gminach Ukrainy, a tym samym wzmacnia ich inkluzywny i zrównoważony rozwój gospodarczy, społeczny, środowiskowy i terytorialny, zwiększa spójność społeczną, oraz wspiera reformę decentralizacji w całej Ukrainie i konwergencję z normami Unii; czy uwzględnia uprawnienia, zadania i obowiązki powierzone różnym szczeblom rządu; czy metody i procesy stosowane przy wyborze i realizacji projektów oraz mechanizmy angażowania władz szczebla niższego niż krajowy, w szczególności gmin, a także organizacji społeczeństwa obywatelskiego, w podejmowanie decyzji dotyczących wykorzystania wsparcia w procesie rekonstrukcji na poziomie lokalnym oraz w procesie demokratycznej kontroli, w szczególności terminowego i równego dostępu do informacji i środków finansowych dla odpowiednich władz szczebla niższego niż krajowy, są odpowiednie; czy metody stosowane do śledzenia powiązanych wydatków na projekty rekonstrukcji wybrane i realizowane przez takie władze szczebla niższego niż krajowy są odpowiednie i czy takie projekty stanowią odpowiednio znaczną część wsparcia;
- e) czy można spodziewać się, że środki przewidziane w Planie Ukrainy przyczynią się do łagodzenia skutków zmiany klimatu i przystosowywania się do niej, do ochrony środowiska, w tym różnorodności biologicznej, oraz do zielonej transformacji lub pomogą zmierzyć się z wynikającymi z tego wyzwaniami; czy środki przewidziane w Planie Ukrainy zapewniają przestrzeganie zasady „nie czyni poważnych szkód” – w stopniu, w jakim jest to możliwe w sytuacji wojny lub powojennej odbudowy i rekonstrukcji;
- f) czy można spodziewać się, że środki przewidziane w Planie Ukrainy przyczynią się do propagowania praworządności;

- g) czy można spodziewać się, że środki przewidziane w Planie Ukrainy przyczynią się do realizacji celów społecznych, w tym włączenia grup znajdujących się w trudnej sytuacji, oraz zadbania o dobro dzieci;
  - h) czy można spodziewać się, że środki przewidziane w Planie Ukrainy przyczynią się do wsparcia równości płci i wzmocnienia pozycji kobiet i dziewcząt;
  - i) czy można spodziewać się, że ustalenia zaproponowane przez Ukrainę zapewnią skuteczne wdrażanie i monitorowanie oraz sprawozdawczość w odniesieniu do Planu Ukrainy oraz wszelkich jego aktualizacji, w szczególności w odniesieniu do należytego zaangażowania Rady Najwyższej, mierzalnych etapów jakościowych i ilościowych oraz powiązanych wskaźników;
  - j) czy można spodziewać się, że ustalenia zaproponowane przez Ukrainę skutecznie zapewnią odpowiedni poziom ochrony interesów finansowych Unii, w szczególności poprzez zapobieganie nieprawidłowościom, nadużyciom finansowym, wszelkim formom korupcji, w tym korupcji na wysokim szczeblu, konfliktom interesów lub wszelkim innym nielegalnym działaniom naruszającym interesy finansowe Unii oraz wykrywanie i eliminowanie tych zjawisk; czy zaproponowane ustalenia wspierają skuteczne prowadzenie postępowań przygotowawczych oraz wnoszenie i popieranie oskarżeń w sprawie przestępstw mających wpływ na środki finansowe udostępnione w ramach Instrumentu oraz zapewniają sprawną współpracę sądową z właściwymi organami Unii i jej państw członkowskich; czy można oczekiwać, że ustalenia zaproponowane przez Ukrainę pozwolą na uniknięcie podwójnego finansowania pochodzącego z Instrumentu i innych programów unijnych, a także od innych darczyńców;
  - k) czy przeprowadzono należyte konsultacje z Radą Najwyższą oraz czy Plan Ukrainy uwzględnia, w stosownych przypadkach, wkłady zainteresowanych stron, w tym lokalnych i regionalnych organów przedstawicielskich i władz, partnerów społecznych i organizacji społeczeństwa obywatelskiego, zgodnie z krajowymi ramami prawnymi;
  - l) czy Plan Ukrainy zapewnia, by inni darczyńcy byli w stanie wnieść wkład we wsparcie realizacji jego celów.
4. Do celów oceny Planu Ukrainy przedłożonego przez Ukrainę Komisja może korzystać z pomocy ekspertów.

Artykuł 19

Decyzja wykonawcza Rady

1. W przypadku pozytywnej oceny Rada na wniosek Komisji zatwierdza w drodze decyzji wykonawczej ocenę Planu Ukrainy przedłożonego przez Ukrainę zgodnie z art. 14 ust. 2 lub, w stosownych przypadkach, jego zmiany przedłożonej zgodnie z art. 20 ust. 1 lub 2. Rada co do zasady stanowi w ciągu jednego miesiąca od otrzymania wniosku Komisji. Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną, może zmienić wniosek Komisji i przyjąć zmieniony wniosek w drodze decyzji wykonawczej.
2. Wniosek Komisji dotyczący decyzji wykonawczej Rady określa – w odniesieniu do części, która ma być finansowana w ramach Instrumentu:
  - a) reformy i inwestycje, które mają zostać zrealizowane przez Ukrainę, warunki określone w Planie Ukrainy, o których mowa w art. 16 ust. 2, w tym warunki w odniesieniu do formy mierzalnych etapów ilościowych i jakościowych odpowiadających powiązanym reformom i inwestycjom, o których mowa w art. 16 ust. 2, wraz z orientacyjnym harmonogramem;
  - b) łączne i roczne maksymalne kwoty bezzwrotnego wsparcia finansowego oraz łączne i roczne orientacyjne maksymalne kwoty wsparcia w formie pożyczki, o których mowa w art. 6 ust. 1 akapit pierwszy lit. a) i ust. 2, a także odpowiednie wkłady na podstawie ust. 4 tego artykułu;
  - c) raty, ustrukturyzowane zgodnie z art. 16 ust. 2 i z lit. b) niniejszego ustępu, do wypłacenia po osiągnięciu przez Ukrainę zadowalającej realizacji odpowiednich etapów jakościowych i ilościowych określonych w związku z wdrażaniem Planu Ukrainy;
  - d) przewidywane ramy czasowe wypłaty wsparcia i harmonogram płatności;
  - e) kwotę wsparcia w formie pożyczki do wypłacenia w postaci płatności zaliczkowej zgodnie z art. 24;
  - f) termin, który upływa nie później niż dnia 31 grudnia 2027 r., przed upływem którego muszą zostać ukończone końcowe etapy jakościowe i ilościowe zarówno dla projektów inwestycyjnych, jak i reform;

- g) ustalenia dotyczące monitorowania i wdrażania Planu Ukrainy, w tym należytego zaangażowania Rady Najwyższej Ukrainy, a także – w stosownych przypadkach – środki niezbędne do zapewnienia zgodności z art. 35;
- h) wskaźniki oceny postępów w osiągnięciu celów ogólnych i szczegółowych, o których mowa w art. 3;
- i) ustalenia dotyczące sposobu zapewnienia Komisji pełnego dostępu do odpowiednich danych bazowych.
- j) informacje na temat faktycznych i planowanych wkładów innych darczyńców oraz wyjaśnienie środków koordynacyjnych przy opracowywaniu i wdrażaniu Planu Ukrainy, które zapewniłyby osiągnięcie jego celów;
- k) analizę wpływu Planu Ukrainy na sytuację makroekonomiczną, z uwzględnieniem stabilności długu Ukrainy.

Artykuł 20

Zmiany w Planie Ukrainy

1. Jeżeli z powodu obiektywnych okoliczności Plan Ukrainy, w tym odpowiednie etapy jakościowe i ilościowe, nie jest już, częściowo lub całkowicie, możliwy do wdrożenia przez Ukrainę, ukraińskie władze – w stosownych przypadkach po konsultacji z Radą Najwyższą Ukrainy – mogą zaproponować zmiany w Planie Ukrainy.
2. Komisja może, w porozumieniu z Ukrainą, przedłożyć wniosek dotyczący zmiany decyzji wykonawczej Rady, o której mowa w art. 19 ust. 1, w szczególności aby uwzględnić zmienione okoliczności pozwalające na zwiększenie poziomu ambicji lub zmianę dostępnych kwot, zwłaszcza z powodu dodatkowych wkładów państw członkowskich lub z innych źródeł, o których to wkładach mowa w art. 6 ust. 4. Rada może zwrócić się do Komisji o ocenę, czy warunki określone w niniejszym ustępie zostały spełnione, i przedłożenie, w stosownych przypadkach, odpowiedniego wniosku.
3. W przypadku gdy Komisja uzna, że powody przedstawione przez Ukrainę uzasadniają zmianę Planu Ukrainy, Komisja ocenia zmieniony Plan Ukrainy zgodnie z art. 18 i bez zbędnej zwłoki przedkłada wniosek dotyczący zmiany decyzji wykonawczej Rady, o której mowa w art. 19 ust. 1. Rada co do zasady stanowi w ciągu jednego miesiąca od otrzymania wniosku Komisji. Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną, może zmienić wniosek Komisji i przyjąć zmieniony wniosek w drodze decyzji wykonawczej.

Artykuł 21

Tabela wyników dla Planu Ukrainy

1. Komisja ustanawia tabelę wyników dla Planu Ukrainy (zwaną dalej „tabelą wyników”), która przedstawia postępy we wdrażaniu Planu Ukrainy.
2. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktu delegowanego zgodnie z art. 41 w celu uzupełnienia niniejszego rozporządzenia przez określenie szczegółowych elementów tabeli wyników z myślą o przedstawieniu postępów we wdrażaniu Planu Ukrainy, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu.
3. Do dnia 1 stycznia 2025 r. należy zapewnić funkcjonowanie tabeli wyników, która będzie aktualizowana przez Komisję dwa razy w roku. Tabelę wyników podaje się do wiadomości publicznej w internecie.

Artykuł 22

Umowa pożyczki oraz operacje zaciągania i udzielania pożyczek

1. W celu sfinansowania wsparcia w ramach Instrumentu w formie pożyczek Komisja jest upoważniona, w imieniu Unii, do pożyczania niezbędnych środków finansowych na rynkach kapitałowych lub od instytucji finansowych zgodnie z art. 220a rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046.

2. Po przyjęciu decyzji wykonawczej Rady, o której mowa w art. 19 ust. 1, Komisja zawiera umowę pożyczki z Ukrainą w odniesieniu do kwoty, o której mowa w art. 6 ust. 2. Umowa pożyczki określa okres dostępności pożyczki i szczegółowe warunki wsparcia w ramach Instrumentu w formie pożyczek, w tym w odniesieniu do systemów kontroli wewnętrznej, o których mowa w art. 9 ust. 4 lit. a) i c). Maksymalny okres trwania pożyczek wynosi 35 lat. Oprócz elementów określonych w art. 220 ust. 5 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 umowa pożyczki zawiera kwotę płatności zaliczkowych i zasady rozliczania płatności zaliczkowych.
3. Na zasadzie odstępstwa od art. 31 ust. 3 rozporządzenia (UE) 2021/947 pomoc finansowa udzielona Ukrainie w formie pożyczek w ramach Instrumentu nie może być wspierana z gwarancji na działania zewnętrzne.
4. Nie tworzy się rezerw na pożyczki udzielane na podstawie niniejszego rozporządzenia i – na zasadzie odstępstwa od art. 211 ust. 1 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 – nie określa się wskaźnika zasilenia rezerw jako odsetka kwoty, o której mowa w art. 6 ust. 2 niniejszego rozporządzenia.
5. Umowę pożyczki udostępnia się, na żądanie, równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

Artykuł 23

Dotacja na pokrycie kosztów finansowania zewnętrznego

1. Na zasadzie odstępstwa od art. 220 ust. 5 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 i z zastrzeżeniem dostępności zasobów, z Instrumentu można pokrywać koszty finansowania, koszty zarządzania płynnością oraz koszty obsługi ogólnych kosztów administracyjnych związane z zaciąganiem i udzielaniem pożyczek (zwane dalej „dotacją na pokrycie kosztów finansowania zewnętrznego”), z wyjątkiem kosztów związanych z wcześniejszą spłatą pożyczki. W okresie od dnia 1 stycznia 2024 r. do dnia 31 grudnia 2027 r. dotacja na pokrycie kosztów finansowania zewnętrznego jest objęta przepisami rozdziału V.
2. Ukraina może co roku zwracać się o udzielenie dotacji na pokrycie kosztów finansowania zewnętrznego, o której mowa w ust. 1. Komisja może udzielić dotacji na pokrycie kosztów finansowania zewnętrznego w kwocie nieprzekraczającej limitów środków udostępnionych w budżecie rocznym.

Artykuł 24

Płatności zaliczkowe

1. Z zastrzeżeniem przyjęcia przez Radę decyzji wykonawczej, o której mowa w art. 19 ust. 1, Ukraina może – jako część Planu Ukrainy – zwrócić się o płatność zaliczkową w wysokości do 7 % wsparcia w formie pożyczki udzielonego na podstawie rozdziału III.
2. Komisja może dokonać płatności zaliczkowej po zatwierdzeniu Planu Ukrainy, o którym mowa w art. 19, i po wejściu w życie umowy pożyczki, o której mowa w art. 22. Płatności dokonuje się z zastrzeżeniem dostępnego finansowania na rynkach kapitałowych, o którym mowa w art. 22 ust. 1, oraz spełnienia warunku wstępnego określonego w art. 5 ust. 1.
3. Komisja podejmuje decyzję w sprawie harmonogramu wypłaty płatności zaliczkowej, która może zostać wypłacona w jednej lub kilku transzach.

Artykuł 25

Wyjątkowe finansowanie pomostowe

1. Bez uszczerbku dla art. 24, jeżeli umowa ramowa nie zostanie podpisana lub Plan Ukrainy nie zostanie przyjęty do dnia 2 marca 2024 r., Komisja może podjąć decyzję o udzieleniu Ukrainie ograniczonego, wyjątkowego wsparcia w formie pożyczek na okres do sześciu miesięcy począwszy od dnia 1 stycznia 2024 r., z zastrzeżeniem osiągnięcia zadowalających postępów w przygotowaniu Planu Ukrainy, w celu wsparcia stabilności makrofinansowej tego kraju, z zastrzeżeniem warunków, które zostaną uzgodnione w protokole ustaleń między Komisją a Ukrainą, przestrzegania warunku wstępnego określonego w art. 5 ust. 1, zgodności z art. 6 oraz dostępności finansowania.

2. Protokół ustaleń określa w szczególności warunki dotyczące polityki, orientacyjne planowanie finansowe i wymogi w zakresie sprawozdawczości, proporcjonalne do okresu finansowania. Warunki dotyczące polityki obejmują zobowiązanie do przestrzegania zasad należytego zarządzania finansami, ze szczególnym uwzględnieniem walki z korupcją i praniem pieniędzy, a także środki służące poprawie zarządzania przychodami.

Protokół ustaleń jest przyjmowany i zmieniany w drodze aktów wykonawczych. Akty te przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 42.

3. Kwota wsparcia, o którym mowa w ust. 1, nie przekracza 1 500 000 000 EUR miesięcznie. Komisja zawiera z Ukrainą umowę pożyczki, która jest zgodna z art. 22 i 23.

Artykuł 26

Zasady dotyczące płatności, wstrzymywania i zmniejszania bezzwrotnego wsparcia finansowego i pożyczek

1. Płatności bezzwrotnego wsparcia finansowego i pożyczek na rzecz Ukrainy na mocy niniejszego artykułu dokonuje się zgodnie ze środkami budżetowymi i z zastrzeżeniem dostępnych środków finansowych. Płatności dokonuje się w ratach. Rata może być wypłacona w jednej bądź kilku transzach.

2. Co kwartał Ukraina przedkłada należycie uzasadniony wniosek o płatność bezzwrotnego wsparcia finansowego i wsparcia w formie pożyczki, tak by Komisja mogła wypłacić to bezzwrotne wsparcie finansowe i wsparcie w formie pożyczki na podstawie oceny opisanej w ust. 3.

3. Komisja bez zbędnej zwłoki ocenia, czy Ukraina spełnia warunek wstępny określonych w art. 5 ust. 1 i czy osiągnęła zadowalającą realizację etapów jakościowych i ilościowych określonych w decyzji wykonawczej Rady, o której mowa w art. 19 ust. 1. Zadowalająca realizacja etapów jakościowych i ilościowych opiera się na założeniu, że Ukraina nie wycofała środków związanych z etapami, w odniesieniu do których osiągnęła uprzednio zadowalającą realizację. Przy przeprowadzaniu oceny Komisję mogą wspomagać eksperci.

4. W przypadku gdy Komisja pozytywnie oceni realizację etapów jakościowych i ilościowych jako zadowalającą, bez zbędnej zwłoki przedkłada Radzie wniosek dotyczący decyzji wykonawczej Rady stwierdzającej, że warunki płatności, o których mowa w ust. 3, zostały spełnione w zadowalający sposób. Rada co do zasady stanowi w ciągu trzech tygodni od otrzymania tego wniosku. Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną, może zmienić wniosek Komisji i przyjąć zmieniony wniosek w drodze decyzji wykonawczej. Na podstawie decyzji wykonawczej Rady Komisja przyjmuje decyzję upoważniającą do wypłaty odpowiadającej takim etapom części bezzwrotnego wsparcia finansowego i pożyczki.

5. W przypadku gdy Komisja negatywnie oceni stopień realizacji etapów jakościowych i ilościowych według orientacyjnego harmonogramu, bez zbędnej zwłoki informuje o tym Radę i Parlament Europejski, a odpowiadająca takim etapom wypłata bezzwrotnego wsparcia finansowego i pożyczki zostaje wstrzymana. Wstrzymaną płatność wypłaca się, zgodnie z ust. 4, dopiero wtedy, gdy Ukraina należycie uzasadni, w kolejnym wniosku o płatność, że powzięła niezbędne środki, aby zapewnić zadowalającą realizację etapów jakościowych i ilościowych. Komisja opracowuje, jako wytyczne, metodykę postępowania w przypadku częściowej realizacji etapów.

6. W przypadku gdy Komisja uzna, że w okresie dwunastu miesięcy od pierwotnej negatywnej oceny, o której mowa w ust. 5, Ukraina nie powzięła niezbędnych środków, powiadamia o tym Ukrainę. Ukraina może przedstawić swoje uwagi w ciągu dwóch miesięcy od przekazania powiadomienia przez Komisję. W przypadku gdy Komisja stwierdzi, że Ukraina nie powzięła niezbędnych środków, Komisja przedkłada wniosek dotyczący decyzji wykonawczej Rady zmniejszającej kwotę bezzwrotnego wsparcia finansowego i pożyczki proporcjonalnie do części odpowiadającej odnośnym etapom jakościowym i ilościowym. Rada co do zasady stanowi w ciągu jednego miesiąca od otrzymania wniosku Komisji. Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną, może zmienić wniosek Komisji i przyjąć zmieniony wniosek w drodze decyzji wykonawczej.

7. Jeżeli stwierdzone zostaną przypadki nieprawidłowości, nadużyć finansowych, korupcji i konfliktów interesów naruszających interesy finansowe Unii, które nie zostały wyeliminowane przez Ukrainę, lub pojawią się poważne obawy co do istnienia takich przypadków, lub w przypadku poważnego naruszenia zobowiązania wynikającego z umów, o których mowa w art. 9, 10 i 21 niniejszego rozporządzenia, w tym na podstawie sprawozdań Rady Audytowej, o której mowa w art. 36 niniejszego rozporządzenia, lub na podstawie informacji dostarczonych przez OLAF, Komisja może zmniejszyć kwotę bezzwrotnego wsparcia finansowego i odzyskać wszelkie kwoty należne budżetowi Unii, w tym przez potrącenie zgodnie z art. 102 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046, zmniejszyć kwotę pożyczki, która ma zostać wypłacona Ukrainie, o czym mowa w ust. 4 niniejszego artykułu, lub żądać wcześniejszej spłaty pożyczki.

8. Na zasadzie odstępstwa od art. 116 ust. 2 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 termin płatności, o którym mowa w art. 116 ust. 1 lit. a) tego rozporządzenia, rozpoczyna bieg od dnia przekazania Ukrainie decyzji upoważniającej do wypłaty zgodnie z ust. 4 niniejszego artykułu.

9. Art. 116 ust. 5 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 nie ma zastosowania do płatności dokonywanych na podstawie niniejszego artykułu i art. 24 niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 27

Przejrzystość w odniesieniu do osób i podmiotów otrzymujących środki finansowe na wdrożenie Planu Ukrainy

1. Ukraina publikuje aktualne dane osób i podmiotów, w tym wykonawców, otrzymujących finansowanie w kwotach przekraczających równowartość 100 000 EUR łącznie za okres czterech lat, na potrzeby realizacji reform i inwestycji określonych w Planie Ukrainy.

2. W przypadku osób i podmiotów, o których mowa w ust. 1, następujące informacje publikuje się na stronie internetowej w formacie nadającym się do odczytu maszynowego, uszeregowane według łącznej kwoty otrzymanych środków finansowych, z należyтым uwzględnieniem wymogów dotyczących poufności i bezpieczeństwa, w szczególności ochrony danych osobowych:

- a) w przypadku osoby prawnej – pełną nazwę prawną odbiorcy i numer identyfikacyjny VAT lub numer identyfikacji podatkowej, jeśli są dostępne, lub inny niepowtarzalny identyfikator krajowy;
- b) w przypadku osoby fizycznej – imię i nazwisko (lub imiona i nazwiska) odbiorcy;
- c) kwotę otrzymaną przez odbiorcę oraz reformy i inwestycje przewidziane w Planie Ukrainy, do których realizacji przyczynia się ta kwota.

3. Informacji, o których mowa w ust. 2, nie publikuje się w przypadku, gdy ich ujawnienie zagraża prawom i wolnościom zainteresowanych osób lub podmiotów lub poważnie szkodzi interesom handlowym odbiorców. Takie informacje są udostępniane Komisji i Radzie Audytowej.

4. Ukraina przekazuje Komisji drogą elektroniczną co najmniej raz w roku dane dotyczące osób i podmiotów, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, w formacie nadającym się do odczytu maszynowego określonym w umowie ramowej, o czym mowa w art. 9 ust. 4 lit. i).

ROZDZIAŁ IV

FILAR II: RAMY INWESTYCYJNE DLA UKRAINY

Artykuł 28

Zakres stosowania i struktura

1. Na podstawie ram inwestycyjnych dla Ukrainy Komisja zapewnia Ukrainie wsparcie unijne w formie instrumentów finansowych, gwarancji budżetowych lub działań łączonych, w tym pomocy technicznej powiązanej z wdrażaniem filaru II.

2. We wdrażaniu ram inwestycyjnych dla Ukrainy Komisję wspiera rada sterująca (zwana dalej „radą sterującą”). Rada sterująca przyjmuje swój regulamin wewnętrzny.
3. Rada sterująca składa się z przedstawicieli Komisji i poszczególnych państw członkowskich. Stosownie do sytuacji ukraińskie władze są zapraszane do udziału w posiedzeniach rady sterującej. Parlament Europejski i Rada Najwyższa Ukrainy mają status obserwatora. Partnerzy wykonujący Gwarancję dla Ukrainy i instrumenty finansowe wspierane przez ramy inwestycyjne dla Ukrainy mogą otrzymać status obserwatora. Radzie sterującej przewodniczy Komisja.
4. Rada sterująca zapewnia Komisji strategiczne i operacyjne wytyczne oraz wsparcie dotyczące różnych aspektów, w tym profili ryzyka, formy wsparcia, konstrukcję produktów finansowych, które mają zostać wdrożone, oraz w zakresie sektorów niekwalifikujących się. Formuluje opinie na temat wykorzystania wsparcia unijnego w ramach Gwarancji dla Ukrainy, instrumentów finansowych i działań łączonych, w tym poziomów koncesjonowania wsparcia, z uwzględnieniem odpowiednich ocen ryzyka. W miarę możliwości rada sterująca przyjmuje opinie w drodze konsensusu.
5. Komisja zapewnia, aby wsparcie unijne udzielane na podstawie ram inwestycyjnych dla Ukrainy było spójne z Planem Ukrainy i przyczyniało się do jego wdrożenia oraz uzupełniało wsparcie Unii dla Ukrainy przyznane w ramach innych programów i instrumentów Unii, z uwzględnieniem promowania społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw i odpowiedzialnego prowadzenia działalności gospodarczej, w szczególności poprzez przestrzeganie uzgodnionych na szczeblu międzynarodowym wytycznych, zasad i konwencji w sprawie inwestycji.
6. Co najmniej 15 % gwarancji udzielonych w ramach ram inwestycyjnych dla Ukrainy wykorzystuje się do udzielenia wsparcia mikroprzedsiębiorstwom oraz małym i średnim przedsiębiorstwom zdefiniowanym w art. 2 załącznika do zalecenia 2003/361/WE, w tym przedsiębiorstwom typu start-up, także za pomocą narzędzi finansowych, których celem jest ograniczenie ryzyka związanego z operacjami udzielania pożyczek przez ukraińskie banki.
7. Do celów art. 209 ust. 2 lit. h) rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 wymóg dotyczący ewaluacji *ex ante* instrumentów finansowych i gwarancji budżetowych zostaje spełniony w przypadku pozytywnego wyniku przeprowadzonych przez Komisję ocen Planu Ukrainy, o których mowa w art. 19 ust. 1 niniejszego rozporządzenia.
8. Wsparcie na podstawie ram inwestycyjnych dla Ukrainy służy w szczególności wdrażaniu Planu Ukrainy uzupełniając jednocześnie źródła finansowania ustanowione w niniejszym rozporządzeniu.
9. Co najmniej 20 % ogólnej kwoty odpowiadającej wsparciu przewidzianemu w ramach inwestycyjnych dla Ukrainy i inwestycjom w ramach Planu Ukrainy powinno być przeznaczone – w stopniu, w jakim jest to możliwe w kraju ogarniętym wojną – na działania na rzecz łagodzenia skutków zmiany klimatu i przystosowywania się do niej, ochrony środowiska, w tym różnorodności biologicznej, oraz na rzecz zielonej transformacji.
10. Komisja co roku składa sprawozdania z wdrażania wsparcia na podstawie ram inwestycyjnych dla Ukrainy zgodnie z art. 41 ust. 4 i 5 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046. W tym celu każdy partner Gwarancji dla Ukrainy i każdy podmiot, któremu powierzono wykonywanie instrumentów finansowych, przekazuje corocznie informacje niezbędne Komisji do wypełnienia tych obowiązków sprawozdawczych.

Artykuł 29

Dodatkowe wkłady na rzecz Gwarancji dla Ukrainy i instrumentów finansowych

1. Państwa członkowskie, państwa trzecie i strony trzecie mogą wносить wkład na rzecz Gwarancji dla Ukrainy oraz na rzecz instrumentów finansowych ustanowionych na podstawie ram inwestycyjnych dla Ukrainy. Wkłady na rzecz Gwarancji dla Ukrainy wnosi się zgodnie z art. 218 ust. 2 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046.
2. Wkłady na rzecz Gwarancji dla Ukrainy podwyższają kwotę Gwarancji dla Ukrainy, nie prowadząc do powstania dodatkowych zobowiązań warunkowych Unii.

3. W odniesieniu do wszystkich wkładów, o których mowa w ust. 1, między Komisją, działającą w imieniu Unii, a podmiotem wnoszącym wkład zawierana jest umowa o przyznanie wkładu. Zawiera ona w szczególności postanowienia dotyczące warunków płatności. Komisja równocześnie i niezwłocznie informuje Parlament Europejski i Radę o zawartych umowach o przyznanie wkładu.

Artykuł 30

Wykonywanie Gwarancji dla Ukrainy i instrumentów finansowych

1. Gwarancję dla Ukrainy i instrumenty finansowe wspierane na podstawie ram inwestycyjnych dla Ukrainy wykonuje się za pomocą zarządzania pośredniego zgodnie z art. 62 ust. 1 akapit pierwszy lit. c) rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046.

2. Kwalifikującymi się partnerami do celów Gwarancji dla Ukrainy i kwalifikującymi się podmiotami, którym powierza się zadania na potrzeby instrumentów finansowych, są podmioty wskazane w art. 208 ust. 4 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046, w tym podmioty z państw trzecich wnoszące wkład na rzecz Gwarancji dla Ukrainy zgodnie z art. 29 niniejszego rozporządzenia. Ponadto, na zasadzie odstępstwa od art. 62 ust. 1 akapit pierwszy lit. c) rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046, do celów Gwarancji dla Ukrainy kwalifikują się podmioty prawa prywatnego państwa członkowskiego lub państwa trzeciego, które wniosło wkład na rzecz Gwarancji dla Ukrainy zgodnie z art. 29 niniejszego rozporządzenia, które to podmioty zapewniają odpowiednie zabezpieczenie swoich zdolności finansowych i operacyjnych.

3. Komisja zapewnia skuteczne, efektywne, dostosowane do potrzeb i sprawiedliwe wykorzystanie dostępnych zasobów wśród kwalifikujących się partnerów oraz, w stosownych przypadkach, kwalifikujących się podmiotów, którym powierza się zadania, stosując podejście inkluzywne, przy jednoczesnym propagowaniu współpracy między nimi i należytym uwzględnieniu ich zdolności, wartości dodanej, doświadczenia i zdolności do podejmowania ryzyka.

4. Komisja zapewnia sprawiedliwe i przejrzyste traktowanie wszystkich kwalifikujących się partnerów i wszystkich kwalifikujących się podmiotów, którym powierza się zadania, oraz zapewnia, aby unikano konfliktów interesów przez cały okres wdrażania ram inwestycyjnych dla Ukrainy. W celu zapewnienia komplementarności Komisja może zwrócić się do kwalifikujących się partnerów o dostarczenie stosownych informacji do celów Gwarancji dla Ukrainy lub zwrócić się do kwalifikujących się podmiotów, którym powierza się zadania na potrzeby instrumentów finansowych, o udzielenie informacji na temat ich operacji nieobjętych wsparciem UE.

Artykuł 31

Gwarancja dla Ukrainy

1. Ustanawia się Gwarancję dla Ukrainy w wysokości 7 800 000 000 EUR w cenach bieżących, w celu gwarantowania operacji wspierających cele Instrumentu. Gwarancja dla Ukrainy jest niezależna i autonomiczna w stosunku do gwarancji na działania zewnętrzne i może być udzielana jako nieodwołalna, bezwarunkowa gwarancja na żądanie zgodnie z art. 219 ust. 1 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046.

2. Z Gwarancji dla Ukrainy korzysta się w celu pokrycia ryzyka z tytułu następujących rodzajów operacji służących wspieraniu podmiotów państwowych szczebla centralnego, podmiotów państwowych niższego szczebla, podmiotów niekomercyjnych i komercyjnych oraz sektora prywatnego:

- a) pożyczek, w tym pożyczek w walucie krajowej;
- b) gwarancji;
- c) kontrgwarancji;
- d) instrumentów rynku kapitałowego;
- e) wszelkich innych form finansowania lub wsparcia jakości kredytowej, ubezpieczeń oraz udziałów kapitałowych lub quasi-kapitałowych.

3. W imieniu Unii do dnia 31 grudnia 2027 r. Komisja zawiera z kwalifikującymi się partnerami umowy w sprawie Gwarancji dla Ukrainy. Gwarancja dla Ukrainy może być udzielana stopniowo.

W sprawozdaniach, o których mowa w art. 28 ust. 10, Komisja przedstawia informacje na temat podpisania poszczególnych umów w sprawie Gwarancji dla Ukrainy. Umowy te udostępnia się Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, na żądanie i bez zbędnej zwłoki, z uwzględnieniem ochrony informacji poufnych i szczególnie chronionych informacji handlowych.

4. Przy zawieraniu umów w sprawie Gwarancji dla Ukrainy Komisja należycie uwzględni porady i wytyczne technicznej grupy ds. oceny ryzyka, o której mowa w art. 33 ust. 8 rozporządzenia (UE) 2021/947, oraz rady sterującej.

5. Umowy w sprawie Gwarancji dla Ukrainy zawierają w szczególności:

- a) szczegółowe zasady dotyczące zakresu Gwarancji dla Ukrainy, szacowanych rocznych inwestycji, wymogów, kwalifikowalności i procedur;
- b) szczegółowe zasady udzielania Gwarancji dla Ukrainy, w tym ustalenia dotyczące objęcia gwarancją i zdefiniowane w niej limity dla portfeli i projektów poszczególnych rodzajów instrumentów, a także analizy ryzyka w odniesieniu do projektów i portfeli projektów, w tym na poziomach sektorowym, regionalnym i krajowym;
- c) odniesienie do celów i założeń Instrumentu, oszacowanie potrzeb i wskazanie oczekiwanych rezultatów;
- d) wynagrodzenie z tytułu Gwarancji dla Ukrainy, które ustala się na warunkach preferencyjnych odzwierciedlających szczególną sytuację ogarniętą wojną Ukrainy, przy jednoczesnym uwzględnieniu odpowiednich profili ryzyka programów inwestycyjnych, aby zapewnić równe szanse;
- e) wymagania dotyczące korzystania z Gwarancji dla Ukrainy, w tym warunki płatności, takie jak konkretne ramy czasowe, odsetki należne z tytułu wymagalnych kwot, wydatki i koszty odzyskiwania środków, a także ewentualne niezbędne ustalenia dotyczące płynności;
- f) procedury dotyczące roszczeń, m.in. zdarzenia inicjujące i okresy oczekiwania, oraz procedury dotyczące dochodzenia roszczeń;
- g) zobowiązania dotyczące monitorowania, sprawozdawczości, przejrzystości i ewaluacji;
- h) jasne i dostępne procedury rozpatrywania skarg osób trzecich, które mogły zostać poszkodowane wskutek realizacji projektów objętych wsparciem w ramach Gwarancji dla Ukrainy.

6. Grupa EBI realizuje w Ukrainie operacje służące wspieraniu ukraińskich podmiotów państwowych szczebla centralnego i niekomercyjnych podmiotów państwowych niższego szczebla pokrywane ze specjalnej orientacyjnej minimalnej kwoty Gwarancji dla Ukrainy w wysokości 25 % kwoty określonej w ust. 1, która przyznana jest zgodnie z procedurami określonymi w niniejszym rozporządzeniu.

7. Specjalną kwotę Gwarancji dla Ukrainy, o której mowa w ust. 6, udostępnia się do celów wspierania operacji grupy EBI, które zostały zatwierdzone przez odpowiednią radę grupy EBI do dnia 31 grudnia 2025 r. Po tym dniu pozostała część specjalnej kwoty Gwarancji dla Ukrainy będzie dostępna wszystkim kwalifikującym się partnerom w odniesieniu do wszystkich rodzajów operacji, o których mowa w ust. 6, z zastrzeżeniem ust. 3.

8. Komisja może wykorzystać do 30 % kwoty, o której mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, aby zwiększyć kwoty gwarancji udzielonej za pośrednictwem umów gwarancji na działania zewnętrzne zawartych na podstawie art. 38 rozporządzenia (UE) 2021/947, z zastrzeżeniem następujących warunków:

- a) do celów niniejszego ustępu Gwarancję dla Ukrainy wykonuje się w drodze zmiany lub aneksu do umów zawartych na podstawie art. 38 rozporządzenia (UE) 2021/947 z kwalifikującymi się partnerami (kontrahentami) wybranymi zgodnie z art. 35 tego rozporządzenia, zwiększając kwotę gwarancji objętych tymi umowami, które mają zostać podpisane w ciągu czterech miesięcy od wejścia w życie niniejszego rozporządzenia;

- b) kwalifikujący się partnerzy korzystają z Gwarancji dla Ukrainy na mocy niniejszego ustępu wyłącznie w celu wsparcia realizacji operacji w Ukrainie, a do objęcia Gwarancją dla Ukrainy na mocy niniejszego ustępu kwalifikują się wyłącznie uruchomienia gwarancji z tytułu operacji w Ukrainie;
- c) na zasadzie odstępstwa od art. 36 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia (UE) 2021/947 operacje objęte Gwarancją dla Ukrainy na mocy niniejszego ustępu stanowią odrębny portfel Gwarancji dla Ukrainy i nie są uwzględniane do celów obliczania 65 % pokrycia, o którym mowa w art. 36 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2021/947;
- d) podział ryzyka w odrębnym portfelu Gwarancji dla Ukrainy zapewnia zgodność interesów między Komisją a kwalifikującym się partnerem, zgodnie z art. 209 ust. 2 lit. e) rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046, i partner ten wnosi wkład z własnych zasobów do tego portfela zgodnie z art. 219 ust. 4 tego rozporządzenia;
- e) partnerzy ustanawiają oddzielny system rachunkowości i sprawozdawczości w odniesieniu do wykonywania Gwarancji dla Ukrainy na mocy niniejszego ustępu;
- f) art. 32 niniejszego rozporządzenia ma zastosowanie do tworzenia rezerw na rzecz Gwarancji dla Ukrainy na mocy niniejszego ustępu, które będą wykorzystywane wyłącznie na pokrycie strat z tytułu Gwarancji dla Ukrainy; rezerw ustanowionych na mocy art. 31 ust. 5 rozporządzenia (UE) 2021/947 nie wykorzystuje się do pokrycia operacji w ramach Gwarancji dla Ukrainy.

9. Kwalifikujący się partner zatwierdza operacje w zakresie finansowania i inwestycji zgodnie z własnymi zasadami i procedurami oraz zgodnie z umową w sprawie Gwarancji dla Ukrainy.

10. Maksymalny okres, w którym kwalifikujący się partnerzy mogą podpisywać umowy z pośrednikami finansowymi lub odbiorcami końcowymi, wynosi trzy lata od zawarcia odpowiedniej umowy w sprawie Gwarancji dla Ukrainy, z możliwością przedłużenia w przypadku przyznania dodatkowej kwoty gwarancji i zmiany umowy w sprawie gwarancji.

11. Gwarancja dla Ukrainy może obejmować:

- a) w przypadku instrumentów dłużnych – kwotę główną i wszystkie odsetki oraz kwoty należne wybranemu kwalifikującemu się partnerowi, lecz nieotrzymane przez niego zgodnie z warunkami operacji finansowania po wystąpieniu zdarzenia niewykonania zobowiązania;
- b) w przypadku inwestycji kapitałowych – kwoty zainwestowane i związane z nimi koszty finansowania;
- c) w przypadku innych operacji w zakresie finansowania i inwestycji, o których mowa w ust. 2 – kwoty wykorzystane i związane z nimi koszty finansowania;
- d) wszystkie stosowne wydatki i koszty odzyskiwania środków związane ze zdarzeniem niewykonania zobowiązania, o ile nie zostały one odliczone od wpływów z odzyskania środków.

12. Do celów rachunkowości Komisji i jej corocznych sprawozdań dla Parlamentu Europejskiego i Rady w zakresie rodzajów ryzyka objętych Gwarancją dla Ukrainy oraz zgodnie z art. 209 ust. 4 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 kwalifikujący się partnerzy, z którymi zawarto umowę w sprawie Gwarancji dla Ukrainy, co roku przekazują Komisji i Europejskiemu Trybunałowi Obrachunkowemu sprawozdania finansowe, zbadane przez niezależnego audytora zewnętrznego i zawierające m.in. informacje dotyczące:

- a) oceny ryzyka operacji w zakresie finansowania i inwestycji kwalifikujących się partnerów, w tym informacje dotyczące zobowiązań Unii wycenianych zgodnie z regułami rachunkowości, o których mowa w art. 80 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046, i z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości Sektora Publicznego;
- b) pozostałych do uregulowania zobowiązań finansowych Unii wynikających z Gwarancji dla Ukrainy, udzielonej kwalifikującym się partnerom na potrzeby prowadzonych przez nich operacji w zakresie finansowania i inwestycji, w rozbiciu na poszczególne operacje.

13. Warunki określone w art. 219 ust. 4 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 w odniesieniu do wkładów w postaci zasobów własnych mają zastosowanie do każdego kwalifikującego się partnera, któremu przyznano gwarancję budżetową na podstawie ram inwestycyjnych dla Ukrainy na zasadzie portfela.

14. Ramy zarządzania ryzykiem Europejskiego Funduszu na rzecz Zrównoważonego Rozwoju Plus (EFZR+), o których mowa w art. 33 ust. 7 rozporządzenia (UE) 2021/947, w tym techniczna grupa ds. oceny ryzyka, o której mowa w art. 33 ust. 8 tego rozporządzenia, mają zastosowanie do Gwarancji dla Ukrainy z uwzględnieniem celów i zasad Instrumentu. Oceny ryzyka dotyczące Gwarancji dla Ukrainy są niezależne od ocen ryzyka dotyczących EFZR+. Ogólny profil ryzyka operacji objętych Gwarancją dla Ukrainy może różnić się od ogólnego profilu ryzyka w przypadku gwarancji na działania zewnętrzne. Komisja zapewnia, aby ryzyko związane z gwarantowanymi operacjami nie przekraczało zdolności budżetu Unii do ponoszenia tego ryzyka, określonej na podstawie dostępnych zasobów budżetowych i wskaźnika zasilenia rezerw, o którym mowa w art. 32 ust. 1 niniejszego rozporządzenia. W ramach sprawozdawczości, o której mowa w art. 28 ust. 10 niniejszego rozporządzenia Komisja co roku składa Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie na temat środków podjętych w tym zakresie.

Artykuł 32

Tworzenie rezerw

1. Wskaźnik zasilenia rezerw dla Gwarancji dla Ukrainy wynosi początkowo 70 %.

Na zasadzie odstępstwa od art. 211 ust. 2 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 w odniesieniu do okresu, na który są tworzone globalne rezerwy, rezerwy tworzy się do dnia 31 grudnia 2027 r., są one równe kwocie rezerw odpowiadającej udzielonej Gwarancji dla Ukrainy i mogą być tworzone stopniowo, aby odzwierciedlać postępy w wyborze i realizacji operacji w zakresie finansowania i inwestycji wspierających cele Instrumentu.

2. Wskaźnik zasilenia rezerw poddaje się przeglądowi co najmniej raz w roku po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia. O wynikach tego przeglądu Komisja informuje Parlament Europejski i Radę.

3. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktu delegowanego zgodnie z art. 41 niniejszego rozporządzenia w celu zmiany wskaźnika zasilenia rezerw przy zastosowaniu kryteriów określonych w art. 211 ust. 2 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 oraz, w stosownych przypadkach, aby zwiększyć lub zmniejszyć maksymalną kwotę Gwarancji dla Ukrainy, o której mowa w art. 31 ust. 1 niniejszego rozporządzenia, o maksymalnie 30 %. Komisja może zwiększyć maksymalną kwotę Gwarancji dla Ukrainy tylko w przypadku obniżenia wskaźnika zasilenia rezerw. Bez uszczerbku dla art. 31 ust. 3 niniejszego rozporządzenia Komisja może postanowić, że zwiększona kwota Gwarancji dla Ukrainy będzie udostępniana do celów podpisywania umów w sprawie gwarancji stopniowo w ciągu trzech lat.

4. Na zasadzie odstępstwa od art. 213 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 efektywny wskaźnik zasilenia rezerw nie ma zastosowania do rezerw utworzonych we wspólnym funduszu rezerw na Gwarancję dla Ukrainy.

Artykuł 33

Mechanizm rozpatrywania skarg i dochodzenia roszczeń

1. W związku z ewentualnymi skargami osób trzecich, w tym społeczności i osób poszkodowanych wskutek projektów wspieranych z Gwarancji dla Ukrainy, Komisja i delegatura Unii w Ukrainie publikują na swoich stronach internetowych bezpośrednio odesłania do mechanizmów rozpatrywania skarg stosownych partnerów, którzy zawarli z Komisją umowy w sprawie Gwarancji dla Ukrainy. Komisja zapewnia także możliwość bezpośredniego przyjmowania zażaleń dotyczących rozpatrywania skarg przez kwalifikujących się partnerów. Komisja uwzględnia informacje otrzymane za pośrednictwem mechanizmów rozpatrywania skarg w kontekście przyszłej współpracy z tymi partnerami.

2. W miarę możliwości i z uwzględnieniem ochrony informacji poufnych i szczególnie chronionych informacji handlowych, Komisja publikuje na swojej stronie internetowej informacje o operacjach w zakresie finansowania i inwestycji oraz istotne elementy wszystkich umów w ramach Gwarancji dla Ukrainy, w tym informacje na temat tożsamości prawnej kwalifikujących się partnerów, oczekiwanych korzyści dla rozwoju oraz procedur rozpatrywania skarg.

3. Zgodnie z zasadami kwalifikujących się partnerów dotyczącymi przejrzystości oraz przepisami Unii w zakresie ochrony danych oraz dostępu do dokumentów i informacji kwalifikujący się partnerzy podają do wiadomości publicznej na swoich stronach internetowych informacje dotyczące wszystkich operacji w zakresie finansowania i inwestycji objętych Gwarancją dla Ukrainy, w szczególności informacje dotyczące sposobu, w jaki operacje te przyczyniają się do osiągnięcia celów i spełniania wymogów niniejszego rozporządzenia. W miarę możliwości takie informacje są podawane w podziale na poziomie projektów. Takie informacje uwzględniają ochronę informacji poufnych i szczególnie chronionych informacji handlowych. Kwalifikujący się partnerzy rozpowszechniają ponadto informacje o unijnym wsparciu we wszystkich publikowanych przez siebie przekazach na temat operacji w zakresie finansowania i inwestycji objętych Gwarancją dla Ukrainy zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.

ROZDZIAŁ V

FILAR III: POMOC ZWIĄZANA Z PRZYSTĄPIENIEM DO UNII I POWIĄZANE ŚRODKI WSPARCIA

Artykuł 34

Pomoc związana z przystąpieniem do Unii i powiązane środki wsparcia

1. Pomoc udzielana na podstawie niniejszego rozdziału wspiera Ukrainę w osiągnięciu celów określonych w art. 3. W szczególności pomoc udzielana na podstawie niniejszego rozdziału ma na celu wspieranie stopniowego dostosowywania się Ukrainy do dorobku prawnego Unii z myślą o przyszłym członkostwie w Unii, przyczyniając się tym samym do wzajemnej stabilności, bezpieczeństwa, pokoju i dobrobytu. Takie wsparcie obejmuje wzmocnienie praworządności, w tym niezależności sądów, demokracji, poszanowania praw człowieka i podstawowych wolności, walki z korupcją, zwiększenie skuteczności administracji publicznej, wzmocnienie zdolności administracyjnych, decentralizacji, wspomaganie przejrzystości, reform strukturalnych, polityk sektorowych i dobrych rządów na wszystkich poziomach, oraz przyczynia się do wdrożenia Planu Ukrainy.
2. Pomocy na podstawie niniejszego rozdziału udziela się również w celu zwiększenia zdolności zainteresowanych stron, w tym partnerów społecznych, organizacji społeczeństwa obywatelskiego oraz władz lokalnych i regionalnych, w tym poprzez tworzenie partnerstw i partnerstwa miast, a także promowanie partnerskiej współpracy i programów opartych na partnerstwach między miastami i regionami w Unii i Ukrainie, w stosownych przypadkach.
3. Pomoc na podstawie niniejszego rozdziału ma również wzmacniać zdolności w zakresie zapobiegania konfliktom, budowania pokoju i reagowania na potrzeby w sytuacjach przedkryzysowych i pokryzysowych, w tym poprzez środki budowania zaufania i procesy, które promują sprawiedliwość, poszukiwanie prawdy, kompleksową odbudowę pokonfliktową na rzecz inkluzywnego i pokojowego społeczeństwa, a także gromadzenie dowodów zbrodni popełnionych podczas wojny. Na podstawie niniejszego rozdziału można zapewnić finansowanie inicjatyw i organów, które wnoszą wkład we wspieranie i egzekwowanie międzynarodowego wymiaru sprawiedliwości w Ukrainie.
4. Pomoc udzielenia na podstawie niniejszego rozdziału wspiera tworzenie i wzmacnianie ukraińskich organów odpowiedzialnych za zapewnienie właściwego wykorzystania środków finansowych, audyt i skuteczną walkę z niewłaściwym zarządzaniem publicznymi środkami finansowymi, w szczególności nadużyciami finansowymi, wszelkimi formami korupcji, w tym korupcją na wysokim szczeblu, konfliktami interesów i nieprawidłowościami powstałymi w związku z wszelkimi kwotami wydatkowanymi na osiągnięcie celów Instrumentu, a także na wsparcie działań służących deoligarchizacji.
5. Na podstawie niniejszego rozdziału finansuje się dotację na pokrycie kosztów finansowania zewnętrznego, o której mowa w art. 23.
6. W latach 2024–2027 wsparcie na podstawie niniejszego rozdziału ma finansować:
  - a) tworzenie rezerw dotyczących gwarancji budżetowych nieobjętych pulą środków finansowych, o której mowa w art. 50 rozporządzenia (UE) 2021/947, zgodnie z zasadami określonymi w art. 31 ust. 8 tego rozporządzenia, w odniesieniu do objętych gwarancją zobowiązań finansowych w Ukrainie na podstawie upoważnienia do udzielania pożyczek na rzecz państw trzecich na mocy art. 12 ust. 1 decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/1628 ⁽⁴¹⁾ związanych z kwotami pożyczek wypłaconymi po dniu 15 lipca 2022 r. w wysokości do 1,586 mld EUR;

⁽⁴¹⁾ Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/1628 z dnia 20 września 2022 r. w sprawie udzielenia wyjątkowej pomocy makrofinansowej Ukrainie, wzmocnienia wspólnego funduszu rezerw w drodze gwarancji państw członkowskich oraz szczególnego tworzenia rezerw na niektóre zobowiązania finansowe związane z Ukrainą gwarantowane na podstawie decyzji nr 466/2014/UE, oraz w sprawie zmiany decyzji (UE) 2022/1201 (Dz.U. L 245 z 22.9.2022, s. 1).

- b) dotację na spłatę odsetek od pożyczek w ramach pomocy makrofinansowej na podstawie
  - (i) decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/1201 ⁽⁴²⁾, na zasadzie odstępstwa od jej art. 1 ust. 3;
  - (ii) decyzji (UE) 2022/1628, na zasadzie odstępstwa od jej art. 6 ust. 3;
- c) na zasadzie odstępstwa od art. 31 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2021/947 – wniesione rezerwy w wysokości 9 % na pomoc finansową, z których na koniec 2023 r. nie zaciągnięto jeszcze zobowiązań, określone w art. 11 ust. 1 decyzji (UE) 2022/1628.

ROZDZIAŁ VI

OCHRONA INTERESÓW FINANSOWYCH UNII

Artykuł 35

Ochrona interesów finansowych Unii

1. Wdrażając Instrument, Komisja i Ukraina podejmują wszelkie odpowiednie działania w celu ochrony interesów finansowych Unii, z uwzględnieniem zasady proporcjonalności i szczególnych warunków, na jakich Instrument będzie funkcjonował, warunku wstępnego określonego w art. 5 ust. 1 oraz warunków określonych w umowie ramowej i szczegółowych umowach w sprawie finansowania lub umowach pożyczki, w szczególności w odniesieniu do zapobiegania nadużyciom finansowym, korupcji lub wszelkim innym nielegalnym działaniom naruszającym interesy finansowe Unii, konfliktom interesów i nieprawidłowościom oraz wykrywania i eliminowania tych zjawisk, a także prowadzenia postępowań przygotowawczych oraz wnoszenia i popierania oskarżeń w sprawie przestępstw mających wpływ na środki finansowe udostępnione w ramach Instrumentu. Ukraina zobowiązuje się do czynienia postępów w zapewnianiu skutecznych i efektywnych systemów kontroli wewnętrznej oraz do zadbania o możliwości odzyskania kwot nienależnie wypłaconych lub nieodpowiednio wykorzystanych. Ukraina zobowiązuje się również do zapewnienia, aby właściwe organy ukraińskie bezwzględnie rozpatrywały wnioski o wzajemną pomoc prawną i wnioski o ekstradycję złożone przez Prokuraturę Europejską i właściwe organy państw członkowskich w związku z przestępstwami mającymi wpływ na środki finansowe w ramach Instrumentu.
2. W umowach, o których mowa w art. 9, 10 i 22, na Ukrainę nakłada się następujące obowiązki:
  - a) regularne sprawdzanie, czy zapewnione finansowanie wykorzystano zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami, w szczególności w zakresie zapobiegania nadużyciom finansowym, korupcji, konfliktom interesów i nieprawidłowościom lub wszelkim innym nielegalnym działaniom naruszającym interesy finansowe Unii oraz wykrywania i eliminowania tych zjawisk;
  - b) ochrona sygnalistów;
  - c) stosowanie odpowiednich środków w celu zapobiegania nadużyciom finansowym, korupcji, konfliktom interesów i nieprawidłowościom oraz wykrywania i eliminowania tych zjawisk, a także prowadzenia postępowań przygotowawczych oraz wnoszenia i popierania oskarżeń w sprawie przestępstw naruszających interesy finansowe Unii, wykrywania i unikania podwójnego finansowania oraz podejmowania działań prawnych w celu odzyskania środków finansowych, które zostały sprzeniewierzone, w tym w odniesieniu do wszelkich środków służących realizacji reform i projektów inwestycyjnych przewidzianych w Planie Ukrainy, oraz stosowanie odpowiednich środków w celu bezzwłocznego rozpatrywania wniosków o wzajemną pomoc prawną złożonych przez Prokuraturę Europejską i właściwe organy państw członkowskich w związku z przestępstwami mającymi wpływ na środki finansowe udostępnione w ramach Instrumentu;
  - d) dołączanie do wniosków o płatność, określonych w rozdziale III, poświadczenia wiarygodności, że środki finansowe wykorzystano zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami i zgodnie z ich przeznaczeniem oraz odpowiednio nimi zarządzano, w szczególności zgodnie z ukraińskimi przepisami uzupełnionymi o międzynarodowe standardy w zakresie zapobiegania nieprawidłowościom, nadużyciom finansowym, korupcji i konfliktom interesów oraz wykrywania i eliminowania tych zjawisk;

⁽⁴²⁾ Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/1201 z dnia 12 lipca 2022 r. w sprawie udzielenia wyjątkowej pomocy makrofinansowej Ukrainie (Dz.U. L 186 z 13.7.2022, s. 1).

- e) do celów ust. 1, w szczególności w odniesieniu do kontroli wykorzystania środków finansowych w związku z realizacją reform i inwestycji przewidzianych w Planie Ukrainy – zapewnienie gromadzenia i dostępu, zgodnie z unijnymi zasadami ochrony danych i mającymi zastosowanie przepisami dotyczącymi ochrony danych, do odpowiednich danych dotyczących osób i podmiotów otrzymujących finansowanie na wdrażanie środków przewidzianych w Planie Ukrainy, w tym informacji na temat własności rzeczywiście;
- f) wyraźne upoważnienie Komisji, OLAF-u i Europejskiego Trybunału Obrachunkowego do wykonywania przysługujących im praw przewidzianych w art. 129 ust. 1 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046, zgodnie z zasadą proporcjonalności;
- g) zapewnienie, aby właściwe organy ukraińskie zgłaszały Prokuraturze Europejskiej wszelkie czyny zabronione mające wpływ na środki finansowe udostępnione w ramach Instrumentu, które mogą wchodzić w zakres jej właściwości.

3. Komisja dąży do udostępnienia Ukrainie zintegrowanego i interoperacyjnego systemu informacji i monitorowania, w tym jednego narzędzia eksploracji danych i punktowej oceny ryzyka na potrzeby uzyskania dostępu do odpowiednich danych, w tym danych wymienionych w ust. 2 lit. e), i ich analizowania, zgodnie z unijnymi zasadami ochrony danych i mającymi zastosowanie przepisami dotyczącymi ochrony danych. Jeżeli taki system jest dostępny, Ukraina wykorzystuje go i wprowadza do niego odpowiednie dane, w tym przy pomocy przyznanej na podstawie rozdziału V.

4. Umowy, o których mowa w art. 9, 10 i 22, przewidują również prawo Komisji do proporcjonalnego zmniejszenia wsparcia udzielanego w ramach Instrumentu i odzyskania wszelkich kwot wydatkowanych na osiągnięcie celów Instrumentu lub do żądania wcześniejszej spłaty pożyczki w przypadkach nieprawidłowości, nadużyć finansowych, korupcji lub konfliktów interesów naruszających interesy finansowe Unii, które to przypadki nie zostały wyeliminowane przez Ukrainę, lub w przypadkach poważnego naruszenia obowiązku wynikającego z takich umów. Podejmując decyzję w sprawie kwoty odzyskiwanych środków i zmniejszenia wsparcia lub w sprawie kwoty podlegającej wcześniejszej spłacie, Komisja przestrzega zasady proporcjonalności i uwzględnia wagę danego przypadku nieprawidłowości, nadużycia finansowego, korupcji lub konfliktu interesów naruszającego interesy finansowe Unii lub też wagę danego naruszenia obowiązku. Zanim dojdzie do zmniejszenia wsparcia lub zwrócenia się o wcześniejszą spłatę umożliwia się Ukrainie przedstawienie uwag.

5. Osoby i podmioty wykonujące środki finansowe udostępnione w ramach Instrumentu niezwłocznie zgłaszają Radzie Audytowej, o której mowa w art. 36, Komisji, OLAF-owi oraz, stosownie do sytuacji, Prokuraturze Europejskiej wszelkie podejrzanym lub faktycznym przypadkom nadużyć finansowych, korupcji, konfliktu interesów i nieprawidłowości lub wszelkich innych nielegalnych działań naruszających interesy finansowe Unii. Osoby i podmioty te muszą być w stanie skutecznie zgłaszać te przypadki za pośrednictwem odpowiednich kanałów.

Artykuł 36

Rada Audytowa

- 1. Komisja powołuje Radę Audytową przed złożeniem przez Ukrainę pierwszego wniosku o płatność.
- 2. Rada Audytowa składa się z niezależnych członków mianowanych przez Komisję. Do udziału w działaniach Rady Audytowej Komisja może zapraszać przedstawicieli państw członkowskich i innych darczyńców. Komisja może zwrócić się do innych darczyńców wnoszących wkład na rzecz Instrumentu o wyznaczenie obserwatorów do Rady Audytowej.
- 3. Rada Audytowa sprawuje swoje funkcje z zachowaniem pełnego obiektywizmu i działa zgodnie z najlepszymi mającymi zastosowanie międzynarodowymi praktykami i standardami. Działa bez uszczerbku dla uprawnień Komisji, OLAF-u, Europejskiego Trybunału Obrachunkowego oraz Prokuratury Europejskiej.
- 4. Rada Audytowa zapewnia regularny dialog i współpracę z Europejskim Trybunałem Obrachunkowym, a także z ukraińską Izbą Rozrachunkową i innymi instytucjami, stosownie do przypadku.
- 5. Pełniąc swoje obowiązki, członkowie Rady Audytowej ani jej personel nie zwracają się do rządu Ukrainy ani jakichkolwiek instytucji, organów, urzędów lub agencji o instrukcje ani nie przyjmują od nich instrukcji. Silne gwarancje niezależności mają zastosowanie do wyboru personelu oraz do zarządzania i budżetu.

6. Rada Audytowa wspiera Komisję w zwalczaniu niewłaściwego zarządzania finansowaniem unijnym w ramach Instrumentu, w szczególności nadużyć finansowych, korupcji, konfliktu interesów i nieprawidłowości powstałych w związku z wszelkimi kwotami wydatkowanymi na osiągnięcie celów Instrumentu.

7. W tym celu Rada Audytowa regularnie składa Komisji sprawozdania i bezzwłocznie przekazuje jej wszelkie informacje, które uzyskała lub o których się dowiedziała, na temat wszelkich stwierdzonych przypadków niewłaściwego zarządzania publicznymi środkami finansowymi w związku z wszelkimi kwotami wydatkowanymi na osiągnięcie celów Instrumentu lub na temat poważnych obaw co do istnienia takich przypadków. Komisja w odpowiednim czasie informuje Parlament Europejski i Radę o ustaleniach i zaleceniach Rady Audytowej.

Ponadto Rada Audytowa przyjmuje zalecenia dla Ukrainy we wszystkich przypadkach, w których – zdaniem Rady Audytowej – właściwe organy ukraińskie nie poczyniły niezbędnych kroków, aby zapobiec nadużyciom finansowym, korupcji, konfliktowi interesów i nieprawidłowościom oraz aby wykryć i wyeliminować te zjawiska, które wpłynęły lub co do których istnieje poważne ryzyko, że wpłyną na należyte zarządzanie finansami w odniesieniu do wydatków finansowanych w ramach Instrumentu, a także we wszystkich przypadkach, w których stwierdzi niedociągnięcia wpływające na strukturę i funkcjonowanie systemu kontroli wprowadzonego przez organy ukraińskie. Ukraina wdraża takie zalecenia bez zbędnej zwłoki lub, jeśli ich nie wdroży, przedstawia odpowiednie uzasadnienie.

Sprawozdania i informacje Rady Audytowej są również przesyłane do OLAF-u oraz mogą być udostępniane odpowiednim organom ukraińskim, zwłaszcza w przypadkach gdy organy te muszą poczynić kroki, aby zapobiec nadużyciom finansowym, korupcji, konfliktom interesów, nieprawidłowościom lub wszelkim innym nielegalnym działaniom naruszającym interesy finansowe Unii oraz aby wykryć i wyeliminować te zjawiska, a także prowadzić postępowania przygotowawcze oraz wnosić i popierać oskarżenia w sprawie przestępstw naruszających interesy finansowe Unii.

8. Rada Audytowa ma dostęp do informacji, baz danych i rejestrów niezbędnych do wykonywania przez nią swoich zadań. Umowa ramowa określa zasady i szczegóły dotyczące dostępu Rady Audytowej do istotnych informacji oraz przekazywania istotnych informacji Radzie Audytowej przez Ukrainę.

9. Funkcjonowanie Rady Audytowej finansuje się na podstawie rozdziału V.

Artykuł 37

Dialog dotyczący Instrumentu na rzecz Ukrainy

1. Co najmniej raz na cztery miesiące Komisja prowadzi dialog z właściwymi komisjami Parlamentu Europejskiego, stosownie do przypadku, aby omówić:

- a) stan postępów we wdrażaniu Instrumentu, w szczególności Planu Ukrainy oraz powiązanych inwestycji i reform, w tym reform wspierających stopniowe dostosowywanie Ukrainy do przepisów, wartości, norm, polityk i praktyk Unii („dorobek prawny”);
- b) ocenę Planu Ukrainy, w tym ewentualną ocenę negatywną;
- c) najważniejsze ustalenia ze sprawozdań, o których mowa w art. 36 ust. 7;
- d) najważniejsze ustalenia ze sprawozdania, o którym mowa w art. 39 ust. 4;
- e) procedury dotyczące płatności oraz ich wstrzymywania i zmniejszania, w tym, w stosownych przypadkach, wszelkie uwagi przedstawione w celu zapewnienia zadowalającego spełnienia warunków; oraz
- f) wszelkie inne istotne informacje udostępnione Parlamentowi Europejskiemu przez Komisję w związku z wdrażaniem Instrumentu.

2. Parlament Europejski może wyrażać swoje poglądy, wydając rezolucje na temat kwestii, o których mowa w ust. 1.

3. Komisja uwzględnia wszelkie elementy wynikające z opinii wyrażonych w ramach dialogu dotyczącego Instrumentu na rzecz Ukrainy, w tym, w stosownych przypadkach, rezolucji Parlamentu Europejskiego.

ROZDZIAŁ VII

PROGRAMY PRAC, MONITOROWANIE, SPRAWOZDAWCZOŚĆ I EWALUACJA*Artykuł 38***Programy prac**

1. Wsparcie w ramach Instrumentu jest wdrażana za pośrednictwem programów prac, o których mowa w art. 110 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046. Programy prac przyjmuje się w drodze aktów wykonawczych. Akty te przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 42 niniejszego rozporządzenia, z wyjątkiem operacji realizowanych na podstawie art 23 ust. 2 i art. 34 ust. 6 niniejszego rozporządzenia.
2. Pomoc na podstawie rozdziału V może również być wdrażana za pośrednictwem specjalnych programów prac, jeżeli jej wdrożenie nie wymaga zawarcia umów, o których mowa w art. 9 i 10.

*Artykuł 39***Monitorowanie i sprawozdawczość**

1. Komisja monitoruje wdrażanie Instrumentu i ocenia osiągnięcie celów określonych w art. 3. Monitorowanie wdrażania jest ukierunkowane i proporcjonalne do działań prowadzonych w ramach Instrumentu.
2. W umowach w sprawie finansowania, o których mowa w art. 10, i umowie pożyczki, o której mowa w art. 22, określa się zasady i procedury składania przez Ukrainę sprawozdań Komisji do celów ust. 1 niniejszego artykułu. Na potrzeby tych sprawozdań właściwe organy Ukrainy w stosownych przypadkach powinny prowadzić regularne konsultacje z Radą Najwyższą Ukrainy i innymi zainteresowanymi stronami, w tym władzami regionalnymi, lokalnymi, miejskimi i innymi organami publicznymi, a także partnerami społecznymi i organizacjami społeczeństwa obywatelskiego określonymi w art. 14.
3. Wsparcie unijne udzielone na podstawie ram inwestycyjnych dla Ukrainy zgłasza się zgodnie z art. 28 ust. 10.
4. Komisja równocześnie przekazuje Parlamentowi Europejskiemu i Radzie roczne sprawozdanie z postępów w osiągnięciu celów niniejszego rozporządzenia, uzupełnione o przedstawiane co kwartał informacje na temat stanu wdrażania Instrumentu.
5. Komisja przedstawia sprawozdanie, o którym mowa w ust. 4 niniejszego artykułu, komitetowi, o którym mowa w art. 42.

*Artykuł 40***Ewaluacja Instrumentu**

1. Do dnia 31 grudnia 2026 r., Komisja przedstawi Parlamentowi Europejskiemu i Radzie niezależne sprawozdanie z ewaluacji śródkresowej dotyczące wdrażania Instrumentu, a do dnia 31 grudnia 2031 r. – niezależne sprawozdanie z ewaluacji *ex post*.
2. Sprawozdania z ewaluacji, o których mowa w ust. 1, zawierają w szczególności ocenę stopnia osiągnięcia celów Instrumentu, efektywności wykorzystania zasobów udostępnionych w ramach Instrumentu, ochrony interesów finansowych Unii oraz europejskiej wartości dodanej. W sprawozdaniu ocenia się również, czy wszystkie cele i działania są nadal adekwatne.
3. W stosownych przypadkach Komisja przedkłada wnioski uwzględniające rezultaty sprawozdań z ewaluacji, o których mowa w ust. 1.
4. Sprawozdanie z ewaluacji *ex post* stanowi całościową ocenę Instrumentu i zawiera – w stopniu, w jakim jest to możliwe – informacje na temat jego długoterminowego wpływu.

5. W ewaluacji *ex post* korzysta się z zasad dobrych praktyk Komitetu Pomocy Rozwojowej OECD z myślą o ustaleniu, czy osiągnięto cele, oraz o sformułowaniu zaleceń mających usprawnić przyszłe działania.

Komisja przekazuje Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i państwom członkowskim ustalenia i wnioski z ewaluacji *ex post*, wraz ze swoimi uwagami i działaniami następczymi. Ewaluacje *ex post* mogą być przedmiotem dyskusji na wniosek Parlamentu Europejskiego, Rady lub państw członkowskich. Rezultaty uwzględnia się przy przygotowaniu programów i działań oraz alokacji zasobów. Te ewaluacje i działania następcze są podawane do wiadomości publicznej.

W proces ewaluacji unijnego finansowania udzielanego na mocy Instrumentu Komisja włącza w odpowiednim stopniu wszystkie odnośne zainteresowane strony, w tym beneficjentów, partnerów społecznych, organizacje społeczeństwa obywatelskiego i władze lokalne i regionalne, a w stosownych przypadkach może dążyć do przeprowadzenia wspólnych ewaluacji z państwami członkowskimi i innymi partnerami w ścisłej współpracy z Ukrainą.

ROZDZIAŁ VIII

PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 41

Wykonywanie przekazanych uprawnień

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjmowania aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.
2. Uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych, o których mowa w art. 21 i 32, powierza się Komisji na czas nieokreślony od siedmiu dni po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia.
3. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 21 i 32, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w późniejszym terminie określonym w tej decyzji. Nie wpływa ona na ważność już obowiązujących aktów delegowanych.
4. Przed przyjęciem aktu delegowanego Komisja konsultuje się z ekspertami wyznaczonymi przez każde państwo członkowskie zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa.
5. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
6. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 21 i 32 wchodzi w życie tylko wówczas, gdy ani Parlament Europejski, ani Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, lub gdy, przed upływem tego terminu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

Artykuł 42

Procedura komitetowa

1. Komisję wspomaga komitet. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

3. W odniesieniu do aktów wykonawczych, o których mowa w art. 11 ust. 2, w przypadku gdy komitet nie wyda żadnej opinii, Komisja nie przyjmuje projektu aktu wykonawczego i stosuje się art. 5 ust. 4 akapit trzeci rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

4. W przypadku gdy opinia komitetu ma zostać uzyskana w drodze procedury pisemnej, procedura ta kończy się bez osiągnięcia rezultatu, gdy, przed upływem terminu na wydanie opinii, zdecyduje o tym przewodniczący komitetu lub wniesie o to zwykła większość członków komitetu.

Artykuł 43

Informacje, komunikacja i promocja

1. Komisja może zaangażować się w działania komunikacyjne w celu zapewnienia wyeksponowania finansowania unijnego przeznaczonego na wsparcie finansowe przewidziane w Planie Ukrainy, w tym przez wspólne działania komunikacyjne z Ukrainą. Komisja może, stosownie do przypadku, zadbać o to, by za pośrednictwem oświadczenia o finansowaniu informowano o wsparciu udzielonym w ramach Instrumentu i potwierdzano takie wsparcie.

2. Odbiorcy finansowania unijnego podają informacje o pochodzeniu tych środków oraz zapewniają wyeksponowanie finansowania unijnego, w tym w stosownych przypadkach przez umieszczenie godła Unii i odpowiedniego oświadczenia o finansowaniu zawierającego słowa „sfinansowane przez Unię Europejską – Instrument na rzecz Ukrainy” lub „współfinansowane przez Unię Europejską – Instrument na rzecz Ukrainy”, w szczególności podczas promowania działań i ich rezultatów, poprzez dostarczanie spójnych, skutecznych i proporcjonalnych ukierunkowanych informacji przeznaczonych dla różnych grup odbiorców, w tym dla mediów i opinii publicznej.

3. Komisja prowadzi działania informacyjne i komunikacyjne związane z Instrumentem oraz realizowanymi w jego ramach działaniami i uzyskanymi rezultatami. Zasoby finansowe przydzielone na Instrument przyczyniają się również do komunikacji instytucjonalnej na temat priorytetów politycznych Unii, o ile są one związane z celami, o których mowa w art. 3.

4. Informacje, komunikacja i promocja są zapewniane w przystępnym formacie.

Artykuł 44

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Strasburgu dnia 29 lutego 2024 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodnicząca
R. METSOLA

W imieniu Rady
Przewodniczący
M. MICHEL